

การเผยแพร่ผลงานวิจัย

มัทนา ปิ่นละอ และวัชรินทร์ สุทธิชัย. (2562). ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี
ในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลอนยาง
อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

นางสาวมัทนา ปิ่นละออ
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

พ.ศ. 2562

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลคอนยาง
อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

นางสาวมัทนา ปิ่นละอ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2562

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ชื่อเรื่อง : ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลดอนยาง
อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

ผู้วิจัย : นางสาวมัทนา ปิ่นละออ

ปริญญา : รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิชรินทร์ สุทธิชัย

ปีการศึกษา : 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี (2) เพื่อศึกษาปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี (3) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีและ (4) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง คือ สตรีที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป และมีส่วนร่วมทางการเมืองในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร จำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานจากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple Regression Analysis) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 และข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยใช้วิธีการแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และพรรณนาความ

ผลการวิจัยพบว่า (1) การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร โดยรวมอยู่ในระดับมาก (2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร โดยรวมอยู่ในระดับมาก (3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ปัจจัยวัฒนธรรมทางการเมือง และปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมืองส่งผลให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ (4) ข้อเสนอแนะและแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมือง เรียงลำดับตามความถี่จากมากไปหาน้อย 3

ลำดับแรก คือ มีการให้ความรู้ทางการเมืองกับสตรีอย่างต่อเนื่องมากที่สุด รองลงมา คือ สตรีเป็นสมาชิกของกลุ่มต่าง ๆ ภายในชุมชนหรือสังคม และให้ความร่วมมือทางการเมืองอย่างสม่ำเสมอ

คำสำคัญ : การมีส่วนร่วมทางการเมือง สตรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

Title : Factors Affecting Political Participation of Women in DonyangSub-District, Pathiu District, Chumphon Province

Author : Miss. Mattana Pinlaor

Degree : Master of Public Administration (Public and Private Management)
RajabhatMahaSarakham University

Advisor : Asst. Prof. Dr. Watcharin Sutthisa

Year : 2019

ABSTRACT

This research objective (1) to study the political participation of women; (2) to study the political participation of women; (3) to study factors influencing women's political participation; and (4) to study political participation of women in Don Yang Sub-District, Pathiu District, Chumphon Province. The data were collected from the sample is women aged 18 and over and political participation in Don Yang Sub-District, Pathiu District, Chumphon Province. 400 people. The data was analyzed by frequency, percentage, mean, and standard deviation. And hypothesis testing from multiple regressions analysis statistical significance level of 0.05. Recommendations the researcher used frequency distribution methods and describe.

The research found that (1) Political participation of women in DonyangSub-District, Pathiu District, Chumphon Province, overall is at a high level; (2) factors affecting the political participation of women in DonyangSub-District, Pathiu District, Chumphon Province, overall at a high level; (3) factors affecting the political participation of women in DonyangSub-District, Pathiu District, Chumphon Province found that personal factors affecting political news Political cultural factors And political environment factors result in different political participation with statistical significance level of 0.05; and (4) the recommendations and guidelines for political

participation. The three higher recommend is continuous knowledge of politics and women, followed by women as members of various groups. Within the community or society and regular political cooperation.

Keywords : Political Participation Women

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จได้ด้วยความรู้ความเข้าใจจาก ศ.ดร.เรวัตร์ ชาตรีวิศิษฐ์ ผู้ทรงคุณวุฒิ ภายนอกประธานสอบวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร.สิทธิพร สุนทรและ ดร.รังสรรค์ อินทน์จันทร์ ผู้ทรงคุณวุฒิ อาจารย์ประจำหลักสูตรและ ผศ.ดร.วัชรินทร์ สุทธิชัย ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำแนะนำในการ ทำวิทยานิพนธ์เล่มนี้มาโดยตลอด ด้วยความทุ่มเท และใส่ใจอย่างยิ่ง ตั้งแต่ต้นจนเสร็จสมบูรณ์ ผู้วิจัย จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณนายประสิทธิ์ สุทศศรี วุฒិการศึกษ รัฐศาสตรมหาบัณฑิต ตำแหน่ง ผู้ช่วยหัวหน้า ที่ทำการไปรษณีย์ จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา นางอรจิตร อุดมฤทธิ์ วุฒิการศึกษ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา นางชุตติกาญจน์ ศิริพงษ์ วุฒิการศึกษ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การวิจัยการศึกษา) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลประเมินผล

ขอขอบพระคุณ นายกฤษณ์ สุขแก้ว นายกองค้การบริหารส่วนตำบลดอนยาง และประชาชน ในพื้นที่ได้ให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ บิดา มารดาครอบครัว ญาติมิตรหัวหน้างาน และเพื่อนร่วมงานที่คอยเป็น กำลังใจสำคัญและอยู่เคียงข้างของผู้วิจัยเสมอมา ทำให้การวิจัยประสบความสำเร็จด้วยความภาคภูมิใจ เป็นอย่างยิ่ง

คุณค่าและประโยชน์จากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบูรพาจารย์ทุก ท่านที่มีส่วนสร้างความเจริญด้านการศึกษและประสิทธิประสาทวิชาให้ผู้วิจัยจนประสบความสำเร็จ

นางสาวมัทนา ปิ่นละออ

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ค
ABSTRACT	จ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญ	ซ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	4
1.3 สมมติฐานการวิจัย	4
1.4 ขอบเขตการวิจัย	4
1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ	5
1.6 ประโยชน์ที่ได้รับ	7
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	8
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง	8
2.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง	19
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทสตรี	21
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการเมือง	25
2.5 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร	38
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	41
2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย	46

หัวเรื่อง	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	47
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	47
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	49
3.3 การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ	51
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	52
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย	52
บทที่ 4 ผลการวิจัย	55
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	55
4.2 ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	76
5.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	76
5.2 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล	76
5.3 สรุปผล	77
5.4 อภิปรายผล	80
5.5 ข้อเสนอแนะ	84
บรรณานุกรม	85
ภาคผนวก	89
ภาคผนวก ก แบบสอบถามในการวิจัย	90
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์	105
ภาคผนวก ค ผลการวิเคราะห์การหาคุณภาพแบบสอบถาม	110
ภาคผนวก ง ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามการวิจัย	125
การเผยแพร่ผลงานวิจัย	133
ประวัติผู้วิจัย	134

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า	
3.1	สัดส่วนประชากรและกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามชั้นภูมิ	48
3.2	สัดส่วนประชากรและกลุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย ด้วยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ	49
4.1	จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (n = 400).....	57
4.2	ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองจำแนกเป็นรายด้าน (n = 400).....	58
4.3	ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกเป็นรายข้อ.....	59
4.4	ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านปัจจัยการรับรู้ข่าวสารทาง การเมือง จำแนกเป็นรายข้อ	60
4.5	ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านปัจจัยวัฒนธรรมทางการเมือง จำแนกเป็นรายข้อ.....	61
4.6	ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านปัจจัยสภาพทางการเมือง จำแนกเป็นรายข้อ.....	62
4.7	ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองจำแนกเป็นรายด้าน.....	63
4.8	ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง จำแนกเป็นรายข้อ.....	64
4.9	ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งและรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง จำแนกเป็นรายข้อ.....	65
4.10	ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการสนทนาเรื่องการเมือง จำแนกเป็นรายข้อ	66
4.11	ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมืองกับพรรค การเมืองและกลุ่มทางการเมือง จำแนกเป็นรายข้อ	67
4.12	ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการติดต่อกับนักการเมือง จำแนกเป็นรายข้อ.....	68
4.13	ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการชุมนุมทางการเมือง จำแนกเป็นรายข้อ	69

ตารางที่	หน้า
4.14 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของระดับปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมือง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล	70
4.15 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของระดับปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมือง จำแนกตามปัจจัยการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง.....	71
4.16 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของระดับปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมือง จำแนกตามปัจจัยวัฒนธรรมทางการเมือง	72
4.17 การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของระดับปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมือง จำแนกตามปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมือง.....	73
4.18 ข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร จำแนกเป็นรายข้อ	74
ค.1 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของผู้เชี่ยวชาญ	111
ค.2 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์.....	119

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	46

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

จากอดีตที่ผ่านมาสตรีจะมีบทบาทน้อยมากในเรื่องของการศึกษาสตรีไม่มีโอกาสรับการศึกษาที่สูงเท่าที่ควร เมื่อเปรียบเทียบกับบุรุษ ดังนั้นการมีส่วนร่วมในสังคมด้านต่าง ๆ จึงมีน้อย โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมทางการเมือง เพราะสิทธิและบทบาทที่ตั้งข้อจำกัดไว้รวมทั้งขนบธรรมเนียมประเพณีที่สืบทอดกันมา เมื่อพูดถึงสตรีเราก็ตั้งข้อจำกัดไว้มากมายในอดีต เงื่อนไขทางกฎหมายในปัจจุบันที่ทำให้สตรีไม่สามารถก้าวไปสู่การมีบทบาทในสังคมได้แต่ก็เป็นปัจจัยหนึ่งเท่านั้น ซึ่งไม่ใช่ปัจจัยหลักข้อจำกัดที่สำคัญที่สุด คือ การต่อสู้ทัศนคติของตนเอง ซึ่งผู้หญิงเป็นคนวิตกกังวล ดังนั้นในอดีตผู้ชายจึงมักจะมองผู้หญิงว่าไม่มีความเชื่อมั่น (สีซาริส มีวาแม, 2558, น. 4)

สำหรับสตรีไทยได้มีการระบุสิทธิของผู้หญิงอย่างชัดเจนในรัฐธรรมนูญมาตราที่ 30 และแผนพัฒนาสตรีในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ได้มุ่งส่งเสริมให้สตรีมีศักยภาพและมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นและมีการกำหนดนโยบายการจัดทำแผนการกระจายอำนาจให้แก่หน่วยงานของรัฐเข้ามามีส่วนร่วมของสตรีในทางการเมืองและสังคมถือได้ว่ามีความสำคัญต่อนโยบายและการพัฒนาประเทศไม่ด้อยกว่าการมีส่วนร่วมของสตรีในทางเศรษฐกิจดังที่คณะกรรมการการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ กล่าวว่าปัจจุบันการศึกษาและความเข้าใจถึงโอกาสที่สตรีจะเข้าไปมีส่วนร่วมในทางการเมืองและสังคมจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นโดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาวะที่ประเทศไทยกำลังอยู่ในยุคของการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและการเมืองอย่างรวดเร็วการที่สตรีได้เข้าร่วมอย่างมีคุณภาพเสมอภาคและอย่างเต็มศักยภาพจะนำประเทศให้มีการพัฒนาที่สมดุล นอกจากนี้กองทุนพัฒนาสตรี เด็กและเยาวชน กล่าวว่า สตรีมีบทบาทมากยิ่งขึ้นและมีโอกาสได้รับการศึกษาในระดับต่าง ๆ มากขึ้น จึงควรได้รับการส่งเสริมให้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและตัดสินใจเช่นเดียวกับบุรุษในการพัฒนาเศรษฐกิจและการเมืองการปกครอง (ปิยะฉัตร พึ่งเกียรติรัศมี, 2557, น. 1)

จากการประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 มาตรา 30 บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกันชายหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน” ทำให้มีการตื่นตัวด้านสิทธิเสรีภาพมากขึ้นองค์กรสตรีต่าง ๆ ได้เข้ามามีบทบาทสำคัญมากยิ่งขึ้นในการให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องสิทธิของสตรีโดยรณรงค์ให้สตรีเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ มากขึ้นมีการขอแก้ไขกฎระเบียบในเรื่องของการกีดกันสตรีไม่ให้เข้ามามีบทบาทในส่วนต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นความก้าวหน้าด้านอาชีพการดำรงตำแหน่งสำคัญ ๆ ในหน่วยงานราชการต่าง ๆ และการดำรงตำแหน่งทางด้านการเมืองและการเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในข้อเท็จจริงองค์กรบริหารส่วนตำบลกลับไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างเต็มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขององค์กรบริหารส่วนตำบลยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาให้ตรงตามความต้องการของประชาชนได้สาเหตุหนึ่งก็คือการที่ประชาชนไม่ให้ความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในทางการเมืองสำหรับความเข้าใจต่อบทบาทหน้าที่สมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และบทบาทขององค์กรบริหารส่วนตำบลและบทบาทของสมาชิกสภาองค์กรบริหารส่วนตำบลแต่ในทางปฏิบัติยังติดขัดอยู่กับค่านิยมเดิมๆมักใช้อำนาจหน้าที่ของตนในการแสวงหาผลประโยชน์ (กึ่งกาญจน์ วิทยาภรณ์, 2553, น. 15 - 16)

ในช่วงศตวรรษที่ผ่านมาสตรีลงสมัครรับเลือกตั้งมากขึ้นแต่ก็ยังได้รับการเลือกตั้งน้อยกว่าผู้ชายหลายเท่า นับตั้งแต่ประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบประชาธิปไตย เมื่อ พ.ศ. 2475 และให้สิทธิเสรีภาพแก่ผู้ชายและผู้หญิงอย่างเท่าเทียมกันแต่ผู้หญิงเพิ่งได้รับการเลือกตั้งเข้าสู่รัฐสภาเป็นครั้งแรก เมื่อ พ.ศ. 2492 โดยเป็นผลมาจากการเลือกตั้งซ่อมจนถึงปัจจุบัน ผู้หญิงได้รับการเลือกตั้ง เมื่อ พ.ศ. 2548 ผู้หญิงได้รับการเลือกตั้ง รวม 53 คน คิดเป็นร้อยละ 10.6 และการเลือกตั้งครั้งล่าสุด เมื่อปีพ.ศ. 2554 มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีผู้หญิงได้รับเลือก จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 11.34 โดยจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบบัญชีรายชื่อทั้งหมด จำนวน 100 คน เป็นชาย 87 คน คิดเป็นร้อยละ 88.92 และเป็นหญิง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 12.08 จำนวนสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง จำนวน 400 คน เป็นผู้ชาย 351 คน คิดเป็นร้อยละ 89.82 ผู้หญิงจำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 13.18 (สำนักงานกิจกรรมสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, 2559) จึงเห็นได้ว่าสัดส่วนของการมีส่วนร่วมของสตรีในการเมืองระดับชาติมีเพิ่มมากขึ้น แต่ไม่มากนักเพราะยังต่ำกว่าเป้าหมายที่นานาชาติรวมทั้งกรมการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติได้กำหนดที่จะผลักดันให้ผู้หญิงมีโอกาสเข้าร่วมทางการเมืองไม่น้อยกว่าร้อยละ 30

อย่างไรก็ตามการส่งเสริม การสนับสนุนให้สตรีเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นสามารถทำได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม ซึ่งการที่สตรีเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นไม่ได้ก่อให้เกิดประโยชน์แก่สตรีด้วยกันเท่านั้น แต่ยังเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของกลุ่มที่สตรีดูแลอย่างใกล้ชิดด้วย เช่น เด็ก เยาวชน และผู้ด้อยโอกาส เนื่องจากสตรีมีมุมมองในเรื่องต่าง ๆ ที่ละเอียดกว่า และสนใจในเรื่องที่เกี่ยวกับคุณภาพชีวิตของคนทุกกลุ่ม ต่างจากชายที่มักจะให้ความสำคัญในเรื่องใหญ่ ๆ มากกว่า เช่น ระบบโครงสร้างพื้นฐาน ความเจริญ ความปลอดภัยต่าง ๆ เป็นต้น การที่สตรีเข้ามามีบทบาทและเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น จะช่วยทำให้การพัฒนาเกิดความเต็มเต็ม สมดุล และมีความยั่งยืนตอบสนองความต้องการของคนในสังคมและชุมชนท้องถิ่นทั้งหญิงและชายได้อย่างแท้จริง (สุกฤตา จินดาพรหม, 2556, น. 4)

สตรีในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร มีการแข่งขันทางการเมืองท้องถิ่นค่อนข้างสูง และมีสตรีได้รับการเลือกตั้งเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 12 คน จากสมาชิกทั้งหมด 70 คน คิดเป็นร้อยละ 17 นายองค์การบริหารส่วนตำบลไม่มีสตรีที่ได้รับการเลือกตั้ง คิดเป็นร้อยละ 0 และรองนายองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 2 คน จาก 12 คน คิดเป็นร้อยละ 16 (ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอทิว, 2560)

จะเห็นว่าได้ว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในการมาใช้สิทธิเลือกตั้ง ผู้ที่มาใช้สิทธิที่เป็นเพศหญิงน้อยกว่าเพศชาย การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี ที่ปัจจุบันมีบทบาทในทางการเมือง และการปกครองเพิ่มขึ้นแต่ก็ยังอยู่ในระดับต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของบุรุษ และศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในทางการเมืองของสตรีว่ามีปัจจัยใดบ้างที่สนับสนุนให้สตรีได้มีส่วนร่วมทางการเมือง หรือมีปัจจัยใดที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี เพื่อเป็นประโยชน์ ตลอดจนการพัฒนาการมีส่วนร่วมในทางการเมืองให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีและศึกษาปัญหาอุปสรรคของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีทางการเมือง เพื่อเป็นแนวทางในการมีส่วนร่วมในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพรต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

1.2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

1.2.3 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

1.3 สมมุติฐานในการวิจัย

1.3.1 ปัจจัยการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร อยู่ในระดับมาก

1.3.2 ปัจจัยวัฒนธรรมทางการเมืองที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร อยู่ในระดับมาก

1.3.3 ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมืองที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร อยู่ในระดับมาก

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร มีขอบเขตในการวิจัย ดังนี้

1.4.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง และสตรี โดยการค้นคว้าจากแนวคิดทฤษฎี แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง และแนวคิดเกี่ยวกับสตรี

1.4.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.4.2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้หญิงที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปและมีสิทธิ์ในการเลือกตั้งในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร จำนวน 12,700 คน (ข้อมูลจากองค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง, มิถุนายน 2560) เนื่องจากประชากรมีจำนวนไม่มาก เป็นพื้นที่ตำบลเดียวกัน สามารถเก็บข้อมูลได้ง่าย

1.4.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้หญิงที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปและมีสิทธิ์ในการเลือกตั้งในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร จำนวน 400 คน

1.4.3 ขอบเขตด้านตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ และตัวแปรตาม ดังต่อไปนี้

1.4.3.1 ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป ปัจจัยการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ปัจจัยวัฒนธรรมทางการเมือง และปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมือง

1.4.3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ได้แก่ ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งและการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ด้านการสนทนาเรื่องการเมือง ด้านการเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมืองกับพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมือง ด้านการติดต่อกับนักการเมือง และด้านการชุมนุมทางการเมือง

1.4.4 ขอบเขตด้านพื้นที่ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้พื้นที่ในการวิจัย คือ ตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

1.4.5 ขอบเขตด้านระยะเวลาในการวิจัย

ระยะเวลาในการวิจัย คือ กรกฎาคม ถึง กันยายน 2561

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

“การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี” หมายถึง กิจกรรมต่าง ๆ ที่สตรีมีส่วนทางการเมืองที่ไม่ว่าจะด้วยวิธีการใดก็ตาม เช่น ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ทางสื่อโทรทัศน์ วิทยุ รวมไปถึงสื่อออนไลน์ และการสนับสนุนการเลือกตั้งด้วยการใช้สิทธิเลือกตั้งและการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง หรือการ

สนทนา และกล่าวถึงการเมือง ทั้งนี้คือกิจกรรมใดก็ตามอันเกี่ยวข้องกับการเมืองที่ที่กลุ่มสตรีนั้น ได้มีส่วนร่วม

“ปัจจัย” หมายถึง สิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ส่งผลต่ออีกสิ่งหนึ่งให้แปรเปลี่ยนจากเดิมในที่นี้ หมายถึง สิ่งซึ่งส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลคอนยาง อำเภอบึงสามพัน จังหวัดชุมพร ประกอบด้วย

1. ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง สิ่งที่เป็นลักษณะเฉพาะของบุคคล ปัจเจกบุคคล เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ สถานภาพ เป็นต้น

2. ปัจจัยการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง หมายถึง การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองต้องขึ้นอยู่กับ การเข้าถึงข่าวสารในช่องทางใดมากที่สุดและเป็นไปตามสถานการณ์ที่น่าสนใจทางการเมือง หากในช่วงเวลานั้นสถานการณ์ทางการเมืองมีผลกระทบต่อวิถีชีวิตของสตรี ก็จะทำให้เกิดความสนใจและรับรู้ข่าวสารทางการเมืองเพิ่มมากขึ้น การติดตามข้อมูลข่าวสารทางการเมืองการแสวงหาในช่องทางใดอื่น ๆ ทั้งนี้สามารถนำข้อมูลเหล่านั้นมาวิเคราะห์เพื่อให้เกิดการตัดสินใจ รวมถึงเกิดผลลัพธ์ทางความพึงพอใจของผู้รับสาร

3. ปัจจัยวัฒนธรรมทางการเมือง หมายถึง ระบบทางความคิด ความเชื่อ ทศนคติและแนวคิดทางการเมืองที่สั่งสมมากับบุคคลแต่ละยุคแต่ละสมัยจนกลายเป็นแบบแผนแนวทางการปฏิบัติทางการเมือง โดยเป้าหมายคือการบรรลุผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งวัฒนธรรมทางการเมืองจะมีความสำคัญต่อการพัฒนาการเมืองของบุคคลอย่างมาก แต่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ ทั้งนี้รวมถึงปัจจัยความโน้มเอียงที่มีต่อโครงสร้างทางการเมืองการปกครอง ความโน้มเอียงที่มีต่อปัจจัยต่าง ๆ ในระบบการเมือง และความโน้มเอียงของบุคคลที่มีต่อกิจกรรมทางการเมือง

4. ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมือง หมายถึง สภาพการณ์ทางการเมือง เหตุการณ์บ้านเมือง หรือปรากฏการณ์ทางการเมืองที่เป็นเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันในสังคมที่สะท้อนสภาพการณ์ทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจ โดยีผลต่อการบริหารจัดการบ้านเมืองของรัฐบาลและการดำรงชีวิตของสตรี

1.6 ประโยชน์ที่ได้รับ

1.6.1 ได้ทราบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

1.6.2 ได้ทราบความแตกต่างระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ตามปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ปัจจัยวัฒนธรรมทางการเมือง และ ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมือง

1.6.3 ได้ทราบแนวทางในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

1.6.4 ผลการวิจัยสามารถนำไปพัฒนาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร โดยลำดับเนื้อหาที่เป็นสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1. แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง
3. แนวคิดเกี่ยวกับสตรี
4. แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาการเมือง
5. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
7. กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

พุทธทาสภิกขุ (2556, น. 21) ได้กล่าวคำว่าเมืองหมายถึงระเบียบปฏิบัติช่วยกันจัดบ้านเมืองหรือสังคมหรือโลกให้มั่นคงปัญหาหรือการช่วยแก้ปัญหาบ้านเมืองสังคมทั้งหมดนั่นเองการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นเป็นแนวทางหรือกิจกรรมที่สำคัญยิ่งของการปกครองแบบประชาธิปไตยหรือไม่ว่าการปกครองรูปแบบใดก็ตามบทบาทของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนย่อมจำเป็นอย่างยิ่งต่อการรักษาความสมดุลระหว่างผู้บริหารประเทศ (รัฐบาล) กับผู้รับผลประโยชน์อันเกิดจากการบริหารประเทศ (ประชาชน) ซึ่งหากแม้ว่าระบบการเมืองใดก็ตามที่ละเลยในประเด็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองย่อมไม่สามารถดำรงอยู่ได้อย่างมั่นคงเช่นกันสำหรับแนวคิดที่เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

2.1.1 ความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

Wiener (1971, pp. 161-163) ได้กล่าวที่ว่า “การเมืองเป็นเรื่องของคนทุกคนและทุกคนก็ไม่สามารถปฏิเสธผลกระทบทางการเมืองต่อการดำรงชีวิตของประชาชนได้” คำกล่าวนี้ได้สะท้อนให้นักวิชาการหลายท่านได้หันมาให้ความสนใจและศึกษาไว้อย่างมากมายจนสามารถสะท้อนแนวคิดต่าง ๆ ออกมาตามบริบททางสังคมการเมืองและวัฒนธรรมของตนเองโดยเฉพาะประเด็นความหมายการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีผู้ให้แนวคิดไว้อย่างหลากหลายเช่นไมรอนวีเนอร์ได้รวบรวมความหมายของการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ในหลายลักษณะต่าง ๆ ใน 10 ประการ ได้แก่ 1) การเข้าร่วมทางการเมืองคือการกระทำในรูปแบบการสนับสนุนหรือเป็นการกระทำเพื่อเรียกร้องต่อรัฐบาล (Support and Demand) 2) การเข้าร่วมทางการเมืองคือพยายามเพื่อก่อให้เกิดสัมฤทธิ์ผลการในการใช้อิทธิพล (Influence) ต่อการปฏิบัติงานของรัฐบาลหรือการเลือกสรรผู้นำ 3) การเข้าร่วมทางการเมืองคือการกระทำที่ถูกต้องตามกฎหมายของพลเมือง (Legitimate) 4) การเข้าร่วมทางการเมืองคือสภาพที่บุคคลไม่ต้องการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง (Alienation) 5) การเข้าร่วมทางการเมืองคือการกระทำที่มีตัวแทนทางการเมือง (Representation) 6) การเข้าร่วมทางการเมืองคือการกระทำที่มีผลต่อการเมืองในระดับชาติ (National Politics) และการเมืองในระดับท้องถิ่น 7) การเข้าร่วมทางการเมืองคือการกระทำทางการเมือง (Political Action) แต่ในขณะที่เดียวกันแต่ละสังคมมีการกระทำทางการเมืองแตกต่างกันออกไปตามบริบทของสังคมนั้น ๆ เช่นว่าในสังคมหนึ่งถือว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นการกระทำที่เกิดจากความสมัครใจไม่ว่าจะประสบผลสำเร็จหรือไม่ก็ตามหรืออาจเกิดขึ้นเพียงบางครั้งคราวหรือต่อเนื่องอาจถูกต้องตามกฎหมายหรือไม่ก็ได้ซึ่งการกระทำเหล่านี้เพื่อการมีอิทธิพลในการจัดสรรนโยบายสาธารณะและบริหารนโยบายของรัฐบาลตลอดจนการเลือกผู้นำทางการเมืองทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น

Closky (1968, pp. 252-253) นอกจากนี้การมีส่วนร่วมทางการเมืองยังเป็นการกระทำที่สมัครใจของสมาชิกในสังคมเพื่อที่จะคัดเลือกผู้ปกครองและกำหนดนโยบายสาธารณะทั้งโดยทางตรงและทางอ้อมกิจกรรมเหล่านี้ได้แก่การลงคะแนนเสียงเลือกตั้งติดตามข่าวสารทางการเมืองการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นทางการเมืองการประชุมชนทางการเมืองการช่วยเหลือทางการเงินให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือพรรคการเมืองการติดต่อสัมพันธ์กับผู้แทนราษฎรยังรวมถึงลักษณะที่กระตือรือร้นทางการเมืองพิจารณาจากการสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองอย่างเป็นทางการการช่วยเขียนสุนทรพจน์ในการหาเสียงการแข่งขันเป็นเจ้าหน้าที่พรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ แต่ไม่รวมถึงกิจกรรมที่ไม่สมัครใจเช่นการเสียภาษีการเป็นทหารหรือเจ้าหน้าที่ตุลาการ

ผู้วิจัยสามารถสรุปการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นกิจกรรมที่ประชาชนเข้าไปมีบทบาทเป็นสำคัญที่ส่งผลการกระทันหันถึงรัฐบาลหรือผู้นำทางการเมืองทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติเช่นการไปใช้สิทธิเลือกตั้งการประชุมหรือการเรียกร้องของประชาชนทางการเมืองการตัดสินใจเชิงนโยบายของรัฐบาลอันมีผลต่อประชาชนทั้งทางตรงและทางอ้อมการทำประชาพิจารณ์ผลแห่งการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองอาจสำเร็จหรือไม่สำเร็จก็ได้

2.1.2 รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมือง

David (1972, p. 3) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นภาพสะท้อนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองภาคประชาชนอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งมีรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมือง 2 ประการ ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมโดยตรงเป็นลักษณะที่ประชาชนมีการปกครองตนเองโดยตรง เช่น การตัดสินใจในการดำเนินงานด้วยตนเอง เป็นต้น 2) การมีส่วนร่วมโดยทางอ้อมเป็นลักษณะที่ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมแต่ไม่ได้เป็นผู้ดำเนินการปกครองด้วยตนเองโดยตรงแต่เป็นการเลือกตัวแทนเข้าไปทำหน้าที่ด้วยวิธีการเลือกตั้งโดยประชาชนอย่างเสรีซึ่งกลไกนี้ต้องการให้ประชาชนเข้ามาควบคุมการบริหารงานฝ่ายปกครองให้เป็นไปตามความต้องการส่วนแนวความคิดของเจมส์อาร์ทาวน์เซนต์ได้มองภาพกว้างที่สะท้อนระบอบการปกครองที่ว่ารูปแบบของกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง

Milbrath (1971, pp. 12-16) ได้กล่าวถึง รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ว่า หนึ่งในกรจำแนกรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่เด่นชัดอีกท่านหนึ่ง คือ Milbrath ได้จำแนกรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ 6 รูปแบบด้วยกัน ได้แก่ 1) การเลือกตั้ง (Voting) เป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สามารถแยกกิจกรรมที่เกี่ยวกับการรณรงค์หาเสียงและกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับพรรคการเมืองการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นเพียงการแสดงออกของประชาชนถึงความจงรักภักดีต่อระบอบการเมืองมากกว่าเป็นการกระทำตามความต้องการของตนเป็นการไปทำตามความสำนึกในหน้าที่พลเมืองดีมากกว่าที่จะเชื่อว่าการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งนั้นจะมีผลทางการเมืองที่แตกต่างกันออกไป 2) การเป็นเจ้าหน้าที่พรรคการเมืองและผู้รณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง (Party and Campaign Workers) หมายถึง การเข้ามีส่วนร่วมในพรรคการเมืองในการรณรงค์หาเสียงที่เกี่ยวข้องกับการรับเลือกตั้ง การชักชวนเพื่อสิทธิในการลงคะแนน การเข้าร่วมและสนับสนุนพรรคการเมือง การพยายามชักชวนให้มีส่วนร่วมทางการเมืองนี้เป็นแบบแผนของความสัมพันธ์ระหว่างปัจเจกชนกับรัฐ 3) การเป็นผู้สื่อข่าวสารทางการเมือง (Communicators) ได้แก่ การติดต่อข่าวสารทางการเมืองอยู่เสมอการส่งข่าวสารแสดงการสนับสนุนให้แก่ผู้นำทางการเมือง เมื่อเขากระทำในสิ่งที่ถูกต้องหรือส่งคำคัดค้าน 4) การติดต่อกับทาง

ราชการ (Contracting Officials) เป็นกิจกรรมที่เน้นเฉพาะของบุคคลซึ่งจะมีผลโดยตรงต่อบุคคลนั่นเอง
 เท่านั้น 5) การเป็นผู้มีบทบาทในชุมชน (Community Activities) เป็นการก่อตั้งกลุ่มเพื่อแก้ไขปัญหา
 สังคมหรือร่วมมือกับกลุ่มต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วเพื่อเข้าไปมีบทบาทเกี่ยวกับกิจกรรมสาธารณะหรือติดต่อกับ
 ทางการในเรื่องปัญหาสังคมผู้มีบทบาทในชุมชนจึงนับว่าเป็นผู้ที่มีความกระตือรือร้นสูง 6) การเป็นผู้
 ประท้วง (Protestors) ในการมีส่วนร่วมทั้งการเดินขบวน การก่อจลาจลหรือบางสิ่งบางอย่างที่เกี่ยวกับ
 รัฐบาล

จันทนา สุทธิจารี (2554, น. 412-414) ได้กล่าวถึง รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมือง
 มีความสำคัญอยู่ 2 รูปแบบดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบเป็นทางการ การมีส่วนร่วมทางการเมือง
 เมืองที่เป็นแบบกฎหมายรองรับให้กระทำได้หรือต้องกระทำ ได้แก่ การใช้สิทธิในการเลือกตั้งและการมี
 เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง เพื่อให้เกิดประโยชน์ที่เกิดตามมาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 เป็นต้น 2) การมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบไม่เป็นทางการ

วรทิพย์ มีมากและคณะ (2557, น. 48-49) ได้กล่าวว่า รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมือง
 เมืองในระบอบประชาธิปไตยที่สำคัญ ดังนี้ 1) การมีส่วนร่วมที่มีความเชื่อทางการเมืองที่คล้ายกันเป็น
 การเข้ามารวมกลุ่มกันของบุคคล เป้าหมายหลักจะอยู่ที่การส่งสมาชิกลงสมัครรับเลือกตั้ง รวมถึงการเข้า
 มารวมตัวกันรูปแบบพรรคการเมือง การสร้างผู้นำทางการเมืองการควบคุมติดตามและตรวจสอบทางการเมือง
 เมือง ฯลฯ ในส่วนของประชาชนก็สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในพรรคการเมืองได้เช่นการสมัครเป็นสมาชิก
 พรรคการเมือง เข้าร่วมประชุมพรรคการเมือง ประสานสัมพันธ์กิจกรรมของพรรคการเมืองช่วยเหลือในช่วงที่มีการ
 เลือกตั้ง ฯลฯ 2) การมีส่วนร่วมในรูปแบบของกลุ่มผลประโยชน์การรวมตัวกันของบุคคลเป็นกลุ่มหรือ
 องค์กรในสังคมจะมีเป้าหมายหลักอยู่ที่การรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มตนเองเท่านั้นโดยไม่มีเป้าหมายที่จะ
 เข้าไปเป็นรัฐบาลเพื่อบริหารประเทศแต่อย่างไรก็ตามสำหรับเป้าหมายของแต่ละกลุ่มจะแตกต่างกันไปบาง
 กลุ่มอาจเรียกร้องให้รัฐบาลทำตามสิ่งที่กลุ่มตนต้องการเช่นสมาชิกคนจนก็จะเรียกร้องให้รัฐแก้ไขปัญหา
 เรื่องที่ดินทำกินหนี้สินของเกษตรกร ฯลฯ กลุ่มผู้ประกอบการเอกชนก็จะเรียกร้องให้มีการแก้ไขกฎหมาย
 หรือระเบียบข้อบังคับเดิมหรือการออกกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับใหม่เพื่ออำนวยความสะดวกแก่
 กลุ่มของตน 3) การมีส่วนร่วมในรูปแบบของการไปใช้สิทธิเลือกตั้งการไปออกเสียงเลือกตั้งถือเป็น
 รูปแบบที่มีความสำคัญของการบริหารในระบอบประชาธิปไตยแต่สิ่งที่ควรตระหนักคือประเทศที่ให้
 ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งหรือประเทศที่ประชาชนไปใช้สิทธิเลือกตั้งกันอย่างมากมายไม่ได้หมายความว่า
 ประเทศนั้นจะเป็นประชาธิปไตยอย่างแท้จริงการไปใช้สิทธิเลือกตั้งในรูปแบบของประชาธิปไตยที่

แท้จริงนั้นต้องมีลักษณะดังนี้ 3.1) การใช้สิทธิโดยอิสระกล่าวคือการไปออกเสียงต้องเกิดจากความสมัครใจไม่ได้เกิดมาจากการบังคับหรือข่มขู่หรือสัญญาว่าจะให้ผลตอบแทนในการไปออกเสียง 3.2) การเลือกตั้งโดยลับการออกเสียงต้องกระทำในคูหาเลือกตั้งแต่เพียงลำพังโดยไม่มีผู้อื่นอยู่ร่วมด้วยเฉพาะผู้กาบัตรเท่านั้นที่จะทราบว่าตนเองออกเสียงให้แก่ผู้สมัครคนใดการออกเสียงเลือกตั้งของบุคคลไม่สามารถประกาศให้ทราบเป็นการทั่วไปได้ 3.3) ความเสมอภาคในการเลือกตั้งบุคคลแต่ละคนมีสิทธิออกเสียงได้คนหนึ่งเสียงเท่ากันบัตรที่มีการกาหมายเลขมากกว่าหนึ่งหมายเลขถือเป็นบัตรเสีย 3.4) ความเป็นกลางบุคคลที่เข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการเลือกตั้งทุกคนต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างเที่ยงธรรมไม่ลำเอียงเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง

สำหรับการเข้าไปมีส่วนร่วมของประชาชนนี้ถือเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารตามระบอบประชาธิปไตยประชาชนต้องตระหนักว่าตนเองเป็นเจ้าของประเทศและต้องเข้าไปรับผิดชอบในกิจการบ้านเมืองในทุกโอกาสที่สามารถกระทำได้ประชาชนต้องไม่ละเลยหรือเพิกเฉยการกระทำหน้าที่ในฐานะพลเมืองดีของสังคมหน้าที่สำคัญยิ่งของประชาชนคือการสร้างเสริมคนดีให้เข้ามาบริหารบ้านเมืองดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่ทรงพระราชทานไว้ว่า “ในบ้านเมืองนั้นมีทั้งคนดีและคนไม่ดีไม่มีใครจะทำให้คนทุกคนเป็นคนดีได้ทั้งหมดการทำให้บ้านเมืองมีความปรกติสุขเรียบร้อยจึงมิใช่การทำให้ทุกคนเป็นคนดีหากแต่อยู่ที่การส่งเสริมคนดีให้คนดีได้ปกครองบ้านเมืองและควบคุมคนไม่ดีไม่ให้มีอำนาจไม่ให้ก่อความเดือดร้อนวุ่นวายได้”

ผู้วิจัยสามารถสรุปการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีอยู่ 2 รูปแบบใหญ่ ๆ คือการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามที่กฎหมายรับรองซึ่งเป็นการกระทำที่ไม่ผิดกฎหมายและได้รับการตราไว้ในกฎหมายอย่างถูกต้องอีกรูปแบบหนึ่งคือการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ผิดกฎหมายเป็นการชุมนุมที่มีอุดมการณ์ลัทธิลัทธิสถาบันใดสถาบันหนึ่งนอกจากนี้การมีส่วนร่วมทางการเมืองมักจะเป็นไปตามกลุ่มผลประโยชน์และลักษณะของการแสดงออกได้

2.1.3 ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ชัตติยา กรรณสูต (2555, น. 128-130) มีการจัดแบ่งระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี ซึ่งได้จัดแบ่งไว้ 3 ระดับ จำแนกระดับย่อย ๆ ได้ดังนี้

1. การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง
  - 1.1 ระดับต่ำสุด ได้แก่ การไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง
  - 1.2 ระดับต่ำสุด ได้แก่ การไปเลือกตั้งเฉย ๆ โดยไม่มีเหตุผล

- 1.3 ระดับต่ำ ๆ ได้แก่ การไปเลือกตั้งโดยถูกชักจูง
- 1.4 ระดับต่ำกลาง ได้แก่ การไปเลือกตั้งโดยคิดว่าเป็นหน้าที่
- 1.5 ระดับต่ำสูง ได้แก่ การไปเลือกตั้งโดยคิดว่าเสียงของตนคือพลังในการเปลี่ยนแปลงนโยบายบุคคลเหล่านี้จึงมีข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาทางการเมืองมาก

2. การเข้าเป็นสมาชิกกลุ่มแบ่งได้ดังนี้

2.1 ระดับปานกลางต่ำ ได้แก่ การเข้าร่วมในระดับสมาชิกทั่วไปโดยมีสิทธิลงคะแนนเสียงเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยในนโยบายกลุ่ม

2.2 ระดับปานกลาง ได้แก่ การได้รับเลือกตั้งเป็นกรรมการของกลุ่มที่มีอำนาจในการตัดสินใจแทนสมาชิกคนอื่น

2.3 ระดับปานกลางสูง ได้แก่ การได้รับเลือกตั้งให้เป็นประธานหรือหัวหน้ากลุ่มที่มีอำนาจในการตัดสินใจ และมีโอกาสในการสร้างบารมีให้คนยอมรับได้

3. การเข้ารับการเลือกตั้งเป็นผู้แทนซึ่งอาจจะเป็นผู้แทนในระดับท้องถิ่นหรือระดับชาติก็ตามแบ่งได้ดังนี้

3.1 ระดับสูงต่ำ ได้แก่ ระดับที่ได้รับการยอมรับจากกลุ่มให้สมัครให้เข้ารับการเลือกตั้งในนามของกลุ่มหรือพรรคได้

3.2 ระดับสูงปานกลาง ได้แก่ ระดับที่ผู้สมัครได้รับการคัดเลือกคือ

3.2.1 ระดับท้องถิ่น ได้แก่ กำนันผู้ใหญ่บ้านสมาชิกสภาเทศบาลสมาชิกสภาเขต

3.2.2 ระดับจังหวัด ได้แก่ สมาชิกสภาจังหวัดสมาชิกสภากรุงเทพมหานคร

3.2.3 ระดับชาติ ได้แก่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสมาชิกวุฒิสภา

3.3 ระดับสูงสุดได้แก่ระดับผู้ที่ได้รับการเลือกตั้งและได้รับการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเช่นตำแหน่งกรรมการตำแหน่งรัฐมนตรีเป็นต้น

ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์ (2557, น. 10) ได้แบ่งระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองจากระดับสูงไประดับต่ำดังนี้

1. ผู้มีตำแหน่งทางการเมือง ได้แก่ ประธานาธิบดีนายกรัฐมนตรีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนายกเทศมนตรี

2. ผู้สมัครรับเลือกตั้งในตำแหน่งดังกล่าวข้างต้น

3. การช่วยโฆษณาหาเสียงเช่นการแจกใบปลิวการวางแผนเลือกตั้ง
4. การเข้าร่วมโดยทางอ้อมเช่นการอ่านหนังสือพิมพ์ดูโทรทัศน์เกี่ยวกับปัญหาบ้านเมืองการแก้ปัญหาการเมืองการติดกระดุมที่มีตราพรรคการเมือง
5. ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง
6. การไม่ไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งการไม่รู้ความเป็นไปทางการเมือง

รวมถึงนักวิชาการไทยอีกท่านที่ได้สะท้อนระดับของการมีส่วนร่วมทางการเมืองไว้ 3 ระดับ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับปัจเจกบุคคล 2) การมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับองค์การหรือกลุ่มและ 3) การสร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมขององค์กรภาคประชาชน

ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมีหลายระดับตามแต่บริบทที่ผู้เขียนแต่ละท่านจะหยิบยกขึ้นมาวิเคราะห์เช่นบริบทเชิงพื้นที่ที่จะมีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับท้องถิ่นและระดับชาติถึงอย่างไรก็ตามยังสามารถมองลงไปในระดับท้องถิ่นลงไปอีกมากด้วยเหตุนี้หากพิจารณาถึงความมากน้อยเป็นเกณฑ์ในการวัดพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองผู้วิจัยสามารถแบ่งอย่างกว้าง ๆ ได้ 3 ประการได้แก่การมีส่วนร่วมทางการเมืองระดับมากปานกลาง

2.1.4 กลุ่มพฤติกรรมต่าง ๆ และเงื่อนไขในการมีส่วนร่วมทางการเมือง

จรรยา สุภาพ (2554, น. 254-269) ได้กล่าวว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่สะท้อนถึงพฤติกรรมของประชาชนตามแบบที่เข้ามาทำหน้าที่ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองซึ่งประกอบด้วยปัจจัยหลายประเภท ได้แก่

1. ช่วยรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งตามพื้นที่ในท้องถิ่นของตน
2. ชนชั้นนำระดับสูงและชนชั้นนำระดับกลางพิจารณาจากการใช้ตำแหน่งและชื่อเสียง
3. เป็นผู้ที่มีความสนใจในการเข้าร่วมประชุมทางการเมืองทั้งประชุมในระดับต่าง ๆ
4. บุคคลระดับอื่นที่มีบทบาททางการเมืองและมีส่วนในการใช้อำนาจทางการเมือง
5. เป็นผู้ติดต่อกับเจ้าหน้าที่ทางการเมืองที่เป็นการแสดงความคิดเห็นในทางการเมืองของประชาธิปไตย
6. เป็นผู้ที่พบปะพูดคุยในเรื่องการเมืองในท้องถิ่น
7. กลุ่มที่มีผลประโยชน์ต่อบุคคลอื่น
8. พรรคการเมืองในท้องถิ่น

สนั่น วงศ์พัฑฒ์ (2559, น. 23-24) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมทางการเมืองที่มักจะมีเงื่อนไขประกอบด้วยดังนี้

1. ประชาชนต้องมีอิสระในการเข้าร่วมทางการเมืองของประชาชนโดยการบังคับหรือถูกชักจูงโดยให้ประชาชนได้

2. สร้างโอกาสหรือช่องทางที่ประชาชนมีการเข้าร่วมได้ต้องมีหลากหลาย โดยเฉพาะกระบวนการวางแผนพัฒนาต่าง ๆ จะต้องไม่จำกัดอยู่เฉพาะกลุ่มผู้นำหรือตัวแทนกลุ่มต่าง ๆ ในชุมชนหรือท้องถิ่นนั้น ๆ เท่านั้นแต่ต้องหมายรวมถึงประชาชนในฐานะผู้เสียภาษีอากร ซึ่งควรที่จะต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินการต่าง ๆ ด้วย

3. ประชาชนต้องเต็มใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมการที่ให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองก็คือการที่รัฐตระหนักว่าประชาชนเป็นผู้ได้รับผลการพัฒนาดังนั้นเพื่อให้เกิดการยอมรับหรือให้ความร่วมมือในการวางแผนที่กำหนดขึ้นจึงจำเป็นต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมโดยเต็มใจ

ผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า ไม่ว่าจะกลุ่มพฤติกรรมใด ๆ ที่มีส่วนร่วมทางการเมืองสิ่งที่จะต้องคำนึงถึงเสมอคือ เงื่อนไขที่เป็นกุญแจสำคัญในการบรรลุวัตถุประสงค์ของทางการเมือง ได้แก่ 1) ความเป็นอิสระของประชาชนในการมีส่วนร่วมทางการเมือง 2) ช่องทางในการเข้าร่วมทางการเมืองต้องหลากหลาย และ 3) กระบวนการทางการเมืองทุกขั้นตอนต้องเกิดจากการยอมรับของประชาชนด้วย

2.1.5 ลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

สมบัติ ธำรงธัญวงศ์ (2559, น. 583-595) ได้กล่าวถึง ลักษณะการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ซึ่งจำแนกไว้ 2 ประการ ได้แก่

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยทั่วไป ซึ่งมีเป้าหมายที่สำคัญประกอบด้วย

1) การกำหนดผู้ปกครองที่มีการแสดงออกทางการเมืองมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยผ่านกระบวนการเลือกตั้ง จากการปฏิบัติหน้าที่อย่างเป็นทางการเป็นประชาธิปไตย 2) การผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาลในสังคมประชาธิปไตยทั่วไปจะมีลักษณะเป็นพหุสังคมคือเป็นสังคมที่ประกอบด้วยกลุ่มที่มีความหลากหลายอาทิชมรมสมาคมกลุ่มอิทธิพลและกลุ่มผลประโยชน์ต่าง ๆ ซึ่งแต่ละกลุ่มจะมีวัตถุประสงค์เฉพาะของกลุ่มการเคลื่อนไหวต่าง ๆ จะเป็นไปเพื่อผลประโยชน์ของตนหรือของกลุ่มดังนั้นการผลักดันการตัดสินใจของรัฐบาลโดยกลุ่มอิทธิพลและกลุ่มผลประโยชน์มักจะมีผลต่อการกำหนดนโยบายการพัฒนาประเทศทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม 3) การวิพากษ์วิจารณ์รัฐบาลซึ่งถือว่าเป็นไปตามสิทธิและเสรีภาพของการปกครองประเทศตามระบอบประชาธิปไตยการแสดงออกของปัจเจกบุคคลหรือกลุ่ม

อิทธิพล และกลุ่มผลประโยชน์ด้วยการวิพากษ์วิจารณ์การกระทำของรัฐบาลทั้งในเรื่องนโยบายและการบริหารงานถือเป็นการแสดงออกซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง

4) การชุมนุมเคลื่อนไหวกว้างทางการเมืองการชุมนุมเคลื่อนไหวกว้างทางการเมืองถือว่าการแสดงออกซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สำคัญในระบอบประชาธิปไตยทั้งนี้เพื่อแสดงให้รัฐบาลรู้ว่าประชาชนเห็นด้วยหรือไม่กับนโยบายและการกระทำของรัฐบาลและเพื่อแสดงการเรียกร้องให้รัฐบาลตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างรวดเร็วซึ่งการชุมนุมมี 2 ประเภท ได้แก่ การชุมนุมเคลื่อนไหวเพื่อสนับสนุนรัฐบาลและการชุมนุมเคลื่อนไหวเพื่อคัดค้านรัฐบาล

2. การมีส่วนร่วมทางการเมืองในกระบวนการเลือกตั้ง การพิจารณาลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้นสามารถพิจารณาได้จากพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเลสเตอร์ดับเบิลยูมิลบราท ซึ่งประกอบด้วย การร่วมประชุมแกนนำของพรรค การติดต่อกับนักการเมืองหรือผู้นำทางการเมือง การแสดงความสนใจต่อกิจกรรมทางการเมือง การใช้สิทธิเลือกตั้ง การร่วมระดมทุน การเสนอตัวเป็นคู่แข่งขั้นทางการเมือง และการดำรงตำแหน่งทางการเมือง เป็นต้น

ราชกิจจานุเบกษา (2550, น. 28) กล่าวว่า ประเทศไทยยังได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยพุทธศักราช 2550 เช่นเดียวกันซึ่งได้กำหนดลักษณะของการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เป็นแนวนโยบายการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ในมาตรา 87 วรรค 5 ประการดังนี้

1. ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น
2. ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้มแข็งในทางการเมืองและจัดให้มีกฎหมายจัดตั้งกองทุนพัฒนาการเมืองภาคพลเมืองเพื่อช่วยเหลือการดำเนินกิจกรรมสาธารณะของชุมชนรวมทั้งสนับสนุนการดำเนินการของกลุ่มประชาชนที่รวมตัวกันในลักษณะเครือข่ายทุกรูปแบบให้สามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอความต้องการของชุมชนในพื้นที่
3. ให้การศึกษาแก่ประชาชนในการการพัฒนาการเมืองและการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขรวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนได้ใช้สิทธิเลือกตั้งโดยสุจริตและเที่ยงธรรมการมีส่วนร่วมของประชาชนตามมาตรานี้ต้องคำนึงถึงสัดส่วนของหญิงและชายที่ใกล้เคียงกัน

4. ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตรวจสอบการใช้ อำนาจรัฐทุกระดับในรูปแบบองค์กรทางวิชาชีพหรือตามสาขาอาชีพที่หลากหลาย

5. ส่งเสริมและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจทางการเมือง การวางแผนพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมรวมทั้งการจัดทำบริการสาธารณะ

ราชกิจจานุเบกษา (2550, น. 61-62) อนึ่งยังระบุเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ของประชาชนไว้ในกฎหมายรัฐธรรมนูญพุทธศักราช 2550 อย่างชัดเจนตามมาตรา 163-165 ดังนี้

มาตรา 163 ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่าหนึ่งหมื่นคนมีสิทธิเข้าชื่อร้องขอ ต่อประธานรัฐสภาเพื่อให้รัฐสภาพิจารณาร่างพระราชบัญญัติตามที่กำหนดในหมวด 3 และหมวด 5 แห่ง รัฐธรรมนูญนี้

มาตรา 164 ประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่าสองหมื่นคนมีสิทธิเข้าชื่อ ร้องขอต่อประธานวุฒิสภาเพื่อให้วุฒิสภามีมติตามมาตรา 274 ให้ถอดถอนบุคคลตามมาตรา 270 ออกจากตำแหน่งได้คำร้องขอตามวรรคหนึ่งต้องระบุพฤติการณ์ที่กล่าวหาว่าผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวกระทำ ความผิดเป็นข้อ ๆ ให้ชัดเจนหลักเกณฑ์วิธีการ

อนึ่ง สุจิต บุญบงการ (2552, น. 45-51) ได้อธิบายลักษณะสำคัญของการมีส่วนร่วม ทางการเมืองของไทยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2475 พอสรุปได้ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นการสร้างความชอบธรรมในการปกครองของ ตัวแทนและยังสามารถใช้ความชอบธรรมเพื่อให้เกิดของระบบใหม่ได้

2. ความรุนแรงทางการเมืองเป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบใช้กำลังในการ ตัดสินใจของระบบรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ทำให้เกิดความ รุนแรง ที่ทำให้เป็นเรื่องที่ผิดกฎหมายแต่การใช้ความรุนแรงอาจมีสาเหตุต่าง ๆ กันออกไปตามประเภท ของความรุนแรงเช่นมีการประท้วงการรัฐประหารหรือการปฏิวัติ เป็นต้น

3. การมีส่วนร่วมทางการเมืองของไทยที่เห็นได้ชัดเจนและมีความชอบธรรมคือ การไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

4. การมีส่วนร่วมทางการเมืองที่มีขึ้นเป็นครั้งแรกหลังการเปลี่ยนแปลงการ ปกครองเมื่อวันที่ 24 มิถุนายน พ.ศ. 2475 เป็นการหยิบยื่นให้โดยผู้นำการเปลี่ยนแปลงการปกครองจาก การเรียกร้องของประชาชนทั้งหลาย ซึ่งทำให้ประชาชนนั้นขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการมีส่วนร่วม ทางการเมือง

ดังนั้นผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่าลักษณะของการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีอยู่ 2 ลักษณะได้แก่ การมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยตรงเช่นการเข้าไปมีบทบาทในการแสดงออกของกิจกรรมทางการเมือง การเลือกตั้งการรณรงค์ทางการเมืองการลงสมัครรับเลือกตั้งการเป็นสมาชิกพรรคการเมืองการร่วมประท้วงเป็นต้นและอีกลักษณะหนึ่งคือการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยอ้อมเช่นการติดตามข่าวสารทางการเมืองการแสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมทางการเมืองแก้ปัญหาการเมืองการติดกระดุมที่มีตราพรรคการเมืองเป็นต้น

2.1.6 ฐานของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

สิทธิพันธ์ พุทธทูน (2541, น. 166-167) ได้กล่าวถึง คำว่า ฐานเป็นองค์กรที่เป้าหมายและวิธีการที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง ซึ่งเป็นผลอันคล้ายกันจากความขัดแย้งขององค์กรในการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านองค์กรนี้จะสร้างอิทธิพลในลักษณะกว้างขวางกว่าการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของแต่ละบุคคลมาฐานของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมี 4 รูปแบบดังนี้

1. ชนชั้นสังคม (Social Class) เป็นพวกที่ร่ำรวยกับพวกที่ยากจนที่มีผลประโยชน์แตกต่างกันและมีขัดแย้งกันอย่างเห็นได้ชัดเจน
2. กลุ่มบุคคลที่รวมตัวกันอยู่กันอย่างสามัคคีแน่นแฟ้น เป็นการจับกลุ่มกันระหว่างบุคคลที่มีฐานะความมั่งคั่งและอิทธิพลไม่เท่าเทียมกันและอยู่ในรูปของการใช้ประโยชน์ระหว่างกันแบบถ้อยทีถ้อยอาศัย
3. กลุ่มเพื่อนบ้าน (Neighborhood Group) หมายถึงกลุ่มบุคคลที่ตั้งบ้านเรือนหรือที่อยู่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกันเช่นชมรมหมู่บ้านเสรีชมรมหมู่บ้านสหกรณ์เป็นต้น
4. กลุ่มชุมชน (Communal Groups) หมายถึงกลุ่มบุคคลที่มีเชื้อชาติศาสนา ภาษาและสัญชาติที่เหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันเช่นในสังคมที่มีระดับของความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันสูงรูปแบบของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของกลุ่มชุมชนจะอยู่ในรูปของสันติวิธีเป็นต้น

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองที่มีประสิทธิภาพสูงควรดำเนินกิจกรรมนั้นผ่านฐานทางการเมืองที่เป็นองค์กรหรือกลุ่มทางการเมืองทั้งที่อยู่ในรูปแบบชนชั้นทางสังคมกลุ่มชุมชนกลุ่มเพื่อนบ้าน เป็นต้น

2.2 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

สมบัติ อารังธัญวงศ์ (2550, น. 595-604) ได้กล่าวถึง ปัจจัยที่มีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อพฤติกรรมทางการเมืองของประชาชนประกอบด้วย

1. ระบบการทางการเมือง

1.1 เป็นระบอบประชาธิปไตยที่เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด กล่าวคือ 1) การปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองของประชาชนคือการที่ประชาชนเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยอำนาจสูงสุดในการปกครองเป็นของประชาชน 2) การปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองโดยประชาชนคือประชาชนเป็นผู้กำหนดผู้ปกครองผู้ปกครองเป็นตัวแทนที่ได้รับมอบฉันทะจากประชาชนให้เข้ามาทำหน้าที่ในการปกครอง 3) การปกครองระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองเพื่อประชาชนคือการที่ผู้แทนประชาชนที่ได้รับมอบฉันทะให้เข้ามาทำหน้าที่ปกครองจะต้องใช้อำนาจปกครองกระทำการบริหารเพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชนให้ประชาชนอยู่ดีกินดีระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยกำหนดให้ประชาชนมีเสรีภาพในทางการเมืองได้แก่การใช้สิทธิในการกำหนดผู้ปกครองการวิพากษ์วิจารณ์ทางการเมืองการผลักดันการตัดสินใจทางการเมืองของรัฐบาลและการชุมนุมเคลื่อนไหวทั้งการคัดค้านหรือสนับสนุนการตัดสินใจของรัฐบาลการเผยแพร่ข้อมูลความคิดเห็นต่าง ๆ ทางการเมือง เป็นต้น

1.2 ระบอบเผด็จการอำนาจนิยมเป็นระบบการเมืองที่กีดกันหรือปิดโอกาสการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเพราะอำนาจเด็ดขาดมีแต่เพียงผู้เดียวซึ่งมีลักษณะการปกครองดังนี้

- 1) อำนาจการปกครองทั้งหมดเป็นของผู้ปกครองอาจเรียกว่าอำนาจอธิปไตยเป็นของผู้ปกครอง
- 2) ประชาชนถูกตัดขาดออกจากการมีส่วนร่วมทางการเมืองถ้าหากมีก็เกิดขึ้นเฉพาะเป็นคำสั่งของผู้ปกครองให้เพื่อสนับสนุนเจตนารมณ์ของผู้ปกครองเท่านั้น
- 3) ประชาชนถูกปลูกฝังให้เชื่อว่าประชาชนที่ดีจะต้องเชื่อฟังยอมรับและปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ผู้ปกครองกำหนด

2. วัฒนธรรมทางการเมือง ลักษณะของวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยเป็นกระบวนการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยความศรัทธาและเชื่อมั่นในคุณค่าของระบอบประชาธิปไตยต้องทำให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและความมุ่งมั่นอย่างจริงจังของผู้นำทาง

การเมืองและการเรียกร้องอย่างแข็งขันจากประชาชนอย่างกว้างขวางหากปราศจากปัจจัยดังกล่าวการเสริมสร้างให้ประชาชนมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยคงต้องอาศัยเวลาที่ยาวนาน

3. โครงสร้างทางสังคมและเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยทางการเมืองของประชาชนที่มีส่วนร่วม เช่น ระดับการศึกษาของประชาชนในสังคมจะมีผลต่อลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองและพฤติกรรมทางการเมืองของคนสังคมนั้น ๆ โดยการศึกษาทำให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจและมีความสำนึกในบทบาทหน้าที่ของตนที่พึงกระทำต่อระบบการเมืองมากขึ้นนอกจากนี้ยังมีฐานะทางเศรษฐกิจก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลเกี่ยวกับพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเช่นผู้ที่มีรายได้น้อยประชาชนที่ยากจนจะไม่มีเวลามาสนใจการมีส่วนร่วมทางการเมืองเพราะจะให้ความสำคัญกับการดำรงชีวิตประจำวันในขณะที่ผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีจะมีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมทางการเมืองได้มากกว่า

4. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม

Closky (1968, pp. 256-262) ได้กล่าวถึง ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมแบ่งออกได้ 3 ปัจจัย ซึ่งประกอบด้วย ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยทางด้านสังคมและเศรษฐกิจและปัจจัยทางด้านจิตตอสื่อสาร ส่วน และได้ถูกกำหนดตัวแปรไว้ 3 ตัวแปร ดังนี้

1. ตัวแปรทางด้านสภาพแวดล้อมทางการเมือง (The Political Environment) เช่น ระบบการเมืองเหตุการณ์บ้านเมืองลักษณะการรณรงค์หาเสียงและประเด็นทางการเมืองต่าง ๆ

2. ตัวแปรทางด้านจิตวิทยา (Psychological Variables) เช่น แรงจูงใจลักษณะบุคลิกภาพและความต้องการเป็นต้น

3. ตัวแปรสภาพแวดล้อมทางสังคม (The Social Environment) เช่น ระดับการศึกษาอาชีพ รายได้อายุเชื้อชาติเพศศาสนาและถิ่นที่อยู่อาศัย

ตัวแปรนี้มีผลกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสหรัฐอเมริกาไว้ดังนี้ (ถวิลวดี บุรีกุลและคณะ, 2556, น. 66)

1. ปัจจัยทางจิตวิทยามีลักษณะทางเศรษฐกิจ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ต่อเดือน อาชีพ เชื้อชาติ ชนกลุ่มน้อย เป็นต้น

2. ปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางการเมือง

3. ลักษณะทางเศรษฐกิจ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ต่อเดือน อาชีพ เชื้อชาติ ชนกลุ่มน้อย เป็นต้น

นอกจากนี้โครงสร้างทางกฎหมายซึ่งรวมการทำบัญชีรายชื่อและกฎหมายเลือกตั้งกระบวนการในการเลือกตั้งรวมทั้งโอกาสในรูปแบบอื่น ๆ ของการมีส่วนร่วมทางการเมือง

จากปัจจัยต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นแล้วนั้น สิทธิพันธ์ พุทธทูน (2541, น. 173-176) ได้สรุปถึงการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมีความเกี่ยวเนื่องกับปัจจัยต่าง ๆ มากมายโดยเฉพาะในแวดวงของการพัฒนาทางการเมืองมองกันว่าการเข้ามีส่วนร่วมเป็นลักษณะทางการเมืองที่สำคัญยิ่งของระบบการเมืองที่ทันสมัยและเป็นรากฐานที่สำคัญของระบบการเมืองที่พัฒนาแล้ว

ดังนั้นผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีดังนี้คือปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางสังคม (The Social Environment) ปัจจัยด้านจิตวิทยา (Psychological Variables) และปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมทางการเมืองนอกจากนี้ยังต้องรวมถึงปัจจัยที่เชื่อมโยงกับเจตนาธรรมณ์ของรัฐธรรมนูญอันได้แก่ปัจจัยทางเศรษฐกิจ-สังคมการอาศัยอยู่ในเมือง-ชนบทความรู้ความเข้าใจทางการเมืองการสนับสนุนต่อระบบการเมืองประสิทธิภาพทางการเมืองวัฒนธรรมแบบอำนาจนิยมการแบ่งแยกทางความคิดความเชื่อมั่นต่อระบบรัฐสภาการตรวจสอบทางการเมืองความเชื่อมั่นในวิถีทางประชาธิปไตยค่านิยมดั้งเดิมความสนใจทางการเมืองความพอใจต่อการทำงานของรัฐบาลและความเชื่อมั่นต่อองค์กรอิสระ

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทสตรี

จากแนวคิดสตรีนิยมที่ได้กล่าวมาทำให้เห็นความสำคัญของบทบาทสตรีมากขึ้น ซึ่งมีนักวิชาการได้กล่าวไว้ดังนี้

อมรา พงศาพิชญ์ (2551, น. 92) ได้แสดงความเห็นไว้ว่า บทบาทของสตรีคือ การที่มีสิทธิหน้าที่ในการประพฤติปฏิบัติที่สังคมคาดหวังให้ปฏิบัติต่อผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เช่น ทำหน้าที่เลี้ยงดูลูกให้เป็นคนดีและรู้จักทำมาหากิน เป็นต้น

พัทยา สายหู (2559, น. 57-59) ได้แสดงความเห็นไว้ว่า บทบาทของสตรี คือ หน้าที่และสิทธิในการกระทำที่ทำตามขอบเขตอำนาจตามบทบาทของแต่ละงานที่สตรีมีต่อผู้อื่นและบทบาทต่าง ๆ ของสตรีทางสังคมนั้นมีได้เพราะสังคมร่วมกันกำหนดหน้าที่ไว้ด้วยวิธีการต่าง ๆ

เมทินี พงษ์เวช (2554, น. 7) ได้แสดงความเห็นไว้ว่า บทบาทหลักของสตรี คือ ทำหน้าที่เพื่อปกป้องดูแลครอบครัวไม่ให้ลำบากจากความเป็นอยู่ในชีวิต ซึ่งบทบาทที่สำคัญก็เป็นความคาดหวังทั้งแม่และภรรยาในสังคมได้

จากความหมายที่กล่าวมาข้างต้นอาจพอสรุปได้ว่า บทบาทสตรี หมายถึง สิทธิหน้าที่หรือพฤติกรรมอันพึงควดหมายของบุคคลแต่ละคนในสังคมภายใต้วัฒนธรรมที่สังคมนั้นๆกำหนดขึ้นซึ่งเป็นพฤติกรรมที่ถูกคาดหวังโดยผู้อื่นเป็นการกระทำของบุคคลตามสถานภาพที่ตนดำรงบทบาทเป็นสิ่งที่คู่กับสถานภาพซึ่งเป็นโครงสร้างของสังคม

2.3.1 บทบาททางเศรษฐกิจ

การปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางเศรษฐกิจโลกช่วงปี พ.ศ. 2513 ทำให้มีกฎหมายในการแข่งขันและระบบคมนาคมที่ก้าวหน้าทำให้เกิดความต้องการให้สตรีเข้ามามีส่วนร่วมในการผลิตและโดยเหตุที่สตรีได้เข้ามามีส่วนร่วมทำงาน จึงทำให้มีการกำหนดนโยบายที่ปรับไปสู่อุตสาหกรรมจากการใช้แรงงานเป็นหลักในอุตสาหกรรม (คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ, 2555, น. 272)

ในปัจจุบันนั้น สตรีมีความสำคัญมากมายเกินกว่าการเป็นเพียงแค่พนักงานลูกจ้างในการทำงานในโรงงานการผลิตส่งออกสินค้า แต่สตรียังผู้ที่มีส่วนได้เสียอย่างซับซ้อนในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมด้วยซึ่งมีส่วนได้เสียต่อทั้งสตรีบุรุษและเด็ก สะท้อนให้เห็นในรูปแบบของความไม่สมดุลและความขัดแย้งระหว่างหญิงกับชาย ในกระบวนการพัฒนาประชากรจะมีผลกระทบจากส่วนเสียนั้นด้วยเช่นกัน (คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ, 2555, น. 13) สตรีจึงมีโอกาสเข้าร่วมในกระบวนการพัฒนาเศรษฐกิจที่มีการขยายตัวมากขึ้นและมีบทบาทด้านการผลิตการบริหารตลอดจนเป็นผู้ก่อตั้ง จากสตรีไทยที่อยู่ในวัยทำงานร้อยละ 55 ของกำลังแรงงานทั่วประเทศโดยร้อยละ 85 ของกำลังแรงงานสตรีอยู่ในชนบท ซึ่งครึ่งหนึ่งที่ทำอยู่ในภาคเกษตรกรรม (คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ, 2555, น. 146-153) ผู้หญิงทางด้านเศรษฐกิจไม่ว่าจะมองในด้านของการผลิตการจัดการปัจจัยสังคมในการผลักระไว้ให้กับผู้หญิงอย่างมาก ทั้งในการผลิตกำลังคนหรือแรงงานทดแทนการเสริมสร้างพลังแรงงานทดแทนพลังงานที่สูญเสียให้แก่แรงงานชายเพื่อให้พร้อมสำหรับการทำงานในรอบหรือวันต่อไปการดูแลครอบครัวซึ่งในทางเศรษฐศาสตร์ (ธีรนาค กาญจนอักษร, 2552, น. 119)

กนกศักดิ์ แก้วเทพ (2554, น. 374-378) ได้แสดงความเห็นไว้ว่า วิธีของเศรษฐกิจมักหลีกเลี่ยงไม่พ้นกับมิติของการผลิตการจำหน่ายและปันผลการผลิต รวมถึงการบริโภค ซึ่งถือว่าชายและหญิงเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของระบบและกระบวนการทางเศรษฐกิจการมีส่วนร่วมของชายและหญิงในทางเศรษฐกิจนั้นอาจแบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่

1. ในฐานะที่เป็นผู้ผลิตเป็นแรงงานซึ่งเมื่อรวมกับปัจจัยการผลิตอื่น ๆ ก่อให้เกิดผลผลิตขึ้นไม่ว่าจะเป็นสินค้าหรือบริการทั้งในภาคเกษตรกรรมอุตสาหกรรมและภาคบริการ

2. ในฐานะที่เป็นผู้บริโภคซึ่งบริโภคสินค้าบริการเพื่อการดำเนินชีวิตของตนเองและครอบครัว ในฐานะดังกล่าวทั้ง 2 อย่างชายและหญิงจึงมีส่วนทำให้เศรษฐกิจพัฒนาไปได้ทั้ง 3ระบบได้แก่

2.1 เศรษฐกิจในระบบที่มีกลไกตลาดมีการแบ่งสรรงานกันทำมีการผลิตและการจำหน่ายแลกเปลี่ยนสินค้าบริการเป็นสำคัญ

2.2 เศรษฐกิจนอกระบบซึ่งรวมกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในครัวเรือนมีกลไกการตลาดเข้ามาเกี่ยวข้องแต่อาจไม่เต็มรูปแบบ

2.3 เศรษฐกิจครัวเรือนหรือเศรษฐกิจภาคอภิมวลที่เชื่อมโยงกับทุนทางสังคมที่ครัวเรือนลงทุนส่งผลต่อเศรษฐกิจแต่มิได้ถูกประเมินคุณค่าไม่ได้ใช้กลไกการตลาดเป็นเครื่องมือในการจัดสรรแบ่งปันทรัพยากรหรือผลการผลิตแต่ปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรมมักเป็นตัวกำหนดที่สำคัญ

วรวิทย์ เจริญเลิศ (2553, น. 1-3) กล่าวว่า ภายใต้กรอบคิดทางเศรษฐศาสตร์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบันงานที่เกี่ยวข้องกับภาคครัวเรือนนั้นมิได้รับการพิจารณาว่าเป็นงานเพราะไม่ได้ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนซื้อขายตามกลไกตลาดโดยปกติงานบ้านอาจรวมอยู่ภายใต้งานดูแลคุณภาพชีวิตของครัวเรือนอัน ได้แก่ การดูแลความสะอาดที่อยู่อาศัยการจัดหาอาหารการดูแลชีวิตความเป็นอยู่ของคนในครอบครัวตลอดจนการอบรมสั่งสอนบุตรลักษณะของแรงงานเหล่านี้จัดว่าเป็นแรงงานแฝงเป็นทุนทางสังคมแรงงานแฝงในลักษณะดังกล่าวผู้หญิงเป็นผู้รับผิดชอบหลักเป็นแรงงานที่ไม่มีค่าจ้างด้วยเป็นแรงงานที่ลงไปเพื่อครอบครัวการที่ผู้หญิงได้ลงแรงรับผิดชอบงานต่าง ๆ เหล่านี้ให้ดำเนินไปได้อย่างเรียบร้อยก็สามารถทำให้ผู้ชายมีโอกาสไปทำงานที่ก่อให้เกิดผลทางเศรษฐกิจได้อย่างเต็มที่มากขึ้น

จะเห็นได้ว่า ทั้งชายและหญิงมีส่วนสำคัญในการสร้างสรรค์และพัฒนาเศรษฐกิจให้มีความแตกต่างที่สามารถนำทฤษฎีและวิชาการทางเศรษฐศาสตร์ไปปรับใช้ให้เกิดความสำคัญต่อบทบาทสตรีในปัจจุบันและทั้งนี้ยังไม่ได้ให้ความสำคัญต่อบทบาทของผู้หญิงเท่าที่ควร

2.3.2 บทบาททางสังคม

สุภัทรา สิงหลกะ (2555, น. 204-206) ได้กล่าวว่า ปัจจุบันการพัฒนาสตรีต้องเผชิญปัญหา ได้แก่ เศรษฐกิจและสังคมของประเทศกำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วหากการพัฒนาดำเนินไปอย่างไม่ระมัดระวังกลุ่มสตรีจะถูกละเลยและทอดทิ้งไว้เบื้องหลังทำให้ทรัพยากรกลุ่มนี้ไม่สามารถมีส่วนช่วยพัฒนาประเทศได้ ดังนั้นการพัฒนาสตรีจึงควรส่งเสริมความเสมอภาคและความคุ้มครองทางสังคม ความไม่เสมอภาคทางโอกาสของสตรีในการได้รับบริการด้านเศรษฐกิจและสังคมรวมทั้งการไม่ได้รับส่วนแบ่งหรือผลประโยชน์จากการพัฒนาและทรัพยากรในรูปแบบต่าง ๆ ค่านิยมและเจตคติต่อสตรีในเชิงลบยังมีอยู่ทั่วไปสะท้อนในรูปการกีดกันและการปฏิบัติ และสตรีขาดการมีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจและการเป็นผู้นำโดยเฉพาะกระบวนการพัฒนาและการเมืองทำให้ไม่สามารถดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมหลายด้านที่เกี่ยวข้องกับสตรี

สุธีรา ทอมสัน (2557, น. 2) ได้กล่าวว่า สตรีนั้นมีความเชื่อมั่นในตนเองเป็นอย่างมาก สตรีจึงมีบทบาทในสังคมเพิ่มขึ้น เช่น ยกย่องสถานภาพสตรีในหลายลักษณะ ขบวนการรณรงค์เพื่อความเสมอภาคระหว่างหญิงชายได้มีการร่วมกันทำงานในเชิงสังคมสงเคราะห์และการพัฒนาจนถึงกลุ่มที่เน้นความเท่าเทียมกันในทุก ๆ ด้านในปฏิบัติงานเพื่อมีการปฏิบัติหน้าที่ในการสร้างการรณรงค์ร่วมกันเพื่อเป็นแรงผลักดันให้มีหน้าที่ของผู้หญิงที่มีต่อการพัฒนาประเทศอย่างเท่าเทียมกัน

2.3.3 บทบาททางการเมืองและการบริหาร

ทั้งชายและหญิงนั้นมีบทบาททางการเมืองที่แตกต่างกันออกไปจากความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวัน แต่เท่าที่เป็นอยู่ ในปัจจุบันอำนาจในการตัดสินใจทางการเมืองในทุกระดับยังคงอยู่ภายใต้การควบคุมของผู้ชายการตัดสินใจใน จึงเป็นไปในลักษณะที่ผู้หญิงแทบจะไม่มีส่วนร่วมเลย จากการเปลี่ยนแปลงการปกครองใน ปี พ.ศ. 2475 เพื่อเปลี่ยนแปลงทางการเมืองจากระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตยภายใต้รัฐบาลโดยคณะราษฎรด้วย (อมรา พงศาพิชญ์และวิมล ศิริชำนาญเวช, 2551, น. 46)

ดังนั้นการมีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้หญิงจึงเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของสตรีหลายองค์กรที่มีรูปแบบการทํากิจกรรมที่แตกต่างหลากหลาย และให้ความสำคัญกับการร่วมกลุ่มกันในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ถึงแม้จะมีเป้าหมายร่วมกันว่าผู้หญิงจะต้องสร้างอำนาจต่อรองเพื่อที่จะส่งผลประโยชน์ต่อตนเองได้

นัยนา สุภาพิ่ง (2553, น. 3) ได้กล่าวว่า การเมืองเป็นสิ่งที่มีความสำคัญทำให้สตรีมีการเปลี่ยนแปลงไปทำให้การรวมกลุ่มขององค์กรสตรีมีทางที่ก้าวหน้ามากขึ้น จึงทำให้เกิดมีการพัฒนากฎหมายเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้หญิงได้รับสิทธิเท่าเทียมกันกับผู้ชายอีกด้วย

ดังนั้นสรุปได้ว่า การเมืองนั้นเกี่ยวข้องในการพัฒนาความเชื่อมโยงไปถึงระดับการดำเนินชีวิตของปัจเจกบุคคลด้วยการเข้าไปมีบทบาททางการเมืองนั้นผู้หญิงจึงเป็นสิ่งที่สำคัญในการมีส่วนร่วมในประเทศด้วย

2.3.4 สตรีกับการเมืองท้องถิ่น

การเมืองในระดับท้องถิ่นที่ประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆมีสิทธิเข้าร่วมและสามารถเข้าร่วมในการบริหารจัดการซึ่งกฎหมายได้กำหนดให้มีการเลือกตั้งโดยประชาชนมีหลากหลายรูปแบบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นโดยทั่วไปจะแบ่งเป็นฝ่ายสภาท้องถิ่นและฝ่ายบริหารการมีส่วนร่วมของสตรีในระดับท้องถิ่นสามารถแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

1. การเมืองท้องถิ่นที่เป็นชุมชนเมืองได้แก่เทศบาลกรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา
2. การเมืองในระดับจังหวัดได้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)
3. การเมืองในระดับชุมชนได้แก่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

เมทินี พงษ์เวช (2551, น. 4) ได้กล่าวว่า ถึงมุมมองของผู้หญิงและผู้ชายที่มีความแตกต่างกันในเรื่องทางการเมือง ซึ่งบทบาทหญิงชายมีผู้ที่ได้รับการอบรมตามโครงการพัฒนาในกลุ่มของ อบต. ที่มีการกำหนดขึ้น รวมถึงการมีส่วนร่วมของหญิงที่จะมีโครงการที่เน้นกลุ่มเป้าหมาย เช่น โครงการฝึกอาชีพจัดตั้งศูนย์เลี้ยงเด็ก เช่น การสร้างถนนลาดยางซึ่งเป็นกลุ่มโครงการที่ อบต. ชายให้ความสำคัญก็ตามแต่เหตุผลในการเสนอโครงการนั้นแตกต่างกัน

2.4 ทฤษฎีการพัฒนาทางการเมือง

การพัฒนาทางการเมืองเป็นแนวคิดที่มีจุดเริ่มต้นของนักรัฐศาสตร์ได้ใช้กันในช่วงปี 1960 ซึ่งคำว่า การพัฒนาทางการเมืองมีลักษณะที่สะท้อนถึงความเจริญก้าวหน้าความทันสมัยทางการเมืองให้มากขึ้นจึงเรียกว่า พัฒนาการทางการเมือง

Huntington (1969, pp. 34-39) ให้ความหมายคำว่าความทันสมัยหมายถึงการพัฒนาทางการเมืองทั้งด้านทฤษฎีและด้านปฏิบัติ ในด้านทฤษฎี หมายถึง การเปลี่ยนแปลงระบบการเมืองแบบดั้งเดิมไปสู่ระบบการเมืองสมัยใหม่ซึ่งอาจจำแนกอธิบายได้ 3 ลักษณะ ได้แก่ การเปิดโอกาสให้มวลชนได้เข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่าง ๆ การจำแนกแจกจ่ายหน้าที่ทางการเมืองออกไปสู่สถาบันต่างๆตามความสามารถและความชำนาญเฉพาะด้าน และการใช้อำนาจหน้าที่อย่างมีเหตุผลกิจกรรมทางการเมืองที่พัฒนาจะเปลี่ยนแปลงไปจากแบบดั้งเดิมที่ผูกพันติดอยู่กับความเชื่อทางศาสนาของระบบเครือญาติหรืออำนาจของเผ่าพันธุ์ไปสู่รัฐบาลแห่งชาติ เป็นต้น

วิรัช นิภาวรรณ (2553) ได้สรุปสมัยทางการเมืองไว้ว่า หมายถึง กระบวนการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองจากระบบสังคมที่ก้าวหน้าน้อยไปสู่ระบบสังคมที่ก้าวหน้ามากโดยส่วนใหญ่ใช้เกณฑ์การวัดความทันสมัยจากประเทศทางตะวันตกเป็นตัวชี้วัดว่าทันสมัยมากน้อยเพียงใด

2.4.1 ความหมายของการพัฒนาทางการเมือง

Pye (1966, pp. 33-48, อ้างถึงใน จิรโชค (บรรพต) วีระสัย และคณะ, 2552, น. 402-403, สรวุฒิ แซ่เตี๋ยว, 2556, น. 15-17) ได้กล่าวถึง การพัฒนาทางการเมืองที่หลากหลายมิติ ดังนี้

1. การพัฒนาทางการเมืองเป็นความเชื่อที่ว่าพัฒนาการเมืองเป็นลักษณะการเมืองในสังคมอุตสาหกรรมทั้งหลาย ซึ่งเป็นเรื่องของการเปลี่ยนแปลงให้เป็นสมัยใหม่กับผู้ที่มีการวางแผนและเป็นผู้กำหนดความช้าเร็วของชีวิตทางเศรษฐกิจและทางสังคม รวมถึงการปฏิบัติของสังคมอุตสาหกรรมหรือสังคมตะวันตกเป็นมาตรฐานสากลสำหรับการเมืองทุกระบบ

2. การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องของการดำเนินงานของรัฐบาลมีลักษณะที่รัฐบาลมีอำนาจครอบคลุมทั้งประเทศประชาชนมีความรู้สึกเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันโดยอิทธิพลของระบอบรัฐธรรมนูญและมีความเป็นพลเมืองของรัฐอย่างแท้จริงสถาบันของรัฐจะต้องสามารถดำเนินนโยบายที่สะท้อนให้เห็นถึงลัทธิชาตินิยมและความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในชาติ กล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ การพัฒนาทางการเมืองก็คือการสร้างชาติหรือสังคมเข้าสู่สภาพแห่งความเป็นรัฐประชาชาติหรือเป็นชาติ-รัฐ

3. การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องของการเมืองอันจำเป็นต่อการปรับปรุงและพัฒนาทางเศรษฐกิจหมายถึงเป็นสภาพทางการเมืองอันช่วยสนับสนุนความเจริญทางเศรษฐกิจและอุตสาหกรรมหรือ “บุพลักษณะ” (Prerequisites) หรือรากฐานแห่งการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

4. การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องของการเมืองในสังคมอุตสาหกรรม และการดำเนินงานทางการเมืองที่มีลักษณะของการพัฒนาทางการเมืองอันเป็นตัวอย่างแก่ระบบอื่น ๆ

5. การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องของการระดมประชาชนให้มีส่วนร่วมทางการเมืองที่จำกัดอยู่แต่เฉพาะชนชั้นนำตามแบบของสังคมนิยมที่ประชาชนในสังคมเพื่อให้เห็นว่าในระบบการเมืองที่พัฒนาแล้ว

6. การพัฒนาที่เป็นแง่หนึ่งในการเปลี่ยนแปลงสังคมการเปลี่ยนแปลงทางสังคมนั้นประกอบด้วย การเปลี่ยนในหลายๆด้านของมนุษย์และการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองถือว่าเป็นลักษณะอันหนึ่งของกระบวนการเปลี่ยนแปลงทั้งหลาย

7. การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องของการพัฒนาระบบประชาธิปไตยความคิดอันนี้คือมองว่าการพัฒนาการเมืองเหมือนหรือควรเหมือนการสร้างสถาบันและการปฏิบัติประชาธิปไตยเป็นแนวความคิดที่ถือว่ารูปแบบของการพัฒนาการเมืองนี้ถูกโจมตีว่าลำเอียงเพราะเท่ากับเห็นระบบการเมืองในรูปแบบในรูปอื่นที่ไม่ใช่ประชาธิปไตยไม่เป็นระบบที่พัฒนาหรือเป็นการมองการเมืองอย่างวัตถุนิยมให้คุณค่าส่วนตัวซึ่งนิยมตะวันตกเข้าไปจึงไม่เป็นกลางอย่างแท้จริงหรือการสร้างการปกครองระบอบประชาธิปไตยนั่นเอง

8. การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องของความมีเสถียรภาพและการเปลี่ยนแปลงอย่างมีระเบียบหลายคนมีความเห็นว่าประชาธิปไตยขัดกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและไม่สามารถรักษาเสถียรภาพทางการเมืองได้ฉะนั้นการพัฒนาทางการเมืองจึงเป็นเรื่องของความสามารถของระบบการเมืองในการรักษาเสถียรภาพและดูแลให้การเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างมีระเบียบไม่วุ่นวายไม่ควรเป็นเรื่องของการพัฒนาการเมืองแต่ควรเป็นเรื่องของความเสื่อมทางการเมืองมากกว่าหรือการที่บ้านเมืองมีเสถียรภาพและการเปลี่ยนแปลงเป็นไปอย่างมีระเบียบร้อย (Stability and Orderly Change)

9. การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องของการระดมกำลังและอำนาจความหมายนี้เป็นการเน้นถึงประสิทธิภาพของระบบการเมืองในการทำงานระบบการเมืองใดสามารถระดมสรรพกำลังในการแก้ปัญหาของประเทศได้มีอำนาจในการดึงประชาชนให้ปฏิบัติตามความต้องการของระบบได้ถือว่าเป็นระบบที่มีการพัฒนาซึ่งความสามารถในการระดมสรรพกำลังรวมถึงความสามารถในการแบ่งสรรทรัพยากรและสิ่งที่มีคุณค่าทั้งหลายให้กับสมาชิกในระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยหากพิจารณาในแง่นี้อาจสร้างดัชนีของการพัฒนาเพื่อวัดระดับการพัฒนาได้เช่นจำนวนและขอบเขตของสื่อมวลชนอันประกอบด้วยจำนวนหนังสือพิมพ์และวิทยุกระจายเสียงพื้นฐานทางภาษีสังคมสัดส่วนของทรัพยากรที่จัดสรรเพื่อการศึกษาเพื่อการป้องกันประเทศและเพื่อสวัสดิการของสังคมหรือการเร่งระดมพลังและการมีประสิทธิภาพ

10. การพัฒนาทางการเมืองเป็นการพัฒนาระบบบริหารเพื่อให้ระบบกฎหมายให้มีความก้าวหน้าทันสมัยกับสภาพทางสังคมสามารถปกครองให้ประชาชนมีการดำรงชีวิตอย่างราบรื่น

ลินดา สมประสงค์ (2559, น. 20) ได้กล่าวถึง การพัฒนาทางการเมืองเอาไว้ดังนี้

1. การมีเหตุผล (Rationalization)
2. บูรณาการแห่งชาติ (National Integration)
3. การปกครองแบบประชาธิปไตย (Democratization)
4. การระดมพลังหรือการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง (Mobilization or Participation)

นฤมล รัตนภิบาล (2550, น. 12) ได้นำเสนอแนวคิดของ Eisenstadt ซึ่งได้ให้ความหมายของการพัฒนาทางการเมืองไว้ว่าความสามารถของระบบการเมืองที่จะสามารถสนองตอบหรือปรับตัวได้เสมอกับความต้องการทางการเมืองหรือองค์การทางการเมืองและความสามารถสนองตอบหรือปรับตัวได้เสมอกับความต้องการทางการเมืองหรือองค์การทางการเมืองและความสามารถอันนี้ย่อมจะมีความคล่องตัวเมื่อเกิดปัญหาขึ้นไม่ว่าจะเป็นปัญหาของภายในระบบการเมืองเองหรือจากภายนอกกระบวนการเมือง

นอกจากนี้ นฤมล รัตนภิบาล (2550, น. 16) ได้สรุปแนวคิดเรื่อง การพัฒนาทางการเมืองว่าเป็นศูนย์รวมของนานาทรศนะเป็นการยากที่จะใช้ทฤษฎีใดทฤษฎีหนึ่งมาอธิบายปรากฏการณ์ทางสังคมได้อย่างครอบคลุมสมบูรณ์ประกอบกับการพัฒนาทางการเมืองของแต่ละสังคมก็แตกต่างกันไปตามอิทธิพลของปัจจัยด้านวัฒนธรรมค่านิยมโครงสร้างทางสังคมสภาพเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมแต่ท่ามกลางความแตกต่างยังมีความคล้ายคลึงกันอยู่เช่นการจำแนกโครงสร้างของสถาบันเฉพาะด้านความสามารถของระบบการเมืองในการสนองตอบความต้องการของสังคมความเสมอภาคทางการเมืองการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นต้นและยังมีความเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยหรือเงื่อนไขของการพัฒนาการเมืองว่ามีหลายลักษณะดังนั้นความสำเร็จของการปกครองระบอบประชาธิปไตยย่อมต้องอาศัยปัจจัยต่าง ๆ เป็นอันมากและอาจกล่าวได้ว่าในทางกลับกันเสถียรภาพหรือความสำเร็จของระบอบประชาธิปไตยก็ก่อให้เกิดการพัฒนาการเมืองของปัจจัยต่าง ๆ เหล่านั้นด้วยเช่นกันอย่างไรก็ดีสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งต่อการพัฒนาการเมืองหรือการมีจิตใจแบบประชาธิปไตยร่วมทั้งต่อความสำเร็จในด้านอื่น ๆ ที่จะเอื้ออำนวยประกอบให้เกิดเสถียรภาพของการพัฒนาการเมืองในระบอบประชาธิปไตย (นฤมล รัตนภิบาล, 2550, น. 20)

รวมทั้ง สิทธิพันธ์ พุทธหนู (2551, น. 48-49) ได้กล่าวอ้างถึงแนวคิดของ Mehden ศึกษา ลักษณะร่วมของประเทศที่ได้ชื่อว่าพัฒนาทางการเมืองแล้วและสรุปออกมาว่าภาวะของการพัฒนาทางการเมืองนั้นจะต้องมีปัจจัยรวม 15 ประการด้วยกันได้แก่

1. มีระบบการเมืองที่มีการแข่งขันกัน
2. จำนวนประชาชนที่สำเร็จการศึกษาชั้นสูงมีมาก
3. กลุ่มผู้นำกับประชาชนมีการติดต่อสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน
4. ความเห็นพ้องต้องกันในเป้าหมายพื้นฐานทางสังคมและการเมืองของชาติ
5. มีบุรณภาพแห่งชาติของชนกลุ่มน้อย
6. มีกิจกรรมทางการเมืองที่แพร่หลายไม่เฉพาะอยู่ในเขตเมืองหลวง
7. มีระบบข้าราชการพลเรือนที่มีประสิทธิภาพได้รับการฝึกฝนอย่างดี
8. มีความเป็นเหตุเป็นผลทางการเมือง
9. มีระบอบการปกครองโดยรัฐธรรมนูญและปราศจากอุปสรรคสำคัญๆมาก่อความ
10. อัตราการอ่านออกเขียนได้ของพลเมืองอยู่ในระดับสูง
11. พลเรือนสามารถควบคุมทหารได้
12. เปิดโอกาสให้มีการเคลื่อนไหวทางการเมือง
13. มีกลุ่มผลประโยชน์ในลักษณะของสมาคมมากมาย
14. มีลักษณะความแตกต่างซับซ้อนในสถาบันทางการเมืองสูง
15. มีการนำเอาค่านิยมทางสังคมและการเมืองแบบตะวันตกมาใช้ในสังคม

ชัยอนันต์ สมุทรวณิช (2559, น. 103-104) ได้อธิบายการพัฒนาการเมืองไว้ว่าการพัฒนาการเมืองไม่ว่าจะเกิดขึ้นในประเทศใดมีการปกครองระบบใด (ประชาธิปไตยสังคมนิยมประชาธิปไตยสังคมนิยมมาร์กซิสต์) นั้นหมายถึง การที่สถาบันทางการเมืองของประเทศนั้นๆมีความคล่องตัวและมีความสามารถและอำนาจพอที่จะตอบสนองต่อความต้องการที่เกิดขึ้นและเปลี่ยนแปลงอย่างเสมอจากประชาชนภายในประเทศนั้นได้รัฐบาลของประเทศนั้น ๆ จึงต้องมีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่และภารกิจใหม่ๆซึ่งเกิดขึ้นเพราะมีการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคมหรือแม้แต่การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองเองให้ลุล่วงไปด้วยดีอันหนึ่งความสามารถเช่นว่านี้จะต้องมีเพิ่มมากขึ้นเป็นปฏิภาคกับความต้องการหลายๆด้านของประชาชนด้วยการเปลี่ยนแปลงไม่ว่าจะเป็นในทางใดนั้นจะเกิดขึ้นภายในกรอบ

ของระบบการเมืองนั้นๆ โดยระบบการเมืองสามารถดำเนินไปได้โดยมีความต่อเนื่องหรือชะงักงันน้อยที่สุด

ส่วน Huntington and Dominguez (1975, pp. 3-5) ได้รวบรวมความหมายของการพัฒนาการเมืองที่บรรดานักวิชาการไว้เป็น 4 นัยที่สำคัญ ได้แก่

1. พัฒนาการเมืองโดยคำนึงเฉพาะปัจจัยเรื่องภูมิภาคเป็นหลักกล่าวคือมองกันว่าการศึกษารเมืองในประเทศเอเชียแอฟริกาและลาตินอเมริกาเช่นศึกษาโครงสร้างทัศนคติและพฤติกรรมทางการเมืองในประเทศในแถบนี้จะถือว่าเป็นการศึกษาพัฒนาการเมืองแต่ถ้านำทฤษฎีและแนวการศึกษาเดียวกันไปศึกษารเมืองในประเทศแถบอเมริกาเหนือและยุโรปจะไม่ถือว่าเป็นการศึกษาพัฒนาการเมืองโดยสรุปการพัฒนาการเมืองในความหมายนี้ก็คือสภาพการเมืองและทิศทางของการเมืองในประเทศกำลังพัฒนานั่นเอง

2. การพัฒนาการเมืองเป็นการทำให้การเมืองทันสมัยจึงเป็นผลประการหนึ่งจากกระบวนการเปลี่ยนแปลงให้สมัยใหม่ (Modernization) ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงที่กว้างขวางครอบคลุมไปทั้งสังคม เช่น การทำให้เป็นสังคมอุตสาหกรรม (Industrialization) การขยายตัวของเมืองมากขึ้น (Urbanization) การพัฒนาเศรษฐกิจ (Economic Development) และการระดมสรรพกำลังทางสังคม (Social Mobilization) เป็นต้น กระบวนการเปลี่ยนแปลงไปสู่ความเป็นทันสมัยนี้จะก่อให้เกิดผลกระทบทางการเมืองอย่างมากเช่นอาจนำไปสู่ความวุ่นวายทางการเมืองทำให้เกิดสภาพไร้เสถียรภาพทางการเมืองมีการปฏิวัติรัฐประหารซึ่งปรากฏการณ์ทางการเมืองเหล่านี้ถือเป็นประเด็นที่สำคัญในการศึกษารพัฒนาการเมืองด้วย

3. การพัฒนาการเมืองเป็นกระบวนการที่จะนำสังคมไปสู่เป้าหมายใด ๆ ของระบบการเมืองซึ่งอาจจะมีหลายเป้าหมายและขัดแย้งซึ่งกันและกันก็ได้เช่นถ้าเป้าหมายของสังคมคืออุดมการณ์ประชาธิปไตยรัฐบาลจะต้องส่งเสริมเสรีภาพและความเสมอภาคให้เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางในหมู่ประชาชนในการนี้รัฐบาลก็จำต้องยอมเสียสมรรถภาพของระบบไปบางส่วนเป้าหมายอื่นที่นักวิชาการมักจะอ้างถึงบ่อยๆเช่นความชอบธรรมของระบบการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองเสถียรภาพทางการเมืองสมรรถภาพของระบบการเมืองการสร้างความเป็นสถาบัน (Institutionalization) เป็นต้น

4. การพัฒนาการเมืองเป็นเรื่องของกระบวนการที่จะนำไปสู่ลักษณะการเมืองตามแบบอย่างของประเทศอุตสาหกรรมนั่นคือนักวิชาการพากันมองว่ากระบวนการทางการเมืองในสังคมอุตสาหกรรมวัฒนธรรมทางการเมืองพฤติกรรมทางการเมืองและการดำเนินการทางการเมืองของประเทศ

อุตสาหกรรมมีลักษณะที่มีเหตุมีผลผิดไปจากลักษณะการเมืองในสังคมอื่น ๆ เช่นสังคมอุตสาหกรรมมีพรรคการเมืองกลุ่มผลประโยชน์และสถาบันทางการเมืองอื่น ๆ ที่ทำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชนในขณะที่สังคมอื่น ๆ ไม่มีหรือมีแต่ไม่ทำหน้าที่อย่างสมบูรณ์

สมบัติ อารังธัญวงศ์ (2549, น. 698) ได้กล่าวถึง การพัฒนาทางการเมืองที่ช่วยเสริมสร้างให้มีระบบการเมือง เพื่อสนองตอบความต้องการของประชาชนส่วนใหญ่ และสร้างโอกาสให้ประชาชนมีบทบาทในการควบคุมกำกับและตรวจสอบผู้บริหารอย่างใกล้ชิด เพื่อเป็นการตัดสินใจต่าง ๆ ทางการเมืองอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

อนึ่ง สุจิต บุญบงการ (2552, น. 21-22) ได้อธิบายว่า เรื่องการพัฒนาทางการเมืองนั้นได้ก้าวหน้ามากขึ้นจนเป็นที่ยอมรับกันในวิชารัฐศาสตร์และแม้จะมีปัญหาในด้านการให้คำจำกัดความอันใดได้รับความนิยมนักพอควรอย่างเป็นต้นว่าความหมายของการพัฒนาทางการเมืองเป็นเรื่องของผลของการเปลี่ยนแปลงให้เป็นสมัยใหม่การพัฒนาทางการเมืองเป็นเรื่องของความสามารถของระบบการเมืองในการรักษาเสถียรภาพทางการเมืองในขณะที่สังคมมีการเปลี่ยนแปลงการพัฒนาทางการเมืองเป็นเรื่องของการสร้างความเป็นสถาบันให้กับระบบการเมือง (Institutionalization) เป็นต้น

ดังนั้นผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่า การพัฒนาทางการเมืองหมายถึงกระบวนการที่เปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางการเมืองสังคมและเศรษฐกิจอย่างเป็นระบบโดยมีพื้นฐานสำคัญอยู่ที่วัฒนธรรมทางการเมืองของประชาชนที่จำต้องตอบสนองความต้องการของสังคมด้วยความเสมอภาคเป็นธรรมรวมถึงการเพิ่มบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนให้เป็นแกนสำคัญของการขับเคลื่อนระบบหรือองค์การทางการเมืองด้วยและกระบวนการที่ดำเนินการไปนั้นสามารถตอบสนองประโยชน์ของส่วนรวมได้และมีความเป็นธรรมในการบริหารจัดการแล้วนั้นย่อมเป็นการพัฒนาทางการเมืองที่สมบูรณ์แบบอย่างแท้จริง

2.4.2 ลักษณะและองค์ประกอบของการพัฒนาทางการเมือง

Montgomery and Siffin (1966, p. 23) ได้นำเสนอแนวคิดของ Eisenstaedt ไว้ว่าการพัฒนาการเมืองมีลักษณะที่สำคัญอยู่ 4 ประการได้แก่

1. มีการทำให้เกิดโครงสร้างทางการเมืองที่มีความแตกต่างในบทบาทและสถาบันการเมืองมากขึ้นมีจุดหมายทางการเมืองที่ชัดเจนเป็นศูนย์กลางที่คนส่วนใหญ่ยึดถือและขึ้นตรงต่อรัฐบาลเดียวกัน

2. มีขอบข่ายของกิจกรรมทางการเมืองการบริหารและการรักษาความสงบเรียบร้อยรวมถึงความปลอดภัยของประชาชนต้องเป็นไปอย่างทั่วถึงกัน

3. อำนาจทางการเมืองจะต้องขยายไปยังกลุ่มชนทุกกลุ่มอย่างทั่วถึง

4. มีผู้นำสมัยใหม่เข้าไปแทนผู้นำสมัยเก่าและเป็นที่ยอมรับอันถูกต้องตามกฎหมาย

นอกจากนี้ สมบัติ ธำรงธัญวงศ์ (2559, น. 692-693) ได้อธิบายว่าการพัฒนาทางการเมือง (Political Development) มีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับวัฒนธรรมทางการเมืองและพฤติกรรมทางการเมืองจะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าการพัฒนาทางการเมืองจะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับลักษณะวัฒนธรรมทางการเมืองของสังคมนั้น ๆ ที่ประชาชนมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยการพัฒนาทางการเมืองจะดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพเพราะประชาชนตระหนักในคุณค่าของการเมืองที่มีต่อวิถีชีวิตของประชาชนทำให้ประชาชนเป็นความสำคัญในการเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนาทางการเมืองอย่างแข็งขันดังนั้นวัฒนธรรมทางการเมือง ซึ่งมีองค์ประกอบของการพัฒนาทางการเมือง ได้แก่

1. ความเสมอภาค

1.1 ประชาชนจะต้องมีความเสมอภาคที่จะได้รับโอกาสในการคัดเลือกเข้าดำรงตำแหน่งหน้าที่ของรัฐฯโดยคำนึงถึงความสามารถที่เหมาะสมเป็นเกณฑ์และจะต้องมีความเสมอภาคในการมีส่วนร่วมทางการเมือง

1.2 ประชาชนจะต้องมีความเสมอภาคในทางกฎหมาย

1.3 ประชาชนจะต้องมีสิทธิที่จะได้รับบริการจากรัฐบาล

2. ความสามารถของระบบการเมือง

2.1 สนองตอบความต้องการของประชาชนให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจและสังคม

2.2 มีการพัฒนาระบบให้อยู่ในระดับสูงที่จะสามารถเพิ่มกระบวนการพัฒนาประเทศทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมจากกระบวนการผลิตแบบดั้งเดิมไปสู่สังคมอุตสาหกรรม

2.3 สมรรถนะของระบบการเมืองยังมีความหมายครอบคลุมถึงการนำนโยบายของรัฐบาลไปปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพและ

2.4 สมรรถนะของระบบการเมืองจะต้องมีความสัมพันธ์กับความเป็นเหตุเป็นผลในการบริหารและกำหนดนโยบายสาธารณะ

3. การแบ่งโครงสร้างทางการเมืองให้มีความแตกต่างและมีความชำนาญเฉพาะ (Differentiation and Specialization) ซึ่งเป้าหมายของการพัฒนาระบบการเมืองจะต้องเสริมสร้างให้โครงสร้างทางการเมืองมีความแตกต่างตามภารกิจและมีความชำนาญเฉพาะในการปฏิบัติการกิจเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน

3.1 การแบ่งแยกโครงสร้างทางการเมืองการปกครองตามความชำนาญเฉพาะ ซึ่งนั้นหมายถึงความเป็นอิสระที่มีการทำงานอย่างสอดคล้องประสานกันกับการเมืองการปกครอง

3.2 หน่วยงานและองค์กรต่างๆของรัฐจะต้องได้รับการจัดตั้งให้เหมาะสมกับภารกิจที่จะต้องรับผิดชอบ

4. การเสริมสร้างวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีเหตุผล (Secularization of Political Culture)

4.1 สังคมที่ประชาชนได้รับการศึกษาและได้รับการฝึกฝนให้รู้จักคิดแบบมีเหตุผล ซึ่งเรียกว่าเป็นความคิดเชิงวิทยาศาสตร์

4.2 สังคมแบบดั้งเดิมที่นิยมมักจะปกครองแบบมีการปลุกฝังให้ประชาชนยึดมั่นในหลักของจารีตประเพณีแบบไม่มีเหตุผล ดังนั้นการพัฒนาทางการเมืองจึงมุ่งที่จะเสริมสร้างให้ประชาชนใช้เหตุผลในการดำรงชีวิตเพื่อความเป็นอยู่ในชุมชนอย่างเป็นระบบ ดังนั้นการเสริมสร้างให้ประชาชนมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีเหตุผลเป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาทางการเมืองเพื่อการดำรงรักษาระบบการเมืองที่ดีให้มีเสถียรภาพมั่นคง

5. ความเป็นอิสระของระบบย่อย (Subsystem Autonomy) ความเป็นอิสระของระบบย่อยได้แก่การให้อิสระแก่หน่วยการปกครองท้องถิ่นระบบพรรคการเมืองและกลุ่มผลประโยชน์ เป็นต้น

ระบบการเมืองที่มีการรวมศูนย์อำนาจ (Centralization) เป็นระบบการเมืองที่ระบบย่อยมีความเป็นอิสระน้อยหรือไม่มีความเป็นอิสระเลย

นอกจากนี้ ไมเคิล เบรชเชอร์ ได้กล่าวว่า การขาดเสถียรภาพอันเป็นลักษณะหนึ่งของการพัฒนาการเมืองมีสาเหตุ 12 ประการ ได้แก่ (จิรัช (บรรพต) วีระสัยและคณะ, 2542, น. 429-430)

1. ขัดข้องด้วยแบ่งแยกแตกต่างจากสังคม (Social Heterogeneity)
2. ราชการไร้คนสามารถ (Shortage of Civil Servants)
3. ขาดผู้นำตัวอย่าง (Leadership)

4. ประชาชนขาดประสบการณ์ด้านประชาธิปไตย (Limited Experience with Democracy)
5. รัฐบาลใช้ระบบเผด็จการตลอดชาติ (Tradition of Autocracy)
6. พลเมืองไม่นิยมขันติธรรม (Lack of Tolerance)
7. เคืองแค้นรัฐบาล (Antipathy to Government)
8. สังคมสร้างระบบพรรคพวกพ้อง (Party)
9. ต่อด้านเป็นสันดาน (Oppositionist)
10. สังคมขาดชนชั้นกลาง (Small Middle Class)
11. ประชาชนยากไร้เหลือแสน (Poverty)
12. รุนแรงเป็นนิสัย (Habits of Violence)

สาเหตุที่ทำให้ขาดเสถียรภาพนั้นเกี่ยวข้องกับทั้งในระดับบุคคล (จุลภาค) ระดับกลุ่มของบุคคล (มัชฌิมภาค) และระดับโครงสร้าง (มหภาค)

ดังนั้นผู้วิจัยสามารถสรุปได้ว่าลักษณะและองค์ประกอบของการพัฒนาทางการเมืองจะต้องประกอบด้วยโครงสร้างการเมืองที่มีความแตกต่างและชำนาญเฉพาะมีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการโดยยึดประโยชน์ของส่วนรวมประเทศชาติยึดหลักความเสมอภาคและเป็นธรรมสุดท้ายจะต้องเพิ่มบทบาทการมีส่วนร่วมให้กับประชาชนได้สามารถตรวจสอบได้

2.4.3 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาทางการเมือง

สิทธิพันธ์ พุทธหนู (2551, น. 57-59) ได้กล่าวถึง การเปลี่ยนแปลงทางการเมืองมีการใช้ลักษณะความราบรื่นกับความรุนแรงเข้ามาปะปนกันในการที่จะเปลี่ยนแปลงบ้านเมืองให้ไปสู่ระบอบประชาธิปไตยแต่ในอีกสังคมกลับมุ่งที่จะเปลี่ยนแปลงไปสู่ระบอบเผด็จการหลายสังคมที่มีรัฐบาลเป็นที่ยอมรับของประชาชน ซึ่งมีการกล่าวไว้ 6 ประการดังนี้

1. ขั้นตอนของการเปลี่ยนแปลงของสังคมเป็นการเปลี่ยนแปลงไปตามขั้นหลายตอน เพื่อนำสังคมไปสู่ทันสมัยและสรุปว่าระบบการเมืองในสังคมที่ทันสมัย แต่อย่างไรก็ตามขั้นตอนนี้ยังเป็นส่วนหนึ่งที่เกิดขึ้นกับเหตุการณ์ของการเปลี่ยนแปลงของสังคมในอดีต ทำให้ถือได้ว่าเป็นแบบอย่างของระบบการเมืองแบบประชาธิปไตยที่มีการพัฒนาแล้ว เพราะในอดีตอังกฤษได้เปลี่ยนแปลงสังคมจากแบบจารีตประเพณีไปสู่สังคมที่ทันสมัยอย่างเป็นทางการและเป็นไปอย่างราบรื่นไม่รวดเร็วหรือใช้กำลังรุนแรงอย่างในแถบลาตินอเมริกา

2. สภาพการณ์ทางเศรษฐกิจสังคมการเมืองและวัฒนธรรมนักวิชาการหลายท่านได้ชี้ให้เห็นว่าปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคมการเมืองและวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อการพัฒนาการเมืองในประเทศหนึ่งๆเป็นอย่างยิ่งเช่น James Davies เสนอว่าการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองในรูปของการปฏิวัตินั้นจะเกิดขึ้นในช่วงที่มีการพัฒนาเศรษฐกิจก้าวหน้าไปอย่างต่อเนื่องแล้วตามด้วยวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจอย่างกะทันหันเป็นเหตุให้ช่องว่างระหว่างความคาดหวังของประชาชนกับความสามารถที่จะสนองตอบของระบบการเมืองขยายกว้างมากซึ่งประชาชนกับความสามารถที่จะสนองตอบของระบบการเมืองขยายกว้างมากซึ่งประชาชนจะอยู่ในฐานะที่ไม่สามารถทนต่อสภาพที่เป็นอยู่ได้อีกต่อไป

3. สภาพแวดล้อมภายนอกประเทศนอกจากการเปลี่ยนแปลงภายในประเทศและสภาพแวดล้อมนอกประเทศก็มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการเมืองภายในเหมือนกันอิทธิพลจากต่างประเทศนี้ส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปของแนวความคิดค่านิยมเทคโนโลยีรูปแบบโครงสร้างต่าง ๆ ที่นำเข้ามาผลที่ได้รับก็คือสังคมจะขาดความเป็นอิสระในตนเองและถูกรอบงำจากความคิดแบบตะวันตกซึ่งหลายประการที่ไม่อาจนำมาประยุกต์ให้เข้ากับสภาพการพัฒนาภายในได้ ซึ่งเราอาจสรุปได้ว่าลักษณะของอิทธิพลจากต่างประเทศนี้มักจะเกิดขึ้นในช่วงหลังของการเปลี่ยนแปลงมากกว่าช่วงแรก ๆ

4. ระยะเวลาที่เปลี่ยนแปลงระยะเวลาที่สังคมเริ่มเปลี่ยนแปลงก็มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการเมืองในระยะต่อมาด้วย ในการพัฒนาเศรษฐกิจสังคมมากในขณะที่ชนชั้นกลางไม่เข้มแข็งพอการพัฒนา จึงเป็นไปได้ด้วยความลำบากผิดกับรัฐที่พัฒนาในระยะแรก ๆ ซึ่งค่อย ๆ แก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างเป็นขั้นตอนไม่ประสบกับปัญหาทางเศรษฐกิจเช่นภาวะเงินเฟ้อภาวะไร้การจ้างแรงงานหรือปัญหาทางการเมืองเช่นการเข้ามีส่วนร่วมโดยทันทีทันใดซึ่งปัญหาเหล่านี้ทำให้เกิดภาวะไร้เสถียรภาพทางการเมืองได้ถ้าสถาบันทางการเมืองไม่มีประสิทธิภาพ

5. ลำดับขั้นตอนหรือทิศทางของการเปลี่ยนแปลงเราจะพบว่าบางประเทศเริ่มเปลี่ยนแปลงโดยการสร้างเอกลักษณ์ประจำชาติสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันให้เกิดขึ้นภายในสังคมก่อนแล้วจึงค่อยขยายอำนาจของรัฐบาลกลางยินยอมให้มีพรรคการเมืองให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นในที่สุด

6. อัตราการเปลี่ยนแปลงหมายถึงความเร็วหรือช้าของการเปลี่ยนแปลงขององค์ประกอบต่าง ๆ ของการพัฒนาการเมืองการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจสังคมและการเมืองที่เป็นไปอย่างรวดเร็วจะมีผลทำให้เกิดความตึงเครียดขึ้นภายในสังคมอันจะนำไปสู่การวิกฤตทางการเมืองได้ เช่นการสร้างเมืองอย่างรวดเร็วแต่ความเจริญทางอุตสาหกรรมอยู่ในระดับต่ำจะนำมาซึ่งความวุ่นวายใน

ระบอบการเมืองได้เปลี่ยนแปลงในค่านิยมที่รวดเร็วอาจเป็นผลให้ระบบการเมืองไม่สามารถปรับตัวได้ทันความวุ่นวายก็อาจเกิดขึ้นได้หรือการที่สังคมเมืองก้าวหน้าเติบโตเร็วกว่าสังคมชนบทก่อให้เกิดช่องว่างอันมหาศาลอันจะนำมาซึ่งวิกฤตการณ์ทางการเมืองได้เช่นกัน

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาทางการเมืองจะต้องขึ้นอยู่กับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมการพัฒนาเทคโนโลยีความเจริญของอุตสาหกรรมรวมถึงระบอบการปกครองของประเทศนั้น ๆ ด้วย

2.4.4 จุดวิกฤติหรือปัญหาสำคัญในการพัฒนาทางการเมือง

จิระโชค (บรรพต) วีระสัยและคณะ (2552, น. 416-417) ได้กล่าวถึง ความสนใจในเรื่องของการพัฒนาทางการเมือง ซึ่งมีสำคัญหรือเป็นจุดวิกฤติ 6 จุดประกอบไปด้วย ได้แก่ การยอมรับว่าผู้ปกครองประเทศเป็นไปโดยชอบธรรม

Pye, et al. ได้กล่าวถึง วิกฤติการณ์ที่เป็นกระบวนการสร้างความเป็นทันสมัย ซึ่งประกอบด้วย คือ (สิทธิพันธุ์พุทธหุน, 2551, น. 110-115)

1. วิกฤติการณ์เรื่องของความผูกพัน ได้แก่ 1) ความผูกพันต่อดินแดนกับประเทศเกิดใหม่ เนื่องจากเส้นแบ่งเขตแดนไม่ชัดเจนหรืออาจเกิดในประเทศที่เคยเป็นอาณานิคมมาก่อนหลังจากได้เอกราชจึงเกิดเป็นปัญหาขึ้นเนื่องจากแต่ละประเทศต่างก็พากันอ้างสิทธิในดินแดนที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงปัญหาเรื่องความผูกพันต่อชาติก็จะเกิดขึ้น 2) ความผูกพันต่อกลุ่มทางสังคมหรือชนชั้นใด ๆ ซึ่งกลุ่มทางสังคมหรือชนชั้นใด ๆ มีบทบาทที่สำคัญยิ่งที่มีผลให้คนไปผูกพันอยู่กับหน่วยทางสังคมใด ๆ มากกว่าที่จะมีความผูกพันต่อชาติปัญหานี้เราพบได้จากกรณีในประเทศอเมริกากลางที่คนมีความจงรักภักดีต่อท้องถิ่นมากกว่าที่จะจงรักภักดีต่อชาติ 3) ความผูกพันต่อกลุ่มเชื้อชาติในหลายประเทศที่ประกอบด้วยกลุ่มชนหลายเชื้อชาติรวมกันแต่ละเชื้อชาติต่างมีขนบธรรมเนียมภาษาศาสนาและวัฒนธรรมที่เป็นของตัวเองสำหรับประเทศเกิดใหม่มักจะมีปัญหาในเรื่องนี้ 4) ผลของการเปลี่ยนแปลงทางสังคมวิกฤตการณ์เรื่องนี้เป็นผลพวงมาจากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่เป็นไปอย่างรวดเร็วและคนมีความเห็นแตกต่างกันมากขึ้นความแตกต่างระหว่าง “ของเขา” กับ “ของเรา” จะเพิ่มมากขึ้นความผูกพันของชาติก็จะถูกทำลายลง

2. วิฤตการณ์เรื่องของความชอบธรรม (Legitimacy Crisis) สรุปได้เป็น 4 ประการ คือ 1) กระบวนการเรียนรู้ดำเนินไปอย่างผิดพลาดโดยมากจะเกิดในประเทศกำลังเปลี่ยนแปลงเด็ก ๆ จะถูกสอนให้เคารพเชื่อฟังคำสั่งจากพ่อแม่โดยปราศจากการโต้แย้งผู้ใหญ่ถูกอบรมให้ฟังพาทต่อผู้นำทางสังคมและการเมือง 2) โครงสร้างของรัฐบาลอาจแตกแยกได้เนื่องมาจากมีการแข่งขันแย่งชิงอำนาจมากเกินไปและปราศจากกลุ่มสถาบันรองรับซึ่งวิฤตการณ์นี้มาจากผู้นำเอง 3) ประชาชนไม่ยอมรับฐานที่มาของอำนาจแบบดั้งเดิมตลอดจนสัญญาแบบโกหกปกคลุมที่ผู้นำให้ไว้และจะเป็นผลให้ผู้นำนั้นต้องถูกโค่นล้มไป 4) มีข้อขัดแย้งกันหรือฐานที่มาในการใช้อำนาจไม่พอเพียงเมื่อสังคมมีการสร้างความเป็นทันสมัยคนเรียนรู้เพิ่มขึ้นความเชื่อค่านิยมแบบดั้งเดิมจะถูกทำลายลงตามกระบวนการ Social Mobilization ฐานที่มาของอำนาจแบบดั้งเดิมจะค่อย ๆ สลายไป

3. วิฤตการณ์เรื่องของการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมือง เป็นกระบวนการวิฤตการณ์ทางการเมือง ซึ่งจะเกิดภายใต้สถานการณ์ คือ 1) ผู้ปกครองอาจมองว่าข้อเรียกร้องเพื่อขอเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองไม่ถูกต้องเพราะใช้วิธีการที่ผิดกฎหมายเช่นใช้ความรุนแรงหรือการเดินขบวน 2) กลุ่มที่เรียกร้องต่อรัฐบาลให้สนองต่อความต้องการของพวกเขาในลักษณะใด ๆ อาจมีการจัดตั้งกรอยู่ในรูปแบบของสถาบันซึ่งรัฐบาลมองว่าเป็นองค์กรที่ผิดกฎหมายจึงไม่สนองตอบ 3) ผู้ปกครองที่มีสิทธิในการปกครองแต่เพียงผู้เดียวมีแต่ความคิดฝ่ายเดียวทำให้เกิดการเป็นผู้นำที่ไม่เป็นธรรม จึงเกิดความแค้นใจรวมตัวการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบสร้างความรุนแรงในสังคมได้

4. วิฤตการณ์เรื่องความสามารถในการเข้าถึงประชาชนที่มีนโยบายของรัฐสามารถดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ถูกต้องเที่ยงตรงพร้อมที่จะปรับตน ซึ่งอาจเกิดได้จากสาเหตุ 4 ประการดังนี้ 1) การขยายอาณาเขตหรือได้ดินแดนเพิ่มทำให้รัฐบาลต้องขยายอำนาจให้ไปถึงถ้าดินแดนนั้นอยู่ห่างไกลจากศูนย์แห่งอำนาจมากปัญหาเรื่องการแบ่งแยกดินแดนก็จะตามมา 2) ความแตกต่างกันในระหว่างท้องถิ่นต่าง ๆ ไม่ว่าจะอยู่ในรูปของภาษาศาสนาเชื้อชาติความคาดหวังอุดมการณ์รัฐบาลกลางต้องให้ความสำคัญในทุก ๆ ท้องถิ่นในระดับเดียวกันหรือใกล้เคียงกัน 3) ชุมชนมีความเป็นอิสระในตนเองสูงซึ่งมีประเพณีภาษาศาสนาของตนเองเช่นชาวจีนในมาเลเซียเผ่าต่าง ๆ ที่รวมกันเป็นรัฐชาติในแอฟริกาวิฤตการณ์ของการเข้าถึงประชาชนเกิดขึ้นเมื่อผู้ปกครองส่วนกลางมองว่าความเป็นอิสระในตนเองของชุมชนย่อยนี้เป็นผลเสียต่อความเป็นหนึ่งเดียวกันของชาติ 4) ชุมชนชาวนาในชนบทไม่ได้รับการเหลียวแลจากรัฐบาลกลางเท่าที่ควรความแตกต่างระหว่างกับชนบทสามารถมองเห็นได้อย่างชัดเจนเมื่อมีการสร้างความเป็นทันสมัยกระบวนการทางสังคม เพื่อผลักดันให้ชาวนามีส่วนร่วมกับรัฐบาลในเรื่องต่าง ๆ ได้

5. วิฤตการณ์เรื่องจัดสรรทรัพยากรของสังคมให้ส่งผลต่อการเข้าไปมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้นและจะเรียกร้องให้รัฐบาลตอบสนอง และรัฐยังต้องมีการแจกแจงเพื่อให้มีประสิทธิภาพในด้านต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

6. วิฤตการณ์เรื่องของการเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ทำให้รัฐบาลไร้ความสามารถในการสนองตอบในสังคมเพื่อให้รัฐบาลสามารถเข้าถึงประชาชนเพื่อให้เกิดเสถียรภาพพร้อมทั้งเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของประชาชนในชาติด้วย

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่าอุปสรรคหรือวิฤตการณ์ที่ส่งผลต่อการพัฒนาทางการเมืองขึ้นอยู่กับความเป็นธรรมของสังคมการเข้าถึงประชาชนในทุกท้องถิ่นระดับเดียวกันความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน การเปิดพื้นที่ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชนและการรับผลประโยชน์ด้วยกัน

2.5 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

2.5.1 ประวัติความเป็นมา

ตำบลดอนยางเป็นตำบลหนึ่งของอำเภอปะทิว ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอปะทิว เป็นตำบลที่เคยมีพื้นที่มากที่สุด ต่อมาในปี พ.ศ. 2535 ได้ถูกแยกออกเป็นตำบลดอนยาง และ ตำบลเขาไชยราช คำว่า “ดอนยาง” จากคำบอกเล่าของคนรุ่นก่อนที่ยังมีชีวิตอยู่เล่าให้ฟังว่า ในสมัยก่อนบริเวณบ้านดอนยาง มีพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่า มีสัตว์ป่า เช่น เสือ หมี เก้ง กวาง นกยูง ฯลฯ ชุกชุม จากคำบอกเล่าของนายบุญธรรม แผงอุทัย ว่าในสมัยนั้น (ประมาณ พ.ศ. 2466) มีหมู่บ้านอยู่เพียงไม่กี่หมู่บ้าน แต่ละหมู่บ้านก็มีอยู่ไม่มากนักบางหมู่บ้านก็มีเพียง 2-3 หลังคาเรือน บางหมู่บ้านก็มีประมาณ 10 หลังคาเรือน หมู่บ้านที่มีอยู่ในสมัยนั้น เช่น บ้านดอนยาง บ้านห้วยรากไม้ บ้านไม้เรียบ บ้านห้วยแกล บ้านหนองกล้า (ทางตาแห้ง) บ้านหนองกุย บ้านเขาม่วง ปัจจุบัน คือ (บ้านมาบอำมฤต) บริเวณที่เป็นแหล่งชุมชนคือ บ้านดอนยาง ซึ่งเป็นชุมชนที่มีคนอยู่มากบ้านนั้นอยู่ห่าง ๆ จากคำบอกเล่า ทำให้ทราบว่าในบริเวณบ้านดอนยางนั้น มีวัดดอนยางตั้งมาตั้งแต่สมัยใดไม่ปรากฏ สันนิษฐานว่า น่าจะมีอายุเกินกว่าร้อยปี สมัยก่อนนั้นวัดยังไม่เจริญ และสวยงามมากเหมือนเช่นทุกวันนี้ ศาลาและกุฏิ ล้วนแต่มุงด้วยจาก แต่ได้ปรากฏว่ามีโรงเรียนเกิดขึ้นในบริเวณวัด สำหรับให้เด็กในบริเวณนั้นและเด็กที่มาจากที่อื่น เช่น บ้านเขาม่วง ได้เรียนหนังสือ ต่อมาได้ย้ายสถานที่เรียนออกมาจากวัด ปัจจุบันโรงเรียนที่วอนี้ คือโรงเรียนวัดดอนยาง จากคำบอกเล่าของกำนันตำบลดอนยาง นายสมบุญ หัสไทย ท่านเล่าว่า ในสมัยที่ดำรงตำแหน่งกำนันของตำบล

ตอนยาง มีอยู่ด้วยกัน 5 หมู่บ้าน คือ หมู่ที่ 1 บ้านมาบอำมฤต หมู่ที่ 2 บ้านห้วยรากไม้ หมู่ที่ 3 บ้านพละ หมู่ที่ 4 บ้านดอนยาง หมู่ที่ 5 บ้านทุ่งเรี่ย

ในส่วนของบ้านเขาม่วงนั้น ในสมัยก่อนมีประชาชนอาศัยอยู่ประมาณ 3-5 หลังคาเรือน เหตุที่เรียกบริเวณนั้นว่า เขาม่วง เนื่องจากมีต้นมะม่วงใหญ่อยู่บนเนินลูกหนึ่ง ทางทิศเหนือของหมู่บ้าน ชาวบ้านที่อาศัยอยู่มีอาชีพรับซื้อของป่าแก่กันว่าของป่าที่นำมาขายนั้น บางครั้งมีชาวบ้านจากอำเภอท่าแซะนำของป่ามาขายด้วย บริเวณบ้านเขาม่วงนั้น เป็นบริเวณที่มีไข้ป่า (ไข้มาลาเรีย) ชุกชุม คนที่มาจากที่อื่นมักจะเป็นไข้ป่าเล่นงานจนมีคนเสียชีวิตเป็นจำนวนมากรวมทั้งคนงานที่มาทำงานทางรถไฟในสมัยนั้น ศพของผู้เสียชีวิตกระจัดกระจาย ซึ่งในเวลาต่อมาชาวบ้านได้ร่วมกันทำบุญมีการทำพิธีล้างป่าช้า และนำกระดูกผู้เสียชีวิตเป็นจำนวนมากไปบำเพ็ญกุศล จากกรณีดังกล่าวอาจเป็นสาเหตุในการเปลี่ยนชื่อ บ้านเขาม่วงเป็น บ้านมาบอำมฤต ต่อมาในประมาณปีพุทธศักราช 2498 ได้มีผู้นำยางพารามาปลูกที่บ้านมาบอำมฤต บริเวณห่างจากโรงเรียนชุมชนมาบอำมฤตไปทางด้านทิศตะวันตก ประมาณ 2 กิโลเมตร ต่อมาในราวปีพุทธศักราช 2500 ได้มีราษฎรกลุ่มหนึ่งอพยพมาจากตำบลนาบอน จังหวัด นครศรีธรรมราช ส่วนใหญ่เป็นคนเชื้อสายจีน และ มาตั้งรกรากทำมาหากินและปลูกยางพารา ทำให้บ้านมาบอำมฤตได้เป็นที่รู้จักของคนในบริเวณอำเภอปะทิว และอำเภอท่าแซะ และละแวกใกล้เคียงว่าเป็น หมู่บ้านที่มีการปลูกยางพารามากที่สุดในอำเภอปะทิว เป็นหมู่บ้านที่มีเศรษฐกิจดีหมู่บ้านหนึ่งของอำเภอปะทิว บ้านมาบอำมฤตจึงเป็นศูนย์กลางของการค้าขาย การคมนาคม ฯลฯ มาตั้งแต่บัดนั้น

ประชากรของตำบลดอนยางในสมัยก่อนนั้นเป็นคนเชื้อสายไทยทั้งหมด คนที่เป็นดั้งเดิมเป็นคนในพื้นที่สืบเชื้อสายมาจากบรรพบุรุษที่ถือกำเนิดที่ตำบลดอนยางและยังคงอาศัยจนถึงปัจจุบัน เช่นตระกูล โพธิ์คีรี ตระกูลแพ่งอุทัย นอกนั้นส่วนใหญ่แล้วอพยพย้ายถิ่นฐานมาจากที่อื่นเกือบทั้งสิ้น โดยเฉพาะประชากรในหมู่ที่ 1 บ้านมาบอำมฤต นั้น ประชากรส่วนใหญ่จะมีเชื้อสายจีน อพยพย้ายถิ่นฐานมาจากตำบลนาบอน จังหวัดนครศรีธรรมราช เพื่อประกอบอาชีพทำสวนยาง, ปาล์ม ฉะนั้น ขนบธรรมเนียม ประเพณีต่าง ๆ ของประชากรในบ้านมาบอำมฤตนั้น จะแตกต่างจากประชาชนในส่วนอื่นๆของตำบลดอนยางบ้าง แต่สิ่งที่แตกต่างกันนั้นหาได้เป็นในการดำเนินชีวิตของประชากรแถบนั้นไม่ กลับเป็นจุดเด่นที่ทำให้มาบอำมฤตมีลักษณะเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของตนเอง

ดังที่ได้กล่าวแล้วว่า ตำบลดอนยางในอดีตนั้นพื้นที่ส่วนใหญ่มีสภาพเป็นป่ามีสัตว์ป่าชุกชุม ชาวบ้านในสมัยนั้นมีการประกอบอาชีพที่สำคัญ คือ

1. การทำไร่นา ในบริเวณที่เป็นลุ่ม และมีการถางป่าเพื่อทำข้าวไร่

2. การเลี้ยงสัตว์ นอกจากจะมีการเลี้ยงสัตว์ไว้เป็นอาหารตามปกติแล้ว ยังมีการเลี้ยงสัตว์ไว้ใช้งาน เช่น มีการเลี้ยงควายฝูงวิธีการเลี้ยงควายฝูงในสมัยก่อนชาวบ้านจะต้องต้อนฝูงควายไปหากินในบริเวณทุ่งหญ้าด้านทิศใต้ของหมู่บ้าน (ปัจจุบันเป็นพื้นที่ของตำบลชุมโก) สำหรับควายฝูงนั้นจะเลี้ยงตามยถากรรม บางครั้งถูกเสียมืออยู่ชุกชุมกินไปบ้างควายส่วนที่เหลือชาวบ้านจะต้อนกลับมาในฤดูทำนา สัตว์อีกประเภทหนึ่งที่มีการเลี้ยง คือ ช้าง เล่ากันว่า ถ้าบ้านไหนมีช้างแสดงว่าเจ้าของบ้านนั้นเป็นผู้มีอันจะกิน ช้างเลี้ยงไว้เพื่อชักลากไม้ซุงซึ่งมีอยู่หนาแน่น โดยบางครั้งก็ชักลากไปให้กับคนในหมู่บ้านอื่น เช่น บ้านทุ่งมหา เพื่อใช้ทำโป๊ะ หรือในบางครั้งก็ชักลากลงทะเลเพื่อขนไปขายที่อื่น

3. การทำไถ่ เนื่องจากมีต้นยางนาซึ่งขึ้นอยู่หนาแน่น ชาวบ้านจะใช้ขวานเจาะต้นยางนาให้เป็นโพรง จากนั้นจึงใช้คบไฟลนเพื่อให้ยางจากต้นยางไหลออกมา นำเปลือกของต้นเสมีดคลุกกับยางที่ได้ แล้วห่อหุ้มด้วยกากหมากมัดเป็นลำ ไถ่ที่ไถ่ใช้ให้ความนียมค้ำคื่น มีการซื้อขายได้ในราคาลำละ 5 สตางค์ บางครั้งก็นำไปขายให้ชาวบ้านในหมู่บ้านอื่น เช่น บ้านทุ่งมหา

4. การเก็บของป่าขาย เช่น หวาย หนังกวาง นอกจากอาชีพที่กล่าวข้างต้น การประกอบอาชีพอื่น เช่น การทำสวน เช่น สวนมะพร้าว ชาวบ้านไม่สามารถทำได้เหมือนอย่างเช่นปัจจุบันนี้ เนื่องจากถูกรบกวนสัตว์ป่า เช่น หมู เม่น ชาวบ้านมักจะปลูกต้นมะพร้าวไว้ในบริเวณบ้านในจำนวนที่ไม่มากนัก บ้านละ 2-3 ต้น เพื่อใช้ในการบริโภคภายในครัวเรือนเท่านั้น

ปัจจุบันตำบลตอนล่างแบ่งการปกครองออกเป็น 16 หมู่บ้าน ศูนย์กลางของตำบลตอนล่างคือ บ้านมาบอำมฤตซึ่งเป็นศูนย์กลางของการคมนาคมเป็นที่ตั้งของหน่วยราชการต่าง ๆ เช่น โรงพยาบาล สถานีตำรวจ กองทุนส่งเสริมการทำสวนยาง ฯลฯ ตำบลตอนล่างเป็นตำบลมีรายได้และสภาพความเป็นอยู่ที่ดีตำบลหนึ่ง เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำสวนยางพาราและปาล์มน้ำมัน ดังคำขวัญประจำตำบลที่ว่า “น้ำตกงานตา ยางพาราขึ้นชื่อ เลื่องลือปาล์มน้ำมัน จรรยาบรรณเป็นเลิศ”

2.5.2 พื้นที่

เป็นพื้นที่ราบสลับเนินเขาไม่สูงชัน ส่วนใหญ่ใช้เพาะปลูก

2.5.3 เขตพื้นที่

ทิศเหนือ ติดกับ ตำบลเขาไชยราช อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

ทิศใต้ ติดกับ ตำบลชุมโค อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

ทิศตะวันออก ติดกับ ตำบลปากคลอง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

ทิศตะวันตก ติดกับ ตำบลเขาไชยราช และ ตำบลสลูย์ อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

2.5.4 อาชีพ

อาชีพหลัก ทำสวนทำไร่ เลี้ยงสัตว์

อาชีพเสริม ทำน้ำปลา , เลี้ยงไก่พื้นเมือง, ปลูกผักสวนครัว

2.5.5 สาธารณูปโภค

ไฟฟ้ามีใช้เพียง 954 ครัวเรือน ประปามี 5 แห่ง โทรศัพท์สาธารณะ มีใช้เกือบทุกหมู่บ้าน

2.5.6 การเดินทาง

ใช้เส้นทางหลวงแผ่นดินสาย 3253 สายบ้านพละ - มาบอำมฤต ระยะทาง 12 กิโลเมตร ทางหลวงแผ่นดินสาย 3411 สายห้วยสัก - ดอนยาง ระยะทาง 17 กิโลเมตร ทางหลวงชนบท 2024 สายปะทิว - มาบอำมฤต ระยะทาง 25 กิโลเมตร

2.5.7 ผลิตภัณฑ์

น้ำปลาตราแม่บ้าน

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ภูสิทธิ์ ชันติกุล (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชน 44 ชุมชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานครนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อค้นหาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง 3) เพื่อวิเคราะห์ทักษะทางการเมืองและกำหนดรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์มีเทคนิคเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบใช้ความน่าจะเป็นคือ แบบแบ่งชั้นและแบบง่ายได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน และใช้เทคนิคเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็นคือแบบเจาะจง สำหรับการสัมภาษณ์เฉพาะผู้นำชุมชน 44 คน และทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน Independent - Samples T test (T-test) One-Way ANOVA (F-test) และ Pearson s Product Moment Correlation Coefficient (r) และวิเคราะห์เชิงเนื้อหา พบว่า ประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานครมีส่วนร่วมทางการเมืองในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ระดับต่ำ ได้แก่ ด้านการชุมนุมทางการเมือง ด้านการติดต่อกับนักการเมือง และด้านการเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมืองกับพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมือง

ต่างๆ ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพอาชีพ การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม บทบาทหน้าที่ในครอบครัว บทบาทหน้าที่ชุมชน การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง การพัฒนาทางการเมือง ความสนใจทางการเมือง พฤติกรรมทางการเมือง การกล่อมเกลาทางการเมือง

ภูสิทธิ์ ชันติกุล (2553) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อค้นหาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง 3) เพื่อสร้างรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยมีเทคนิคเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบใช้ความน่าจะเป็น (Probability Sampling) คือ แบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เพื่อให้สามารถเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างได้อย่างครอบคลุมทุกแขนง ทุกชุมชน และแบบง่าย (Simple Random Sampling) สำหรับการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามกับประชาชน จำนวน 400 คน และใช้เทคนิคเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non-Probability Sampling) คือ แบบเจาะจง (Purposive Sampling) สำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้นำชุมชน 44 คน และทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) สถิติเชิงอนุมาน (Inductive Statistics) และวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) ผลการศึกษาครั้งนี้ ประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานครมีส่วนร่วมทางการเมืองในภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ ส่วนรายด้าน พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองเพียง 2 ระดับเท่านั้น ได้แก่ ระดับปานกลาง และต่ำ ซึ่งรายด้านที่อยู่ระดับปานกลาง ได้แก่ ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง และด้านการสนทนาเรื่องการเมือง ส่วนรายด้านที่อยู่ระดับต่ำ ได้แก่ ด้านการชุมนุมทางการเมือง ด้านการติดต่อกับนักการเมือง และด้านการเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมืองกับพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมืองต่าง ๆ ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ และสถานภาพ ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ อาชีพ การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม บทบาทหน้าที่ในครอบครัว และบทบาทหน้าที่ในชุมชน ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมือง ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง และการพัฒนาทางการเมือง ปัจจัยทางจิตวิทยาทางการเมือง ได้แก่ ความสนใจทางการเมือง พฤติกรรมทางการเมือง และการกล่อมเกลาทางการเมือง ส่วนปัจจัยที่สามารถพยากรณ์การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนมี จำนวน 4 ตัว เรียงจากมากไปน้อย ได้แก่ ความสนใจทางการเมือง การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ค่านิยมพื้นฐานทางการเมืองแบบประชาธิปไตย และสภาพแวดล้อมทางการเมือง ส่วนรูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมือง

เมืองของประชาชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นลักษณะ ลำดับขั้นฐานเจตีย์ ซึ่งเปรียบได้ว่าการเป็นฐานเจตีย์นั้นทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ก่อนส่วนอื่น ๆ มากที่สุดและเข้าถึงง่ายที่สุด โดยเปรียบเทียบให้เห็นว่ากิจกรรมทางการเมืองที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด และเข้าถึงง่ายที่สุด นั้นจะเป็นฐานของการสร้างประชาธิปไตย ซึ่งกิจกรรมที่ประชาชนเข้าถึงมากที่สุด ได้แก่ รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยไปเลือกตั้งผู้แทนท้องถิ่น หรือ ส.ส. หรือ ส.ว. นั่นเอง ทั้งนี้ ผลการวิจัยยังพบประเด็นที่น่าสนใจ คือ ประชาชนพร้อมที่จะเลือกไม่เข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองใด ๆ เลย หากกิจกรรมทางการเมืองนั้นไม่ได้มีการบังคับโดยกฎหมาย

พนิดา จำลองและสมบัติ บุญเลี้ยง (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีใน องค์การบริหารส่วน ตำบลวังท่าดี อำเภอนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีเพื่อศึกษาทัศนคติการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีและเพื่อศึกษา ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในองค์การบริหารส่วนตำบลวังท่าดีอำเภอนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้จากประชาชน จำนวน 3,162 คนกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งสิ้น 335 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือแบบสอบถามเครื่องมือในการ วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติค่าความถี่ (Frequencies) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่า เบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-Way ANOVA) ผลการศึกษาพบว่า ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในองค์การบริหารส่วนตำบลวังท่าดีในภาพรวมมีส่วนร่วมในระดับมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมการดำเนินการเลือกตั้งมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ การมีส่วนร่วมการกำหนดนโยบายและการมีส่วนร่วมด้านการควบคุมการปฏิบัติงานใน กิจกรรมทัศนคติการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในองค์การบริหารส่วนตำบลวังท่าดีจำแนกตามตัว แปรอายุระดับการศึกษาอาชีพและรายได้มีผลต่อทัศนคติการมีส่วนร่วมทางการเมืองส่วนตัวแปรการเป็น สมาชิกกลุ่มทางสังคมและการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง พบว่า ไม่มีผลต่อทัศนคติการมีส่วนร่วมทางการเมืองและศึกษาปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในองค์การ บริหารส่วนตำบลวังท่าดี อำเภอนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์

สุกฤตา จินดาพรม และ โชติมา แก้วกรอง (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของ สตรีไทยในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของภูมิภาคตะวันตกมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับ การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีไทยในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของภูมิภาคตะวันตก 2) เพื่อ ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีไทยในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของ

ภูมิภาคตะวันตก 3) เพื่อทราบถึงปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของสตรีไทย ในเขตภูมิภาคตะวันตก โดยกลุ่มตัวอย่างคือ สตรีที่มีอายุ 17 ปี ขึ้นไปที่มีชื่อในทะเบียนบ้านในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภายในภูมิภาคตะวันตก จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลคือ แบบสอบถาม ซึ่งหาค่าความเชื่อมั่นได้เท่ากับ 0.981 และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว การทดสอบสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยอย่างง่าย โดยมีค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิจัย พบว่า 1) สตรีไทยในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของภูมิภาคตะวันตกมีส่วนร่วมทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง 2) ปัจจัยระดับการศึกษาต่างกัน ส่งผลต่อการเข้าร่วมชุมนุมทางการเมืองแตกต่างกัน ปัจจัยอาชีพและปัจจัยพื้นที่ภูมิทางการเมือง ต่างกันส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของชุมชนแตกต่างกัน และปัจจัยการเปิดรับสื่อมวลชนเกี่ยวกับข่าวสารทางการเมือง ต่างกันส่งผลต่อการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง และด้านการสนับสนุนพรรคการเมืองแตกต่างกัน ส่วนปัจจัยความสำนึกทางการเมือง มีความสัมพันธ์กับ ปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันในระดับต่ำมาก และ 3) ประเด็นปัญหาและอุปสรรคของสตรีต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า สตรีไทยส่วนใหญ่ต้องรับภาระในการดูแลครอบครัว และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเมืองน้อย

กานต์ เสกขุนทด (2558) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทรา มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น 2) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น 3) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น 4) เพื่อสร้างสมการพยากรณ์ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และ 5) เพื่อศึกษาข้อมูลเชิงคุณภาพเกี่ยวกับปัญหาอุปสรรคการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้วิธีการศึกษาผ่านตัวแปรต้น 4 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านชุมชน ปัจจัยด้านการสื่อสาร และปัจจัยศักยภาพองค์กร ส่วนตัวแปรตามได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น บริบทที่ศึกษา คือ การบริหารงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทรา กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม คือ ประชาชนที่มี

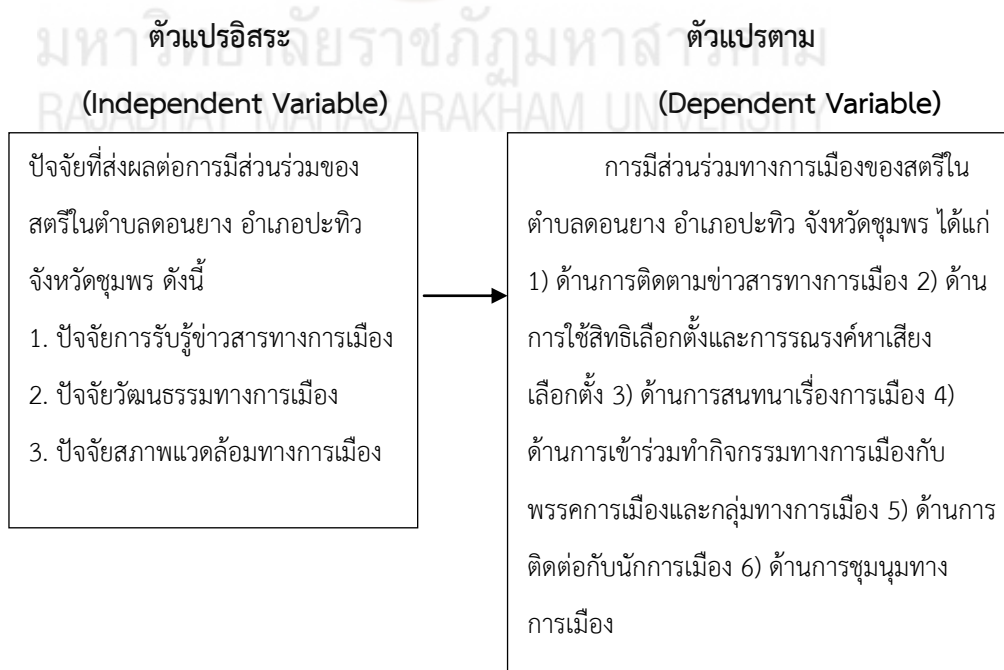
สิทธิ์เลือกตั้งที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน 384 คน และกลุ่มตัวอย่างที่สัมภาษณ์ จำนวน 55 คน เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอย พหุ สรุปลผลการวิจัยได้ดังนี้ 1) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาพรวมทุกปัจจัยอยู่ในระดับปานกลาง ปัจจัยที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคคล รองลงมาได้แก่ ปัจจัยด้านชุมชน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ปัจจัยด้านการสื่อสาร 2) การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาพรวมทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง กิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือการจัดทำแผนพัฒนา รองลงมา คือ การจัดทำข้อบัญญัติ ส่วนกิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การจัดซื้อจัดจ้าง 3) ปัจจัยด้านบุคคล (X_1) ปัจจัยด้านชุมชน (X_2) ปัจจัยด้านการสื่อสาร (X_3) และปัจจัยด้านศักยภาพองค์การ (X_4) มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 4) ปัจจัยด้านการสื่อสาร (X_3) และปัจจัยด้านศักยภาพองค์การ (X_4) สามารถพยากรณ์การมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้ ร้อยละ 52.40 สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนดิบ คือ $y' = .698 + 0.472X_3 + .267X_4$ และเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปของคะแนนมาตรฐาน คือ $z' = .489X_3 + 0.272X_4$ 5) การสัมภาษณ์เชิงลึกกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นสอดคล้องกับผลการวิจัยเชิงปริมาณว่า ปัจจัยด้านบุคคล ปัจจัยด้านชุมชน ปัจจัยศักยภาพองค์การ และปัจจัยด้านการสื่อสาร มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทรา

บุศรา โพธิสุข (2559) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน :ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ และ 3) เพื่อศึกษาปัญหาแนวทางแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 383 คน สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) จำนวน 20 คน และสนทนากลุ่ม (Focus Group) ได้แบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 361 ชุด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานด้วยการทดสอบค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test) การ

วิเคราะห์ข้อมูลนำเสนอโดยการบรรยายวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชนโดยภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.86 ซึ่งสามารถเรียงตามลำดับจากมากไปน้อยได้ดังนี้ ด้านหลักการบริหารนิยธรรมส่งเสริมการมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.27 ด้านการร่วมรณรงค์การเมืองท้องถิ่นอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.86 ด้านการตัดสินใจทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.72 และด้านการดำเนินการเลือกตั้ง อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 2.59 ตามลำดับ ผลการศึกษาการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า อายุ และการศึกษา ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกัน ส่วนเพศ และสถานภาพ ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นไม่แตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ พบว่า อาชีพ รายได้ ต่อเดือน และตำแหน่งหน้าที่ในชุมชน ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นแตกต่างกัน

2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ประกอบด้วยตัวแปรอิสระ ได้แก่

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ในครั้งนี้ ผู้วิจัยโดยวิธีการตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้หญิงที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปและมีสิทธิ์ในการเลือกตั้งในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร จำนวน 12,700 คน (ข้อมูลจากองค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง, มิถุนายน 2560)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ หญิงที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปและมีสิทธิ์ในการเลือกตั้งในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร โดยวิธีการหาขนาดกลุ่มตัวอย่างเพื่อเป็นตัวแทนของประชากรตามสูตรของ (Yamane, 1973, p. 727) โดยการเพิ่มกลุ่มตัวอย่างจากการคำนวณเป็น จำนวน 400 คน

จากสูตร

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2} \quad (3-1)$$

เมื่อ

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากร

e = ความคาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ = .05

แทนค่าในสูตร ขนาดตัวอย่าง

$$n = \frac{12,700}{1 + 12,700(0.05)^2}$$

$$= 388 \text{ คน}$$

เนื่องจากประชากรในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร มีจำนวนไม่มาก ผู้วิจัยจึงทำการเพิ่มกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 12 คน เพื่อป้องกันการคลาดเคลื่อนของข้อมูลและทำให้ข้อมูลสมบูรณ์มากขึ้น ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการคำนวณ จำนวน 400 คน คือ หญิงที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปและมีสิทธิ์ในการเลือกตั้งในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

ขั้นตอนที่ 1 ทำการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยการแบ่งชั้นประชากรออกตามจุดจำหน่ายผู้วิจัยดำเนินการแบ่งชั้นประชากรออกตามอำเภอและกำหนดสัดส่วนกลุ่มตัวอย่าง ดังตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1

สัดส่วนประชากรและกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

ที่	ตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	หมู่ 1 บ้านมาบอำมฤต	1,687	60
2	หมู่ 2 บ้านห้วยรากไม้	1,890	40
3	หมู่ 3 บ้านดอนยาง	1,830	48
4	หมู่ 4 บ้านดอนทราย	2,643	92
5	หมู่ 5 บ้านทุ่งเรื้อย	2,010	81
6	หมู่ 6 บ้านทุ่งมังกะตาล	2,640	79
	รวม	12,700	400

ขั้นตอนที่ 2 สุ่มตัวแบบอย่างง่าย ด้วยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญจากสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร จำนวน 400 คน และแต่ละที่ทำการอำเภอครบตามจำนวนสัดส่วนของแต่ละที่ตามตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2

สัดส่วนประชากรและกลุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย ด้วยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ

ที่	ตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง	เพศหญิง	หมายเหตุ
1	หมู่ 1 บ้านมาบอำมฤต	60	60	
2	หมู่ 2 บ้านห้วยรากไม้	40	40	
3	หมู่ 3 บ้านดอนยาง	48	48	
4	หมู่ 4 บ้านดอนทราย	29	92	
5	หมู่ 5 บ้านทุ่งเรี้ย	81	81	
6	หมู่ 6 บ้านทุ่งมังกะตาล	79	79	
	รวม	400	400	

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้จะใช้แบบสอบถามซึ่งมีลักษณะเป็นคำถามปลายปิด (Closed-Ended Question) และคำถามปลายเปิด (Open-Ended Question) ซึ่งมี 3 ส่วนใหญ่ ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะคำถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ อายุ สถานภาพ อาชีพ และระดับการศึกษา

ตอนที่ 2 คำถามเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร 4 ด้าน ดังนี้ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง

ปัจจัยวัฒนธรรมทางการเมือง และปัจจัยสภาพแวดล้อมการเมือง จำนวน 19 ข้อ โดยลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 3 คำถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร 6 ด้าน ดังนี้ ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งและการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง ด้านการสนทนาเรื่องการเมือง ด้านการเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมืองกับพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมือง ด้านการติดต่อกับนักการเมือง และ ด้านการชุมนุมทางการเมือง จำนวน 30 ข้อ โดยลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร จำนวน 10 ข้อ โดยลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

3.2.2 การสร้างเครื่องมือวิจัย

การวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลซึ่งได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

3.2.2.1 ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองและบทบาทของสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

3.2.2.2 กำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์ เพื่อเป็นข้อมูลในการสร้างแบบสอบถาม

3.2.2.3 ดำเนินการสร้างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดการวิจัย

3.2.2.4 นำร่างแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง

3.2.2.5 ปรับปรุงแบบสอบถาม ตามข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษา

3.3 การหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

3.3.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญให้พิจารณา และทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาและภาษา โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม (Index of Item-Objective Congruence หรือ IOC) (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ, 2539, น. 249) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่า ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

0 หมายถึง ไม่แนใจว่า ข้อคำถามมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

-1 หมายถึง แน่ใจว่า ข้อคำถามไม่ความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์

แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญมาคำนวณหาค่า IOC ตามสูตรดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N} \quad (3-2)$$

IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์

$\sum R$ แทน ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

เลือกข้อคำถามที่ค่า IOC อยู่ในเกณฑ์ 0.6 – 1.0 ใช้เป็นข้อคำถามในแบบสอบถามกรณีข้อคำถามใดไม่ผ่านค่า IOC ผู้วิจัยจะดำเนินการปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญหาค่า IOC ใหม่ หรือหากเป็นข้อคำถามที่ไม่กระทบต่อวัตถุประสงค์ผู้วิจัยจะดำเนินการตัดออก

ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่

1. นายประสิทธิ์ สุทศศรี วุฒิการศึกษารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ตำแหน่ง ผู้ช่วยหัวหน้าทำการไปรษณีย์ จังหวัดร้อยเอ็ด เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

2. นางอรจิตร อุดมฤทธิ์ วุฒิการศึกษาครุศาสตรมหาบัณฑิต (ภาษาไทย) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

3. นางชุตติกาญจน์ ศิริพงษ์ วุฒิการศึกษาครุศาสตรมหาบัณฑิต (การวิจัยการศึกษา) เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวัดผลประเมินผล

ซึ่งปรากฏว่าผ่านค่า IOC ทุกข้อ

3.3.2 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Tryout) กับสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร จำนวน 40 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง และหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้วิธีวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ (Cronbach) เท่ากับ 0.902

3.3.3 จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้เก็บข้อมูล

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยเป็นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองพร้อมทั้งแต่งตั้งผู้ช่วยผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลดังต่อไปนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูลสามารถทำได้โดยนำแบบสอบถามสอบถาม จำนวน 400 คน และทำตรวจสอบข้อมูลจากนั้น บันทึกจัดเก็บข้อมูลที่ได้ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ 1) ขอนหนังสือจากคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เพื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล 2) กำหนดให้มีผู้ช่วยวิจัยจำนวน 3 คน ในการช่วยเก็บข้อมูล โดยจัดประชุมและทำความเข้าใจในรายละเอียดของการดำเนินการเก็บข้อมูลและรวบรวมข้อมูล 3) ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจนครบตามจำนวน 400 ชุดตามที่กำหนด

3.5 การจัดทำข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 การจัดทำข้อมูล

3.5.1.1 ทดสอบแบบสอบถามที่ได้ทำการออกแบบไว้ (Pre-test) แล้วดำเนินการแก้ไขข้อบกพร่องของแบบสอบถามพร้อมตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbachs' Alpha Coefficient)

3.5.1.2 นำแบบสอบถามที่แก้ไขข้อบกพร่องเรียบร้อยแล้วออกเก็บข้อมูลจริง

3.5.1.3 เมื่อรวบรวมแบบสอบถามตามความต้องการแล้วผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องและสมบูรณ์ของแบบสอบถามโดยจะเลือกเฉพาะกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

3.5.1.4 นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบความสมบูรณ์แล้วมาลงรหัส (Coding) ในแบบลงรหัสสำหรับประมวลผลข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์

3.5.1.5 นำข้อมูลมาบันทึกลงในเครื่องคอมพิวเตอร์เพื่อประมวลผลด้วยโปรแกรม SPSS เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

3.5.2 การวิเคราะห์แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย อายุ สถานภาพ อาชีพ และระดับการศึกษา ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage)

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองจำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ปัจจัยวัฒนธรรมทางการเมือง และปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมือง ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมทางการเมือง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งและการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งด้านการสนทนาเรื่องการเมือง ด้านการเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมืองกับพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมือง ด้านการติดต่อกับนักการเมืองและด้านการชุมนุมทางการเมือง ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ตอนที่ 4 คำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ในแบบสอบถามตอนที่ 2 และ 4 ซึ่งเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามรูปแบบของ Likert Scale (1932) โดยกำหนดเกณฑ์การให้ค่าคะแนน ดังนี้

ระดับ	คะแนน
มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

วิธีการแปลผลแบบสอบถามส่วนนี้ได้ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ตามเกณฑ์คะแนน ตามรูปแบบของ Likert Scale (1932) ดังนี้

$$\begin{aligned} \text{ช่วงห่างของคะแนน} &= \text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด} / \text{จำนวนชั้น} \\ &= \frac{5 - 1}{5} \\ &= 0.8 \end{aligned}$$

ระดับคะแนน	ความหมาย
ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20	มาก
ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60	น้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80	น้อยที่สุด

3.5.3 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำหลักสถิติมาประกอบการวิเคราะห์แบบสอบถาม ดังนี้

3.5.3.1 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้สถิติการแจกแจงความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage)

3.5.3.2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ผู้วิจัยใช้สถิติค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.5.3.3 การวิเคราะห์ทดสอบสมมติฐาน ผู้วิจัยใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Regression Analysis) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อปัจจัยต่างๆที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

บทที่ 4

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพรมีวัตถุประสงค์ของการเพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วม และปัจจัย ไต่บ้างที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ผู้วิจัยจึงได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามจากกลุ่มสตรีที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปและมีส่วนร่วมในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร จำนวน 400 คน ได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลและได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

- n แทน จำนวนตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม
- $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)
- S.D. แทน ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
- P แทน ค่าความน่าจะเป็น
- * แทน นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
- Sig. แทน ระดับนัยสำคัญทางสถิติในการทดสอบสมมติฐาน

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย อายุสถานภาพ อาชีพ และระดับการศึกษา ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองจำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป ปัจจัยการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ปัจจัยวัฒนธรรมทางการเมือง และปัจจัยสภาพแวดล้อมการเมือง ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมทางการเมือง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งและการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งด้านการสนทนาเรื่องการเมือง ด้านการเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมืองกับพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมือง ด้านการติดต่อกับนักการเมืองและด้านการชุมนุมทางการเมือง ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทำการทดสอบสมมติฐาน

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 4.1

จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม($n = 400$)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
18-29 ปี	138	34.50
30-49 ปี	150	37.50
50 ปีขึ้นไป	112	28.00
รวม	400	100.00
สถานภาพ		
โสด	150	37.50
สมรส	182	45.50
หม้าย/ หย่าร้าง / แยกกันอยู่	68	17.00
รวม	400	100.00
อาชีพ		
เกษตรกร/รับจ้าง	198	49.50
พนักงาน เจ้าหน้าที่เอกชนหรือประกอบอาชีพอิสระ	104	26.00
นักศึกษา	98	24.50
รวม	400	100.00
ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	157	39.20
มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	140	35.00
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไป	103	25.80
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4.1 เป็นผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีรายละเอียดดังนี้

1. อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุ 30-49 ปี จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 รองลงมาคือ มีอายุ 18-29 ปีจำนวน 138 คน คิดเป็นร้อยละ 34.50 และมี 50 ปีขึ้นไปจำนวน 112 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 ตามลำดับ

2. สถานภาพทางครอบครัว ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสจำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 45.50 รองลงมาคือ มีสถานภาพโสด จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 และมีสถานภาพหม้าย หรือ หย่าร้าง หรือ แยกกันอยู่จำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 17.00 ตามลำดับ

3. อาชีพผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประกอบอาชีพเกษตรกร หรือรับจ้างทั่วไป จำนวน 198คน คิดเป็นร้อยละ 49.50 รองลงมา คือ พนักงาน เจ้าหน้าที่เอกชนหรือประกอบอาชีพอิสระ จำนวน 104 คน คิดเป็นร้อยละ 26.00 และยังเป็นนักศึกษา จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 24.50 ตามลำดับ

4. ระดับการศึกษาผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาจำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 39.20 รองลงมา คือมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 และมีการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่าขึ้นไป จำนวน 103 คน คิดเป็นร้อยละ 25.80 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ในส่วนนี้เป็นแบบสอบถามใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย สามารถแปลผลความหมายได้ดังนี้

ตารางที่ 4.2

ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองจำแนกเป็นรายด้าน (n = 400)

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
ปัจจัยการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง	3.94	0.286	มาก
ปัจจัยวัฒนธรรมทางการเมือง	3.92	0.292	มาก
ปัจจัยสภาพแวดล้อมการเมือง	3.72	0.331	มาก
รวม	3.86	0.303	มาก

จากตารางที่ 4.2 ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}= 3.86$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่าปัจจัยการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองมากที่สุด ($\bar{X}= 3.94$) รองลงมา คือ วัฒนธรรมทางการเมืองมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ($\bar{X} = 3.92$) และปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมืองมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.72$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3

ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านปัจจัยส่วนบุคคล จำแนกเป็นรายข้อ

ปัจจัยส่วนบุคคล	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. อายุของแต่ละช่วงส่งผลต่อการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้หญิง เช่น อายุมาก มีส่วนร่วมน้อยลง เป็นต้น	3.75	1.255	มาก
2. ระดับการศึกษาของแต่ละช่วงส่งผลต่อการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้หญิง	4.20	0.861	มาก
3. อาชีพของแต่ละช่วงส่งผลต่อการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้หญิง	4.20	0.806	มาก
4. สถานภาพ เช่น โสด แต่งงาน หย่า และอื่น ๆ ของแต่ละช่วงส่งผลต่อการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้หญิง	3.47	1.387	มาก
รวม	3.90	0.387	มาก

จากตารางที่ 4.3 ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้านปัจจัยส่วนบุคคล โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}= 3.90$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ระดับการศึกษาของแต่ละช่วงส่งผลต่อการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้หญิงมากที่สุด ($\bar{X}= 4.20$) รองลงมา คือ การประกอบอาชีพของแต่ละช่วงส่งผลต่อการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้หญิง ($\bar{X} = 4.20$) และแต่ละช่วงของส่งผลต่อการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้หญิง เช่น อายุมาก มีส่วนร่วมน้อยลง เป็นต้นน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.75$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.4

ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านปัจจัยการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง จำแนกเป็นรายข้อ

	ปัจจัยการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	รับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากการติดตามข่าว	3.85	1.167	มาก
2.	รับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากการดูโทรทัศน์	3.50	1.395	มาก
3.	อ่านบทความบทวิเคราะห์ทางการเมืองและข่าวการเมืองจากนิตยสารรายสัปดาห์หรือรายปักษ์	3.59	1.291	มาก
4.	ฟังการปราศรัยหาเสียงของพรรคการเมืองหรือนักการเมืองทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ	3.93	1.053	มาก
5.	นำข้อมูลข่าวสารทางการเมืองมาวิเคราะห์เพื่อใช้ในการตัดสินใจทางการเมือง	3.74	1.203	มาก
	รวม	3.72	0.331	มาก

จากตารางที่ 4.4 ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านปัจจัยการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.72$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยพบว่า การการรับรู้ข่าวทางการเมือง คือ ฟังการปราศรัยหาเสียงของพรรคการเมืองหรือนักการเมืองทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติมากที่สุด ($\bar{X}=3.93$) รองลงมาคือ รับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากการติดตามข่าว ($\bar{X}=3.85$) และนำข้อมูลข่าวสารทางการเมืองมาวิเคราะห์เพื่อใช้ในการตัดสินใจทางการเมืองน้อยที่สุด ($\bar{X}=3.74$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.5

ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านปัจจัยวัฒนธรรมทางการเมือง จำแนกเป็นรายข้อ

ปัจจัยวัฒนธรรมทางการเมือง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. มีความเชื่อมั่นและชื่นชมในระบอบการปกครองที่มีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสถาบันสูงสุดที่จะสามารถแก้ปัญหาของชาติให้มั่นคงยั่งยืนและมีความเหมาะสมต่อการปกครองในประเทศไทย	3.93	1.160	มาก
2. ผู้นำรัฐบาลเปรียบเสมือนหัวหน้าครอบครัวใหญ่ ฉะนั้นเราควรจะทำตามการตัดสินใจของเขา	4.36	0.701	มากที่สุด
3. เชื่อว่าระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขสามารถสร้างความกลมเกลียวเหนียวแน่นให้กับคนในชาติได้อย่างเหมาะสม	3.83	1.087	มาก
4. เป็นเรื่องธรรมดาที่คนรวยจะได้รับอภิสิทธิ์จากกฎหมายมากกว่าคนจนคนรากหญ้า	3.93	0.994	มาก
5. ระบบพรรคพวกเครือญาตินั้นถือเป็นค่านิยมที่มีความสำคัญทางการเมืองในสังคมปัจจุบัน	3.68	1.144	มาก
รวม	3.94	0.286	มาก

จากตารางที่ 4.5 ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านปัจจัยวัฒนธรรมทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.94) เมื่อจำแนกเป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ผู้นำรัฐบาลเปรียบเสมือนหัวหน้าครอบครัวใหญ่ ฉะนั้นเราควรจะทำตามการตัดสินใจของเขา มากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.36) รองลงมาคือ มีความเชื่อมั่นและชื่นชมในระบอบการปกครองที่มีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสถาบันสูงสุดที่จะสามารถแก้ปัญหาของชาติให้มั่นคงยั่งยืนและมีความเหมาะสมต่อการปกครองในประเทศไทย ($\bar{X}$ = 3.93) และเป็นเรื่องธรรมดาที่คนรวยจะได้รับอภิสิทธิ์จากกฎหมายมากกว่าคนจนคนรากหญ้าน้อยที่สุด ($\bar{X}$ = 3.68) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.6

ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านปัจจัยสภาพทางการเมือง จำแนกเป็นรายชื่อ

ปัจจัยสภาพแวดล้อมการเมือง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ปัญหาเศรษฐกิจเรื่องปากท้องของประชาชนมีผลต่อเสถียรภาพทางการเมืองของรัฐบาล	4.08	1.068	มาก
2. หากรัฐบาลละเลยการแก้ปัญหาความยากจนของประชาชนก็ไม่ได้ส่งผลเสียต่อเสถียรภาพของรัฐบาล	3.55	1.215	มาก
3. เมื่อเศรษฐกิจของโลกผันผวนมักจะทำให้การเมืองของประเทศไทยผันผวนไปด้วย	4.12	0.897	มาก
4. ปัญหาอาชญากรรมปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นในชุมชนและสังคมมีผลต่อเสถียรภาพของรัฐบาล	3.82	1.159	มาก
5. เมื่อรัฐบาลใดรัฐบาลหนึ่งมีพรรคร่วมหลายพรรคมักมีการต่อรองผลประโยชน์กันมากส่งผลต่อเสถียรภาพของรัฐบาลนั้น ๆ	4.04	0.967	มาก
รวม	3.92	0.292	มาก

จากตารางที่ 4.6 ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านปัจจัยสภาพทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$) เมื่อจำแนกเป็นรายชื่ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า เมื่อเศรษฐกิจของโลกผันผวนมักจะทำให้การเมืองของประเทศไทยผันผวนไปด้วยมากที่สุด ($\bar{X} = 4.12$) รองลงมาคือ เมื่อมีปัญหาเศรษฐกิจเรื่องปากท้องของประชาชนมีผลต่อเสถียรภาพทางการเมืองของรัฐบาล ($\bar{X} = 4.08$) และคิดเห็นว่าเมื่อรัฐบาลใดรัฐบาลหนึ่งมีพรรคร่วมหลายพรรคมักมีการต่อรองผลประโยชน์กันมากส่งผลต่อเสถียรภาพของรัฐบาลนั้น ๆ น้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.04$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมทางการเมือง

ในส่วนนี้เป็นแบบสอบถามใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย สามารถแปลผลความหมายได้ดังนี้

ตารางที่ 4.7

ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองจำแนกเป็นรายด้าน (n = 400)

	การมีส่วนร่วมทางการเมือง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง	3.79	0.560	มาก
2.	ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งและรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง	3.95	0.369	มาก
3.	ด้านการสนทนาเรื่องการเมือง	3.72	0.732	มาก
4.	ด้านการเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมืองกับพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมือง	3.54	0.369	มาก
5.	ด้านการติดต่อกับนักการเมือง	3.77	0.514	มาก
6.	ด้านการชุมนุมทางการเมือง	3.74	1.115	มาก
	รวม	3.75	0.610	มาก

จากตารางที่ 4.7 ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.75$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า มีส่วนร่วมทางการเมืองด้วการใช้สิทธิเลือกตั้งและรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งมากที่สุด ($\bar{X} = 3.95$) รองลงมา คือ มีส่วนร่วมทางการเมืองด้วการติดตามข่าวสารทางการเมือง ($\bar{X} = 3.79$) รองลงมาคือการที่ได้การติดต่อกับนักการเมือง ($\bar{X} = 3.779$) รองลงมาคือการชุมนุมทางการเมือง ($\bar{X} = 3.74$) รองลงมาคือการที่ได้สนทนาเรื่องการเมือง ($\bar{X} = 3.72$) และการเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมืองกับพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมืองน้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.54$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.8

ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง จำแนกเป็นรายข้อ

ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านทางสื่อวิทยุ โทรทัศน์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ	4.06	0.969	มาก
2. ติดตามเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเมืองการปกครองผ่านทางหนังสือพิมพ์และวารสารอื่น ๆ	3.64	1.277	มาก
3. เคยเข้าร่วมรับฟังการปราศรัยหาเสียงของ กรรมการชุมชนหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)	3.80	1.186	มาก
4. ติดตามข่าวสารทางการเมืองการปกครองกับบุคคลอื่น ๆ	3.78	1.152	มาก
5. รับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองการปกครองผ่านทางเสียงตามสายของชุมชน	3.69	1.206	มาก
รวม	3.79	0.560	มาก

จากตารางที่ 4.8 ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า การมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยวิธีการที่ติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านทางสื่อวิทยุโทรทัศน์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.06$) รองลงมา คือ เคยเข้าร่วมรับฟังการปราศรัยหาเสียงของกรรมการชุมชนหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ($\bar{X} = 3.80$) และคิดเห็นว่ามีส่วนร่วมด้วยการที่ติดตามข่าวสารทางการเมืองการปกครองกับบุคคลอื่น ๆ น้อยที่สุด ($\bar{X} = 3.78$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9

ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งและรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง จำแนกเป็นรายชื่อ

ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งและรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ใช้สิทธิในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น	4.23	0.817	มากที่สุด
2. ใช้สิทธิในการเลือกตั้งระดับชาติ(ส.ส.) และ(ส.ว.)	4.29	0.796	มากที่สุด
3. ชักชวนเพื่อนบ้านไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ	3.83	1.194	มาก
4. เข้าร่วมการรณรงค์เลือกตั้งหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ	3.67	1.273	มาก
5. ประชาสัมพันธ์หรือเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลเพื่อกระตุ้นให้ผู้อื่นไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ	3.74	1.147	มาก
รวม	3.95	0.369	มาก

จากตารางที่ 4.9 ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งและรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.95$) เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยวิธีการไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งระดับชาติ (ส.ส.) และ (ส.ว.) มากที่สุด ($\bar{X}=4.29$) รองลงมา คือ มีส่วนร่วมด้วยการไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น ($\bar{X}=4.23$) และคิดเห็นว่าการชักชวนเพื่อนบ้านไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติน้อยที่สุด ($\bar{X}=3.83$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.10

ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการสนทนาเรื่องการเมือง จำแนกเป็นรายข้อ

ด้านการสนทนาเรื่องการเมือง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. พุดคุยเรื่องการเมืองการปกครองปัญหาบ้านเมืองกับคนในครอบครัวญาติพี่น้อง	3.76	1.233	มาก
2. มีการพุดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการเมืองกับกลุ่มเพื่อนและเพื่อนบ้านใกล้ชิด	3.66	1.266	มาก
3. มีการพุดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลอื่น ๆ ในเรื่องเกี่ยวกับปัญหาทางการเมืองและปัญหาสังคม	3.95	1.122	มาก
4. ท่านได้รับทราบข้อมูลที่สำคัญของทางการเมืองการปกครองท่านได้ส่งไปให้แก่กลุ่มเพื่อนและบุคคลอื่น ๆ ด้วยจดหมายและด้วยสื่ออื่น ๆ	3.53	1.350	มาก
5. เคยร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลกับเพื่อนบ้านเกี่ยวกับการวิพากษ์วิจารณ์และการตรวจสอบการทำงานของนักการเมืองท้องถิ่นและหน่วยงานราชการที่ทุจริต	3.75	1.205	มาก
รวม	3.72	0.732	มาก

จากตารางที่ 4.10 ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการสนทนาเรื่องการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.72$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยการพุดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลอื่น ๆ ในเรื่องเกี่ยวกับปัญหาทางการเมืองและปัญหาสังคมมากที่สุด ($\bar{X}=3.95$) รองลงมา คือ มีส่วนร่วมด้วยการพุดคุยเรื่องการเมืองการปกครองปัญหาบ้านเมืองกับคนในครอบครัวญาติพี่น้อง ($\bar{X}=3.76$) และการร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลกับเพื่อนบ้านเกี่ยวกับการวิพากษ์วิจารณ์และการตรวจสอบการทำงานของนักการเมืองท้องถิ่นและหน่วยงานราชการที่ทุจริตน้อยที่สุด ($\bar{X}=3.75$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11

ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมืองกับพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมือง จำแนกเป็นรายชื่อ

ด้านการเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมืองกับพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมือง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. สมัครเป็นสมาชิกพรรคใดพรรคการเมืองหนึ่ง ในช่วงระหว่างการรณรงค์หาเสียงของ นักรการเมืองท้องถิ่นและระดับชาติ	3.62	1.275	มาก
2. สมัครเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเมืองเช่นกลุ่ม พรม. (กลุ่มเสื้อเหลือง) หรือกลุ่ม นปช. (กลุ่มเสื้อแดง)หรือกลุ่มอื่น ๆ การชุมนุมประท้วง	3.47	1.278	มาก
3. เคยร่วมหาเสียงให้กับนักรการเมืองหรือกลุ่มทางการเมืองท้องถิ่นและการเมืองระดับชาติด้วยการติดป้ายหาเสียงติดสติ๊กเกอร์ เป็นต้น	3.52	1.328	มาก
4. บริจาคเงินช่วยเหลือพรรคการเมืองหรือกลุ่มทางการเมือง	3.56	1.233	มาก
5. เข้าร่วมประชุมทางการเมืองของพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมือง	3.57	1.315	มาก
รวม	3.54	0.369	มาก

จากตารางที่ 4.11 ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมืองกับพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.54$) เมื่อจำแนกเป็นรายชื่ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดเห็นว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยการสมัครเป็นสมาชิกพรรคใดพรรคการเมืองหนึ่งในช่วงระหว่างการรณรงค์หาเสียงของนักรการเมืองท้องถิ่นและระดับชาติมากที่สุด ($\bar{X}=3.62$) รองลงมาคือ มีส่วนร่วมด้วยการเข้าร่วมประชุมทางการเมืองของพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมือง ($\bar{X}=3.57$) และคิดเห็นว่ามีส่วนร่วมด้วยการบริจาคเงินช่วยเหลือพรรคการเมืองหรือกลุ่มทางการเมืองน้อยที่สุด ($\bar{X}=3.56$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.12

ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการติดต่อกับนักการเมือง จำแนกเป็นรายชื่อ

	ด้านการติดต่อกับนักการเมือง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	เขียนเรื่องร้องทุกข์เสนอปัญหาไปยัง นักการเมืองท้องถิ่นผู้นำทางการเมืองและ หน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ	3.51	1.393	มาก
2.	โทรศัพท์ติดต่อกับกรรมการชุมชนหรือ นักการเมืองท้องถิ่นเพื่อเสนอปัญหาภายใน ชุมชน	3.72	1.204	มาก
3.	ติดต่อประสานงานไปยังพรรคการเมืองใดพรรค การเมืองหนึ่งเพื่อเสนอปัญหาหรือร้องทุกข์ใน แก้ปัญหาและขอความช่วยเหลือ	3.64	1.220	มาก
4.	ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือ นักการเมืองท้องถิ่นในการดำเนินตามนโยบาย ของรัฐบาลเช่นโครงการกองทุนหมู่บ้านฯ	4.21	0.851	มากที่สุด
5.	มีโอกาสพบปะพูดคุยกับกรรมการชุมชน นักการเมืองท้องถิ่นเสมอ	3.81	1.200	มาก
	รวม	3.78	0.514	มาก

จากตารางที่ 4.12 ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการติดต่อกับนักการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.78$) เมื่อจำแนกเป็นรายชื่อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยการให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือนักการเมืองท้องถิ่นในการดำเนินตามนโยบายของรัฐบาลเช่นโครงการกองทุนหมู่บ้านฯมากที่สุด ($\bar{X}=4.21$) รองลงมา คือ มีส่วนร่วมด้วยการมีโอกาสพบปะพูดคุยกับกรรมการชุมชนนักการเมืองท้องถิ่นเสมอ ($\bar{X}=3.81$) และคิดเห็นว่ามีส่วนร่วมด้วยโทรศัพท์ติดต่อกับกรรมการชุมชนหรือนักการเมืองท้องถิ่นเพื่อเสนอปัญหาภายในชุมชนน้อยที่สุด ($\bar{X}=3.72$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.13

ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการชุมนุมทางการเมือง จำแนกเป็นรายข้อ

	ด้านการชุมนุมทางการเมือง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1.	กลุ่มเพื่อนนัดพูดคุยกันเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเมืองและปัญหาสังคมเสมอ(สภากาแฟ)	3.81	1.181	มาก
2.	เข้าร่วมชุมนุมฟังการปราศรัยของนักการเมืองท้องถิ่นหรือนักการเมืองระดับชาติ	3.92	1.138	มาก
3.	เข้าร่วมชุมชนประถังเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐที่ทุจริตรวมถึงกรรมการชุมชนสมาชิกสภา	3.84	1.201	มาก
4.	เข้าร่วมลงชื่อขับไล่การทำงานของนักการเมืองระดับชาติหรือคณะรัฐบาล	3.64	1.296	มาก
5.	เข้าร่วมชุมนุมเดินขบวนประท้วงขับไล่รัฐบาล	3.53	1.378	มาก
	รวม	3.74	1.115	มาก

จากตารางที่ 4.13 ระดับการมีส่วนร่วมทางการเมือง ด้านการชุมนุมทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.74$) เมื่อจำแนกเป็นรายข้ออยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยการเข้าร่วมชุมนุมฟังการปราศรัยของนักการเมืองท้องถิ่นหรือนักการเมืองระดับชาติมากที่สุด ($\bar{X}=3.92$) รองลงมา คือ มีส่วนร่วมด้วยการเข้าร่วมชุมชนประถังเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐที่ทุจริตรวมถึงกรรมการชุมชนสมาชิกสภา ($\bar{X}=3.84$) และคิดเห็นว่ามีส่วนร่วมด้วยกลุ่มเพื่อนนัดพูดคุยกันเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเมืองและปัญหาสังคมเสมอ (สภากาแฟ) น้อยที่สุด ($\bar{X}=3.81$) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทำการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานที่ 1.1

H_0 : ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันส่งผลให้ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันส่งผลให้ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.14

การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของระดับปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมือง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

การมีส่วนร่วมทางการเมือง	ความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. อายุ	ระหว่างกลุ่ม	55.502	2	27.751	157.752	0.000*
	ภายในกลุ่ม	69.838	397	.176	-	-
	รวม	125.340	399	-	-	-
2. สถานภาพ	ระหว่างกลุ่ม	30.554	2	15.277	255.648	0.000*
	ภายในกลุ่ม	23.724	397	.060	-	-
	รวม	54.278	399	-	-	-
3. อาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	69.017	2	34.508	94.653	0.000*
	ภายในกลุ่ม	144.738	397	.365	-	-
	รวม	213.755	399	-	-	-
4. ระดับการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	21.450	2	10.725	129.157	0.000*
	ภายในกลุ่ม	32.966	397	.083	-	-
	รวม	54.415	399	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.14 แสดงผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมือง จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลมีค่า Sig น้อยกว่า 0.05 นั่นคือปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า ปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกันส่งผลให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 4.14

สมมติฐานที่ 1.2

H_0 : ปัจจัยการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองที่แตกต่างกันส่งผลให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ปัจจัยการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองที่แตกต่างกันส่งผลให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.15

การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของระดับปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมือง จำแนกตามปัจจัยการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง

การมีส่วนร่วมทางการเมือง	ความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. รับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากการติดตามข่าว	ระหว่างกลุ่ม	33.818	2	16.909	73.346	0.000*
	ภายในกลุ่ม	91.523	397	.231	-	-
	รวม	125.340	399	-	-	-
2. รับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากการดูโทรทัศน์	ระหว่างกลุ่ม	37.418	2	18.709	440.529	0.000*
	ภายในกลุ่ม	16.860	397	.042	-	-
	รวม	54.278	399	-	-	-
3. อ่านบทความบทวิเคราะห์ทางการเมืองและข่าวการเมืองจากนิตยสารรายสัปดาห์หรือรายปักษ์	ระหว่างกลุ่ม	56.339	2	28.170	71.044	0.000*
	ภายในกลุ่ม	157.416	397	.397	-	-
	รวม	213.755	399	-	-	-
4. ไปฟังการปราศรัยหาเสียงของพรรคการเมืองหรือนักการเมืองทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ	ระหว่างกลุ่ม	23.435	2	11.717	150.155	0.000*
	ภายในกลุ่ม	30.980	397	.078	-	-
	รวม	54.415	399	-	-	-
5. ได้นำข้อมูลข่าวสารทางการเมืองมาวิเคราะห์เพื่อใช้ในการตัดสินใจทางการเมือง	ระหว่างกลุ่ม	28.425	2	14.212	73.231	0.000*
	ภายในกลุ่ม	77.047	397	.194	-	-
	รวม	105.472	399	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.15 แสดงผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมือง จำแนกตามปัจจัยการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองพบว่าปัจจัยการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองมีค่า Sig. น้อยกว่า 0.05 นั่นคือปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า ปัจจัยการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองที่แตกต่างกันส่งผลให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 4.15

สมมติฐานที่ 1.3

H_0 : ปัจจัยวัฒนธรรมทางการเมืองที่แตกต่างกันส่งผลให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ปัจจัยวัฒนธรรมทางการเมืองที่แตกต่างกันส่งผลให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.16

การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของระดับปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมือง จำแนกตามปัจจัยวัฒนธรรมทางการเมือง

การมีส่วนร่วมทางการเมือง	ความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. มีความเชื่อมั่นและชื่นชมในระบอบการปกครองที่มีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสถาบันสูงสุดที่จะสามารถแก้ปัญหาของชาติให้มั่นคงยั่งยืนและมีความเหมาะสมต่อการปกครองในประเทศไทย	ระหว่างกลุ่ม	0	2	29.798	179.931	0.000*
	ภายในกลุ่ม	65.745	397	.166	-	-
	รวม	125.340	399	-	-	-
2. ผู้นำรัฐบาลเปรียบเสมือนหัวหน้าครอบครัวใหญ่ฉะนั้นเราควรจะทำตามการตัดสินใจของเขา	ระหว่างกลุ่ม	37.533	2	18.767	444.925	0.000*
	ภายในกลุ่ม	16.745	397	.042	-	-
	รวม	54.278	399	-	-	-
4. เป็นเรื่องธรรมดาที่คนรวยจะได้รับอภิสิทธิ์จากกฎหมายมากกว่าคนจนคนรากหญ้า	ระหว่างกลุ่ม	20.369	2	10.185	118.759	0.000*
	ภายในกลุ่ม	34.046	397	.086	-	-
	รวม	54.415	399	-	-	-
5. ระบบพรรคพวกเครือข่ายนั้นถือเป็นค่านิยมที่มีความสำคัญทางการเมืองในสังคมปัจจุบัน	ระหว่างกลุ่ม	30.305	2	15.153	80.031	0.000*
	ภายในกลุ่ม	75.166	397	.189	-	-
	รวม	105.472	399	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.16 แสดงผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมือง จำแนกตามปัจจัยวัฒนธรรมทางการเมืองพบว่าปัจจัยวัฒนธรรมทางการเมืองมีค่า Sig. น้อยกว่า 0.05 นั่นคือปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า ปัจจัยวัฒนธรรมทางการเมืองที่แตกต่างกันส่งผลให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 4.16

สมมติฐานที่ 1.4

H_0 : ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมืองที่แตกต่างกันส่งผลให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ไม่แตกต่างกัน

H_1 : ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมืองที่แตกต่างกันส่งผลให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 4.17

การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณของระดับปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมือง จำแนกตามปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมือง

การมีส่วนร่วมทางการเมือง	ความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
1. ปัญหาเศรษฐกิจเรื่องปากท้องของประชาชนมีผลต่อเสถียรภาพทางการเมือง	ระหว่างกลุ่ม	50.582	2	25.291	134.305	0.000*
	ภายในกลุ่ม	74.759	397	.188	-	-
	รวม	125.340	399	-	-	-
2. ถ้าหากรัฐบาลลดเลิกการแก้ปัญหาความยากจนของประชาชนก็ไม่ได้ส่งผลเสียต่อเสถียรภาพของรัฐบาล	ระหว่างกลุ่ม	35.271	2	17.635	368.341	0.000*
	ภายในกลุ่ม	19.008	397	.048	-	-
	รวม	54.278	399	-	-	-
3. เมื่อเศรษฐกิจของโลกผันผวนมักจะทำให้การเมืองของประเทศไทยผันผวนไปด้วย	ระหว่างกลุ่ม	51.638	2	25.819	63.227	0.000*
	ภายในกลุ่ม	162.117	397	.408	-	-
	รวม	213.755	399	-	-	-
4. ปัญหาอาชญากรรมปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นในชุมชนและสังคมมีผลต่อเสถียรภาพของรัฐบาล	ระหว่างกลุ่ม	22.946	2	11.473	144.734	0.000*
	ภายในกลุ่ม	31.469	397	.079	-	-
	รวม	54.415	399	-	-	-
5. เมื่อรัฐบาลใดรัฐบาลหนึ่งมีพรรคร่วมหลายพรรคมักมีการต่อรองผลประโยชน์กันมากส่งผลต่อเสถียรภาพของรัฐบาลนั้นๆ	ระหว่างกลุ่ม	31.221	2	15.611	83.466	0.000*
	ภายในกลุ่ม	74.251	397	.187	-	-
	รวม	105.472	399	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4.17 แสดงผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมทางการเมือง จำแนกตามปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมือง พบว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมืองมีค่า Sig. น้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ปฏิเสธสมมติฐานหลัก (H_0) และยอมรับสมมติฐานรอง (H_1) หมายความว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมืองที่แตกต่างกันส่งผลให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังตารางที่ 4.17

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ

ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอบะพือ จังหวัดชุมพรมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 4.18

ข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอบะพือ จังหวัดชุมพร จำแนกเป็นรายชื่อ

ข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมือง	จำนวนความถี่
1. มีการให้ความรู้ทางการเมืองกับสตรีอย่างต่อเนื่อง	57
2. สตรีเป็นสมาชิกของกลุ่มต่างๆ ภายในชุมชนหรือสังคม	45
3. ให้ความร่วมมือทางการเมืองอย่างสม่ำเสมอ	38
4. เปิดโอกาสให้สตรีได้แสดงความคิดเห็นอย่างมีส่วนร่วมทางการเมือง	30
5. ได้ใช้เวลาในการดูแลบุตรและทำงานบ้านของสตรี	21
6. มีการกระตุ้นให้ผู้หญิงเข้ามามีส่วนร่วมพร้อมที่จะทำงานทางด้านการเมือง	16
7. ได้มีการเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นประโยชน์แก่สังคมส่วนรวม	13
8. มีการเสียสละที่จะเข้ามาทำงานทางด้านการเมือง	10
9. มีการประพฤติปฏิบัติตนตามวิถีทางของการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย	7
10. มีภาระหน้าที่การทำงานด้านการเมืองอย่างเหมาะสม	4

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย มีการให้ความรู้ทางการเมืองกับสตรีอย่างต่อเนื่องมากที่สุด (57) รองลงมา คือ สตรีเป็นสมาชิกของกลุ่มต่าง ๆ ภายในชุมชนหรือสังคม (45) ให้ความร่วมมือทางการเมืองอย่างสม่ำเสมอ (38) เปิดโอกาสให้สตรีได้แสดงความคิดเห็นอย่างมีส่วนร่วมทางการเมือง (30) ได้ให้เวลาในการดูแลบุตรและทำงานบ้านของสตรี (21) มีการกระตุ้นให้ผู้หญิงเข้ามามีส่วนร่วมพร้อมที่จะทำงานทางด้านการเมือง (16) ได้มีการเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นประโยชน์แก่สังคมส่วนรวม (13) มีการเสียสละที่จะเข้ามาทำงานทางด้านการเมือง (10) มีการประพฤติปฏิบัติตนตามวิถีทางของการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย (7) และมีภาระหน้าที่การทำงานด้านการเมืองอย่างเหมาะสมน้อยที่สุด (4) ตามลำดับ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มสตรีที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปและมีสิทธิ์ในการเลือกตั้งในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร จำนวน 400 คน เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมและปัจจัย ไต่บ่างที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร จึงสามารถสรุปผลการวิจัยครั้งนี้

5.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้กลุ่มสตรีที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไปและมีสิทธิ์ในการเลือกตั้งในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร จำนวน 400 คน

5.2 วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามชนิดที่มีโครงสร้าง (Structured Questionnaires) ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย อายุ สถานภาพ อาชีพ และระดับการศึกษา ใช้การวิเคราะห์หาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองจำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ปัจจัยการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ปัจจัยวัฒนธรรมทางการเมือง และปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมือง ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมทางการเมือง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้งและการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งด้านการสนทนาเรื่องการเมือง ด้านการเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมืองกับพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมือง ด้านการติดต่อกับนักการเมือง และ ด้านการชุมนุมทางการเมืองใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร จำนวน 10 ข้อใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย

5.3 สรุปผล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยในส่วนของข้อคำถามที่มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) ใช้การหาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) และส่วนของข้อคำถามที่มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) สำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสัมภาษณ์ รวมจำนวนที่รวบรวมได้ทั้งสิ้น จำนวน 400 คน จากนั้นผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยข้อคำถามข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามใช้วิธีการหาความถี่ (Frequency) แล้วสรุปออกมาเป็นร้อยละ (Percent) ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยจะใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)ซึ่งจากการศึกษาสามารถสรุปผลการดำเนินงาน ได้ดังนี้

ตอนที่ 1 จากวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่อายุ สภาพทางครอบครัว อาชีพและระดับการศึกษา ซึ่งผู้ตอบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุ 30-49 ปี จำนวน 150 คน คิดเป็นร้อยละ 37.50 มีสถานภาพสมรส จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 45.50 ประกอบอาชีพเกษตรกรหรือรับจ้างทั่วไป จำนวน 198 คน คิดเป็นร้อยละ 49.50 และมีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 157 คน คิดเป็นร้อยละ 39.20 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 จากวิเคราะห์ข้อมูลของปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นรายด้าน ซึ่งทุกปัจจัยล้วนแล้ว อยู่ในระดับมากที่สุด สามารถเรียงลำดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองจากมากไปน้อยได้ดังนี้

1. ปัจจัยการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง มักจะเข้าร่วมฟังการปราศรัยหาเสียงของพรรคการเมืองหรือนักการเมืองทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติและการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากการติดตามข่าวสารทางช่องทางต่าง ๆ ตามลำดับ

2. ปัจจัยวัฒนธรรมทางการเมืองมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองมีความคิดเห็นและเชื่อว่าผู้นำรัฐบาลเปรียบเสมือนหัวหน้าครอบครัวใหญ่ฉะนั้นเราควรจะทำตามการตัดสินใจของเขา รองลงมาคือความเชื่อมั่นและชื่นชมในระบอบการปกครองที่มีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสถาบันสูงสุดที่จะสามารถแก้ปัญหาของชาติให้มั่นคงยั่งยืนและมีความเหมาะสมต่อการปกครองในประเทศไทยและคิดเห็นว่าเป็นเรื่องธรรมดาที่คนรวยจะได้รับอภิสิทธิ์จากกฎหมายมากกว่าคนจนคนรากหญ้าตามลำดับ

3. ปัจจัยส่วนบุคคลก็มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยการที่ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดเห็นว่าระดับการศึกษาของแต่ละช่วงส่งผลต่อการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้หญิง เช่น ผู้ที่ได้รับการศึกษาน้อยกว่าจะถูกโน้มน้าว หรือทำให้คล้อยตามได้ง่ายกว่าผู้ที่มีการศึกษาสูงกว่า รองลงมาการประกอบอาชีพของแต่ละช่วงส่งผลต่อการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้หญิง เช่น กลุ่มที่ประกอบอาชีพเกษตรกร หรือรับจ้างทั่วไปมักจะให้ความสนใจเรื่องราวทางการเมืองมากกว่า เพราะส่วนหนึ่งมาจากการกำหนดทิศทางราคา หรือเศรษฐกิจของพืชผลทางการเกษตร เป็นต้น และแต่ละช่วงของอายุส่งผลต่อการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้หญิง เช่น อายุมาก มีส่วนร่วมน้อยลง เป็นต้น

4. ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมืองมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดเห็นว่าเมื่อเศรษฐกิจของโลกผันผวนมักจะทำให้การเมืองของประเทศไทยผันผวนไปด้วย รองลงมาคิดว่าเมื่อมีปัญหาเศรษฐกิจเรื่องปากท้องของประชาชนมีผลต่อเสถียรภาพทางการเมืองของรัฐบาลและคิดเห็นว่าเมื่อรัฐบาลใดรัฐบาลหนึ่งมีพรรคร่วมหลายพรรคก็มีการต่อรองผลประโยชน์กันมากส่งผลต่อเสถียรภาพของรัฐบาลนั้น ๆ ตามลำดับ

ตอนที่ 3 จากการวิเคราะห์ข้อมูลของการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นรายด้านซึ่งทุกปัจจัยล้วนแล้ว อยู่ในระดับมากทั้งหมด สามารถเรียงลำดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองจากมากไปน้อยได้ดังนี้

1. มีส่วนร่วมทางการเมืองเมื่อด้วยการใช้สิทธิเลือกตั้งและรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่าตนเองมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยวิธีการไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งระดับชาติ (ส.ส.) และ (ส.ว.) การไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นชักชวนเพื่อนบ้านไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติตามลำดับ
2. มีส่วนร่วมทางการเมืองเมื่อด้วยการติดตามข่าวสารทางการเมืองด้วยวิธีการที่ติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านทางสื่อวิทยุโทรทัศน์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ รวมไปถึงการฟังการปราศรัยหาเสียงของกรรมการชุมชนหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) และการรับฟังข่าวสารจากบุคคลอื่น ๆ เป็นต้น
3. การที่ได้การติดต่อกับนักการเมืองโดยมักจะให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือนักการเมืองท้องถิ่นในการดำเนินตามนโยบายของรัฐบาลเช่นโครงการกองทุนหมู่บ้านฯ และเมื่อมีโอกาสพบปะพูดคุยกับกรรมการชุมชนนักการเมืองท้องถิ่นเสมอ และมีส่วนร่วมด้วยโทรศัพท์ติดต่อกับกรรมการชุมชนหรือนักการเมืองท้องถิ่นเพื่อเสนอปัญหาภายในชุมชน เป็นต้น
4. การชุมนุมทางการเมืองผู้ตอบแบบสอบถามจะเข้าร่วมชุมนุมฟังการปราศรัยของนักการเมืองท้องถิ่นหรือนักการเมืองระดับชาติรองลงมาคือมักจะเข้าร่วมชุมนุมประท้วงเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐที่ทุจริตรวมถึงกรรมการชุมชนสมาชิกสภาและคิดเห็นว่ามีส่วนร่วมด้วยกลุ่มเพื่อนนัดพูดคุยกันเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเมืองและปัญหาสังคมเสมอ (สภากาแฟ) เป็นต้น
5. การที่ได้สนทนาเรื่องการเมือง ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มักจะพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลอื่น ๆ หรือ กับคนในครอบครัวญาติพี่น้องและนักการเมืองท้องถิ่นในเรื่องเกี่ยวกับปัญหาทางการเมืองและปัญหาสังคม เป็นต้น
6. การเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมืองกับพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมืองผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดว่าการมีส่วนร่วมทางการเมืองด้วยการสมัครเป็นสมาชิกพรรคใดพรรคการเมืองหนึ่งในช่วงระหว่างการรณรงค์หาเสียงของนักการเมืองท้องถิ่นและระดับชาติหรือการเข้าร่วมประชุมทางการเมืองของพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมือง และมีส่วนร่วมด้วยการบริจาคเงินช่วยเหลือพรรคการเมืองหรือกลุ่มทางการเมือง เป็นต้น

ตอนที่ 4 จากวิเคราะห์สมมติฐานความถดถอยพหุคูณของระดับปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมือง จำแนกตามเป็นรายด้าน พบว่า ซึ่งทุกปัจจัยล้วนแล้วมีปัจจัยส่วนบุคคลปัจจัยการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองปัจจัยวัฒนธรรมทางการเมือง และปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมืองที่แตกต่างกันส่งผลให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย มีการให้ความรู้ทางการเมืองกับสตรีอย่างต่อเนื่องมากที่สุด (57) รองลงมา คือ สตรีเป็นสมาชิกของกลุ่มต่าง ๆ ภายในชุมชนหรือสังคม (45) ให้ความร่วมมือทางการเมืองอย่างสม่ำเสมอ (38) เปิดโอกาสให้สตรีได้แสดงความคิดเห็นอย่างมีส่วนร่วมทางการเมือง (30) ได้ให้เวลาในการดูแลบุตรและทำงานบ้านของสตรี (21) มีการกระตุ้นให้ผู้หญิงเข้ามามีส่วนร่วมพร้อมที่จะทำงานทางด้านการเมือง (16) ได้มีการเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมต่างๆที่เป็นประโยชน์แก่สังคมส่วนรวม (13) มีการเสียสละที่จะเข้ามาทำงานทางด้านการเมือง (10) มีการประพฤติปฏิบัติตนตามวิถีทางของการเมืองการปกครองระบอบประชาธิปไตย (7) และมีภาระหน้าที่การทำงานด้านการเมืองอย่างเหมาะสมน้อยที่สุด (4) ตามลำดับ

5.4 อภิปรายผล

การศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพรมีประเด็นให้อภิปรายดังต่อไปนี้

5.4.1 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

จากผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล จะเห็นได้ว่ากลุ่มช่วงอายุ สถานภาพทางครอบครัว ระดับการศึกษา และอาชีพที่แตกต่างกันของกลุ่มตัวอย่างนั้น เป็นปัจจัยหนึ่งที่สนับสนุนให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองที่แตกต่างกัน อันเนื่องมาจากเมื่อช่วงอายุช่วงหนึ่ง ๆ นั้นจะให้ความสนใจเฉพาะตนเองหรือครอบครัวเป็นอันดับแรก เช่นเดียวกับกลุ่มที่สมรสแล้วหรือหม้าย หย่าร้างหรือแยกกันอยู่ จะให้ความสนใจน้อยลง เพราะให้ความสนใจปากท้อง รายได้ของครอบครัวเป็นหลัก เช่นเดียวกันกับกลุ่มที่การศึกษาน้อย เช่นระดับประถมศึกษา และอาชีพเกษตรกร หรือรับจ้างทั่วไป จะให้ความสนใจเฉพาะเรื่องใด เรื่องหนึ่ง เช่น เศรษฐกิจการรับรองราคาซื้อขาย รวมไปถึงค่าแรงขั้นต่ำ และสวัสดิการที่ได้รับ ซึ่งจะแตกต่างจากกลุ่มที่มีความรู้ระดับปริญญาตรีขึ้นไปจะเน้นไปถึงการตรวจสอบการทำงาน

หรือกระบวนการขั้นตอนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทางการเมือง เป็นต้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพนิดา จำลองและสมบัติ บุญเลี้ยง (2555) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในองค์การบริหารส่วนตำบลวังท่าดีอำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ประชากรส่วนใหญ่ อายุระหว่าง 41 - 50 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ประกอบอาชีพเกษตรกรกรรม มีรายได้ต่อเดือน 15,001 - 20,000 บาท

5.4.2 การมีส่วนร่วมทางการเมือง

5.4.2.1 จากผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในด้านปัจจัยส่วนบุคคลจะเห็นได้ว่าระดับการศึกษาของแต่ละช่วงส่งผลต่อการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้หญิง เนื่องจากประชาชนให้ความสนใจในเรื่องการเมืองมากขึ้นและมีการเล็งเห็นถึงความรู้ความสามารถของผู้ที่เกี่ยวข้องทางการเมืองในการเข้ามามีบทบาททางการเมืองเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน ทำให้การประกอบอาชีพของประชาชนก็ยังส่งผลต่อการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองของผู้หญิง จึงทำให้ประชาชนในทุกภาคส่วนในทุกอาชีพได้มีความเห็นที่จะพัฒนาการมีส่วนร่วมทางการเมืองให้กับประชาชนได้มากยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภูสิทธิ์ ชันติกุล (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชน 44 ชุมชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่า กลุ่มทางการเมืองต่าง ๆ ในส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพอาชีพ ได้มีสมาชิกกลุ่มทางสังคมเข้ามามีบทบาทหน้าที่ในครอบครัวบทบาทหน้าที่ชุมชน การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง การพัฒนาทางการเมือง ความสนใจทางการเมืองพฤติกรรมทางการเมือง การกล่อมเกลாதทางการเมือง เป็นต้น

5.4.2.2 จากผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในด้านปัจจัยการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง จะเห็นได้ว่าการการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง คือ ฟังการปราศรัยหาเสียงของพรรคการเมืองหรือนักการเมืองทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ เนื่องจากการลงพื้นที่เพื่อให้ความรู้ออกมาประชาชนจะทำให้ตัวนักการเมืองมีความน่าเชื่อถือในการปฏิบัติงานมากขึ้นจากการพบปะประชาชนและให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากการติดตามข่าวหรือการนำข้อมูลข่าวสารทางการเมืองมาวิเคราะห์เพื่อใช้ในการตัดสินใจทางการเมืองเพื่อจะได้เข้าใจและสามารถขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศให้ยั่งยืนได้ตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภูสิทธิ์ ชันติกุล (2554) ได้ศึกษาเรื่อง ทักษะทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชน 44 ชุมชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานครพบว่าประชาชน

เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร ซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้แก่ ด้านการประชุมทางการเมือง ด้านการติดต่อกับนักการเมือง และด้านการเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมืองกับพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมืองต่าง ๆ ในส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

5.4.2.3 จากผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในด้านปัจจัยวัฒนธรรมทางการเมือง จะเห็นได้ว่าผู้นำรัฐบาลเปรียบเสมือนหัวหน้าครอบครัวใหญ่ฉะนั้นเราควรจะทำตามการตัดสินใจของเขา เนื่องจากประชาชนให้ความหวังกับผู้นำรัฐบาลจากความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของรายได้ ค่าครองชีพและการอยู่อาศัยในชีวิตประจำวัน ทำให้ประชาชนมีความเชื่อมั่นและชื่นชมในระบอบการปกครองที่มีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสถาบันสูงสุดที่จะสามารถแก้ปัญหาของชาติให้มั่นคงยั่งยืนและมีความเหมาะสมต่อการปกครองในประเทศไทย พร้อมทั้ง ผลักดันให้คนรวยและคนจนมีสิทธิเท่าเทียมกัน ไม่ให้คนรวยได้รับอภิสิทธิ์จากกฎหมายมากกว่าคนจนคนรากหญ้า เพราะจะทำให้มีการเอารัดเอาเปรียบกันทั้งทางตรงและทางอ้อมด้วย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบ็ญจา สวัสดิโอ (2524) ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำของสตรีในจังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยที่ทำให้ผู้นำสตรีเชียงใหม่ประสบความสำเร็จคือ การรู้หลักหรือหน้าที่การบริหารงานได้แก่ การวางแผน การกระจายหน้าที่ และความรับผิดชอบทำงานโดยหลักพัฒนาองค์การการศึกษาเป็นตัวแปรสำคัญที่ทำให้มีโอกาสดำเนินงานในอาชีพ การอบรมในครอบครัวตามวัฒนธรรมประเพณี ทำให้สตรีเชียงใหม่ประสบความสำเร็จทั้งหน้าที่การงานและครอบครัว โดยเฉพาะสตรีนักธุรกิจของเชียงใหม่ ประกอบอาชีพโดยใช้วัตถุดิบของท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์จึงมีส่วนช่วยในการพัฒนาประเทศได้เหมาะสมทั้งในทางเศรษฐกิจและสังคม

5.4.2.4 จากผลการวิเคราะห์ระดับปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในด้านปัจจัยสภาพแวดล้อมการเมือง จะเห็นได้ว่าเมื่อเศรษฐกิจของโลกผันผวนมักจะทำให้การเมืองของประเทศไทยผันผวนไปด้วย เนื่องจากการค้าโลกส่งผลต่อการส่งออกของเศรษฐกิจไทยทำให้การขับเคลื่อนประเทศตกต่ำ หากมีการชะลอการส่งออกของเศรษฐกิจส่งผลทำให้ประชาชนเกิดความลำบากและเกิดปัญหาในด้านปัจจัยต่าง ๆ ตามมาเมื่อมีปัญหาเศรษฐกิจเรื่องปากท้องของประชาชนมีผลต่อเสถียรภาพทางการเมืองของรัฐบาลประชาชนก็จะมีความเป็นอยู่ลำบากที่เกิดจากรัฐบาลใดรัฐบาลหนึ่งมีพรรคร่วมหลายพรรคมักมีการต่อรองผลประโยชน์กันมากส่งผลต่อเสถียรภาพของรัฐบาล อยู่เสมอซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภูสิทธ์ ชันติกุล (2553) ได้ศึกษาเรื่อง รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยทางสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่

อาชีพ การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม เข้ามามีบทบาทหน้าที่ในครอบครัว และบทบาทหน้าที่ในชุมชน ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมืองในทางการเมือง และการกล่อมเกลາทางการเมือง เป็นต้น

5.4.3 สมมติฐานการวิจัย

จากวิเคราะห์สมมติฐานความถดถอยพหุคูณของระดับปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมือง เนื่องจากทุกปัจจัยล้วนแล้วมีปัจจัยที่สำคัญในการผลักดันให้กลุ่มตัวอย่างเข้ามามีบทบาทที่ทำให้การเมืองมีการพัฒนาจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในปัจจัยส่วนบุคคลการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองวัฒนธรรมทางการเมือง และสภาพแวดล้อมทางการเมืองที่แตกต่างกันส่งผลทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกานต์ เสกขุนทด (2558) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า ปัจจัยด้านบุคลิกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.4.4 ข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมือง

จากการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะและแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คิดเห็นว่าการให้ความรู้ทางการเมืองกับสตรีอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากในชุมชนและสังคมแห่งนี้มีกลุ่มผู้นำทางการเมืองที่มีบทบาทในชุมชนเข้ามาให้ความรู้ประชาชนอย่างต่อเนื่องและให้ข้อมูลข่าวสารกับชุมชนตลอดทั้งปี เพื่อช่วยให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมทางการเมืองมากยิ่งขึ้นและพร้อมทั้งให้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับข้อขัดแย้งหรือปัญหาทางการเมืองให้ประชาชนได้นำมาปรับแก้ร่วมกัน อีกทั้งสตรียังเป็นสมาชิกของกลุ่มต่าง ๆ ภายในชุมชนหรือสังคมทำให้ประชาชนมีภาระหน้าที่การทำงานด้านการเมืองอย่างเหมาะสม และเป็นสื่อกลางในการขยายความร่วมมือทางการเมืองไปสู่ผู้ที่สนใจและเกี่ยวข้องกับพื้นที่อื่น พร้อมนำนโยบายของรัฐบาลไปเผยแพร่ให้กับผู้สูงอายุหรือผู้ที่ยังไม่รับรู้ข่าวสารที่ทันสมัยให้มีความรู้ได้อย่างต่อเนื่อง สม่่าเสมออยู่ตลอดเวลา ทำให้ประชาชนเข้าถึงการเมืองได้มากยิ่งขึ้น

จากการวิเคราะห์นั้นจะเห็นได้ว่าสิ่งที่ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามอายุ สถานภาพทางครอบครัว ระดับการศึกษา และอาชีพที่แตกต่างกัน รวมไปถึงปัจจัยที่แตกต่างกันส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองในแต่ละด้านที่แตกต่างกัน ดังนั้นผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการให้ความรู้

อย่างง่าย เนื่องจากระดับความรู้ความเข้าใจของแต่ละบุคคลไม่เหมือนกัน เพื่อปรับพื้นฐาน ปรับกรอบความคิด เพื่อให้เข้าใจถึงแก่นแท้ของการเมืองการปกครอง

5.5 ข้อเสนอแนะ

5.5.1 ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการให้ความรู้ความเข้าใจของความสำเร็จเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชน แล้วทำการติดตามผลการประเมินทุก ๆ 6 เดือน หรือ 1 ปี เป็นอย่างน้อย

5.5.2 ควรมีการศึกษาปัจจัยภายนอก เช่น สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม หรือสิ่งเร้า เปรียบเทียบกับปัจจัยภายในมาจากกลุ่มผู้ทดสอบที่แตกต่างทั้งช่วงอายุ วุฒิภาวะ และการศึกษา ที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ทั้งนี้เพื่อสะท้อนหรือหาปัจจัยที่แท้จริงว่าสิ่งใด หรือปัจจัยกลุ่มใด มีผลมากกว่ากัน

5.5.3 ควรมีการศึกษาถึงกลุ่มปัญหา เช่น ความเบื่อหน่ายของความขัดแย้งทางการเมือง การได้รับข่าวสารมากเกินไปในแง่ลบ หรือข้อปัญหาทางการเมือง ซึ่งอาจส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชน

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กนกศักดิ์ แก้วเทพ. (2554). โครงการปฏิรูปกฎหมายเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพและนวัตกรรมของการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. *วารสารสถาบันพระปกเกล้า*, 3(145-155).
- กานต์ เสกขุนทด. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการสนับสนุนการบริหารงานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดฉะเชิงเทรา. *วารสารราชชนกปริทัศน์*.
- ชัตติยา กรรณสูต. (2550). องค์ประกอบของความสำเร็จในการสร้างกลุ่มและองค์กรเพื่อให้ชุมชนเข้มแข็ง : ถอดบทเรียนจากบ้านและมหาสารคาม. *วารสารการพัฒนาท้องถิ่น*, 1(176-188).
- คณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานสตรีแห่งชาติ. (2555). *นโยบายและแผนงานสตรีระยะยาว (พ.ศ. 235-2554)*. กรุงเทพฯ : อมรินทร์พริ้นติ้ง.
- จันทนา สุทธิจรี. (2554). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเมืองการปกครองของไทยตามรัฐธรรมนูญฉบับประชาชน*. กรุงเทพฯ : วิ.เจ.พริ้นเตอร์.
- จิรัช (บรรพต) วีระสัยและคณะ. (2552). *รัฐศาสตร์ทั่วไป*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ชัยอนันต์ สมุทรวณิช. (2559). สังคมเข้มแข็ง. *วารสารปาริชาติ*, 2(34-43).
- ถวิลวดี บุรีกุล และคณะ. (2556). *การเสริมพลังของผู้หญิงในการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประเทศไทย*. กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- นฤมล รัตนากิบาล. (2550). บทบาทของสมาชิกสภากรุงเทพมหานครต่อการพัฒนาการปกครอง (ฉบับที่2) พ.ศ. 2549. *ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 124*. ตอนที่ 2 หน้า 1.
- นัยนา สุภาพิ่ง. (2553). บทบาทของผู้หญิงชาวบ้านในการพัฒนา : กรณีศึกษาบทบาทของผู้หญิงในเครือข่ายชุมชนเมือง. *วารสารสังคมสงเคราะห์ศาสตร์*, 1(92-137).
- ณรงค์ สิ้นสวัสดิ์. (2557). *จิตวิทยาการเมือง (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. กรุงเทพฯ : ออเรียนแทลสโกล่า.
- ธีรนาถ กาญจนอักษร. (2552). *หญิงชายกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (พิมพ์ลักษณ์)*. กรุงเทพฯ : มูลนิธิธีรนาถ.
- บุศรา โพธิสุข. (2559). การมีส่วนร่วมทางการเมืองท้องถิ่นของประชาชน : ศึกษาเฉพาะกรณี

- ตำบลช้างเผือก อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. *พืชมเนศวร์สาร*, 12(1).
- ปิยะฉัตร พึ่งเกียรติร์ศรี. (2557). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของคณะกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน (กพสม.) ในจังหวัดปัตตานี*. สงขลา : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- พุทธทาสภิกขุ. (2556). *คู่มือมนุษย์ : พิมพ์โดยชมรมส่งเสริมภูมิปัญญาพุทธศาสนาสาภก*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์วิชั่นบุ๊ก.
- พินิตา จำลองและสมบัติ บุญเลี้ยง. (2555). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในองค์การบริหารส่วนตำบลวังท่าดีอำเภอหนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์*. เพชรบูรณ์ : มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- พัทยา สายหู. (2559). *กลไกของสังคม*. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภูสิทธิ์ ชันติกุล. (2553). *รูปแบบการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ภูสิทธิ์ ชันติกุล. (2554). *ทัศนะทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยของประชาชน 44 ชุมชนเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- เมทินี พงษ์เวช. (2554). *แนวทางการสร้างกระแสความเสมอภาคระหว่างหญิงชาย*. *วารสารจุลนิติ*, 8(66-75).
- ลินดา สมประสงค์. (2559). *บทบาทผู้นำทางการเมืองของ พ.ต.ท.ทักษิณ ชินวัตร กับการพัฒนาการเมืองในระบบประชาธิปไตย*. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- วรทิพย์ มีมากและคณะ. (2557). *หน้าที่พลเมืองในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข*. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง.
- วรวิทย์ เจริญเลิศ. (2553). *นโยบายการพัฒนาอุตสาหกรรมของรัฐกับการจ้างแรงงานข้ามชาติ*. นครปฐม : มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สนั่นวงศ์ พัวพันธ์. (2559). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการวางแผนพัฒนาเทศบาล*. *วารสารข้าราชการ*, 31(23-24).
- สมบัติ อารังธัญวงศ์. (2559). *การเมืองการปกครองไทย: ยุคเผด็จการ-ยุคปฏิรูป (พิมพ์ครั้งที่ 2)*. กรุงเทพฯ : เสมาธรรม.
- สถาบันวิจัยบทบาทหญิงชายและการพัฒนา. (2555). *โครงการคัดเลือก "ผู้หญิงเก่ง 2556" 10 สาขาอาชีพ*. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยบทบาทหญิงชายและการพัฒนา.
- ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นอำเภอทิว. (2560). *การส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น*. สืบค้นจาก www.cpnlocal.go.th/view_plan.php?boxID=615.

- สุกฤตา จินดาพร. (2556). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีไทยในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของภูมิภาคตะวันตก. *วารสารการเมืองการปกครองมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์*.
- สุธีรา ทอมสัน. (2557). วิถีไทยในสำนวนภาษิต. *วารสารอารยธรรมศึกษาโขง-สาละวิน*, 2(8-58).
- สิทธิพันธ์ พุทธหุ่น.(2541). *ทฤษฎีการเมืองและจริยธรรม 3*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สีชาธิส มีวาแม. (2558). *การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในระดับท้องถิ่นในอำเภอศรีสาคร จังหวัดนราธิวาส*. นราธิวาส : มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- สุจิต บุญบงการ. (2552). เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลตามรัฐธรรมนูญ. *วารสารศาลรัฐธรรมนูญ*, 25(145-164).
- อมรา พงศาพิชญ์. (2551). *ธรรมรัฐกับประชาสังคม*. กรุงเทพฯ : สมาคมรัฐประศาสนศาสตร์แห่งประเทศไทย.
- Barber, J. D. (1972). *Fundamental of Teaching with Audio Visual*. Technology New York : The Macmillan.
- James, R. T. (1967). *Political Participation in Communist China*. Berkley and Los.
- Herbert, M. C. (1968). *Political Participation in The International Encyclopedia of the Social Science*. Vol. 12, 252.
- Lester, W. M. (1971). *Political Participation : How and Why Do People Get Involved in Politics*. Chicago : Rand McNally.
- Myron, W. (1971). *Political Participation : Crisis of the Political Process*. 161- 163. In Leonard, Binder and others (eds.).
- Samuel, P. H. (1969). *Political Order in Changing Societies. Second edition*. Connecticut : Yale University Press.
- Yamane, T. (1973). *Statistics : an introductory analysis*. New York : Harper and Row.

ภาคผนวก

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

แบบสอบถามในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถาม

เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลดอนยาง

อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ใช้เพื่อกำหนดข้อมูลในการวิจัย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร เพื่อศึกษาปัจจัยการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

2. ผลที่ได้จากแบบสอบถามจะนำไปใช้เพื่อเป็นข้อมูลในการศึกษา คำตอบของท่านจะเก็บไว้เป็นความลับไม่มีผลกระทบต่อตัวท่านประการใด และโปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตามข้อความที่เป็นจริง หรือ เติมข้อความที่ตรงกับสภาพที่เป็นจริงของท่าน ในช่องว่างที่กำหนดไว้

3. แบบสอบถามมีจำนวน 1 ชุด ฉบับนี้ทั้งหมด 3 ตอน แบ่งเป็น

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ สถานภาพ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร ได้แก่

1. ด้านสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ บทบาทหน้าที่ในครอบครัว บทบาทในชุมชน และการเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคม

2. ด้านสภาพแวดล้อมทางการเมือง ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง วัฒนธรรมทางการเมือง สภาพแวดล้อมทางการเมือง การพัฒนาการเมือง และความสนใจทางการเมือง

3. ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี ได้แก่ การติดตามข่าวสารทางการเมือง การใช้สิทธิเลือกตั้งและการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้ง การสนทนาเรื่องการเมือง การเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมืองกับพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมืองต่าง ๆ การติดต่อกับนักการเมือง การชุมนุมทางการเมือง และการสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมือง

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางการของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอบะทิว จังหวัดชุมพร

ข้อมูลเกี่ยวกับแบบสอบถาม มีรายละเอียดดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ สถานภาพ อาชีพ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือน

1. อายุ

18-29 ปี   30-49 ปี   50 ปีขึ้นไป

2. สถานภาพ โสด   สมรส   ม่าย/หย่าร้าง   แยกกันอยู่

3. อาชีพ

พ่อบ้านแม่บ้าน   รับจ้าง   ค้าขาย

ลูกจ้างบริษัทเอกชน   พนักงานรัฐวิสาหกิจ   รับราชการ

นักศึกษา   ข้าราชการบำนาญ/เกษียณราชการ

อื่นๆ (ระบุ).....

4. ระดับการศึกษา

ต่ำกว่า ม.3   ม.3   ม.6 หรือ ปวช.

อนุปริญญา หรือ ปวส.   ปริญญาตรี   สูงกว่าปริญญาตรี

5. รายได้ต่อเดือน

ต่ำกว่า 3,000 บาท   3,000–6,000 บาท   6,001–9,000 บาท

9,001–12,000 บาท   12,001–15,000 บาท   15,001 บาทขึ้นไป

ตอนที่ 2 ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลตอนยาง อำเภอปะทิว
จังหวัดชุมพร

1. การเป็นสมาชิกกลุ่มทางสังคมท่านเป็นสมาชิกกลุ่มอื่นๆภายในชุมชนหรือนอกชุมชนหรือไม่

- เป็นได้แก่
- กลุ่มอาชีพ/กลุ่มแม่บ้านพ่อบ้าน
- สมาชิกกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- กลุ่มออมทรัพย์
- กลุ่มกีฬาและการศึกษา
- กลุ่ม/ชมรมผู้สูงอายุ
- กลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุข
- กลุ่มอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน
- กลุ่มตำรวจบ้าน
- อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
- ไม่เป็น

2. บทบาทหน้าที่ในครอบครัว

- แม่(หัวหน้าครอบครัว)เป็นผู้รับผิดชอบหลักในครอบครัว
- ย้ายายป้าหน้าอา(หัวหน้าครอบครัว)เป็นผู้รับผิดชอบหลักในครอบครัว
- สมาชิกในครอบครัว/ผู้อาศัย

3. บทบาทในชุมชน

- ผู้นำและกรรมการชุมชนดูแลรับผิดชอบบริหารจัดการชุมชน
- สมาชิกของชุมชนหรือลูกบ้าน

แบบวัดเกี่ยวกับปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมือง

ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง มีคำถาม 5 ข้อดังนี้

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ท่านรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากการติดตามข่าว					
2. ท่านรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากการดูโทรทัศน์					
3. ท่านอ่านบทความบทวิเคราะห์ทางการเมืองและข่าวการเมืองจากนิตยสารรายสัปดาห์หรือรายปักษ์					
4. ท่านไปฟังการปราศรัยหาเสียงของพรรคการเมืองหรือนักการเมืองทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ					
5. ท่านได้นำข้อมูลข่าวสารทางการเมืองมาวิเคราะห์เพื่อใช้ในการตัดสินใจทางการเมือง					

ด้านวัฒนธรรมทางการเมือง มีคำถาม 5 ข้อดังนี้

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ท่านมีความเชื่อมั่นและชื่นชมในระบอบการปกครองที่มีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสถาบันสูงสุดที่จะสามารถแก้ปัญหาของชาติให้มั่นคงยั่งยืนและมีความเหมาะสมต่อการปกครองในประเทศไทย					
2. ผู้นำรัฐบาลเปรียบเสมือนหัวหน้าครอบครัวใหญ่ฉะนั้นเราควรจะทำตามการตัดสินใจของเขา					
3. ท่านเชื่อว่าระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขสามารถสร้างความกลมเกลียวเหนียวแน่นให้กับคนในชาติได้อย่างเหมาะสม					
4. เป็นเรื่องธรรมดาที่คนรวยจะได้รับอภิสิทธิ์จากกฎหมายมากกว่าคนจนคนรากหญ้า					
5. ระบบพรรคพวกเครือญาตินั้นถือเป็นการเมืองในสังคมปัจจุบัน					

ด้านสภาพแวดล้อมทางการเมือง มีคำถาม 5 ข้อดังนี้

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ปัญหาเศรษฐกิจเรื่องปากท้องของประชาชนมีผลต่อเสถียรภาพทางการเมืองของรัฐบาล					
2. ถ้าหากรัฐบาลละเลยการแก้ปัญหาความยากจนของประชาชนก็ไม่ได้ส่งผลเสียต่อเสถียรภาพของรัฐบาล					
3. เมื่อเศรษฐกิจของโลกผันผวนมักจะทำให้การเมืองของประเทศไทยผันผวนไปด้วย					
4. ปัญหาอาชญากรรมปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นในชุมชนและสังคมมีผลต่อเสถียรภาพของรัฐบาล					
5. เมื่อรัฐบาลใดรัฐบาลหนึ่งมีพรรคร่วมหลายพรรคก็มีการต่อรองผลประโยชน์กันมากส่งผลต่อเสถียรภาพของรัฐบาลนั้นๆ					

ด้านการพัฒนาทางการเมือง มีคำถาม 5 ข้อดังนี้

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ปัญหาเศรษฐกิจเรื่องปากท้องของประชาชนมีผลต่อเสถียรภาพทางการเมืองของรัฐบาล					
2. การที่สตรีมีทัศนคติเกี่ยวกับการเมืองว่าเป็นเรื่องของผู้นำทางการเมืองและนักการเมืองหรือชนชั้นสูงเท่านั้นยากที่จะทำให้มีส่วนร่วมทางการเมือง					
3. ความต้องการในการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมและไม่จำกัดขอบเขต					
4. การส่งเสริมและพัฒนาเกี่ยวกับการเมืองให้สตรีเป็นแนวทางการส่งเสริมประชาธิปไตยที่ถูกต้อง					
5. กิจกรรมใด ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน ไม่จำเป็นต้องให้สตรีรับรู้ข่าวสารในทุก ๆ เรื่องเสมอไป					

แบบวัดเกี่ยวกับด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี

ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง มีคำถาม 5 ข้อดังนี้

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ท่านติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านทางสื่อวิทยุโทรทัศน์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่นๆ					
2. ท่านติดตามเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเมืองการปกครองผ่านทางหนังสือพิมพ์และวารสารอื่น ๆ					
3. ท่านเคยเข้าร่วมรับฟังการปราศรัยหาเสียงของกรรมการชุมชนหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร(ส.ส.)					
4. ท่านติดตามข่าวสารทางการเมืองการปกครองกับบุคคลอื่นๆ					
5. ท่านรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองการปกครองผ่านทางเสียงตามสายของชุมชน					

ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง มีคำถาม 5 ข้อดังนี้

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ท่านไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น					
2. ท่านไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งระดับชาติ(ส.ส.) และ(ส.ว.)					
3. ท่านได้ชักชวนเพื่อนบ้านไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ					
4. ท่านเคยเข้าร่วมการรณรงค์เลือกตั้งหาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ					
5. ท่านประชาสัมพันธ์หรือเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลเพื่อกระตุ้นให้ผู้อื่นไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ					

ด้านการสนทนาเรื่องการเมือง มีคำถาม 5 ข้อดังนี้

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ท่านพูดคุยเรื่องการเมืองการปกครองปัญหาบ้านเมืองกับคนในครอบครัวญาติพี่น้อง					
2. ท่านมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการเมืองกับกลุ่มเพื่อนและเพื่อนบ้านใกล้ชิด					
3. ท่านมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลอื่นๆในเรื่องเกี่ยวกับปัญหาทางการเมืองและปัญหาสังคม					
4. เมื่อท่านได้รับทราบข้อมูลที่สำคัญของทางการเมืองการปกครองท่านได้ส่งไปให้แก่กลุ่มเพื่อนและบุคคลอื่น ๆ ด้วยจดหมายและด้วยสื่ออื่น ๆ					
5. ท่านเคยร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลกับเพื่อนบ้านเกี่ยวกับการวิพากษ์วิจารณ์และการตรวจสอบการทำงานของนักการเมืองท้องถิ่นและหน่วยงานราชการที่ทุจริต					

ด้านการเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมืองกับพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมืองต่างๆ มีคำถาม 5 ข้อ ดังนี้

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ท่านสมัครเป็นสมาชิกพรรคใดพรรคการเมืองหนึ่งในช่วงระหว่างการแข่งขันรณรงค์หาเสียงของนักการเมืองท้องถิ่นและระดับชาติ					
2. ท่านสมัครเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเมืองเช่นกลุ่มพธม.(กลุ่มเสื้อเหลือง)หรือกลุ่มนปช.(กลุ่มเสื้อแดง)หรือกลุ่มอื่นๆการชุมนุมประท้วง					
3. ท่านเคยร่วมหาเสียงให้กับนักการเมืองหรือกลุ่มทางการเมืองท้องถิ่นและการเมืองระดับชาติด้วยการติดป้ายหาเสียงติดสติ๊กเกอร์เป็นต้น					
4. ท่านบริจาคเงินช่วยเหลือพรรคการเมืองหรือกลุ่มทางการเมือง					
5. ท่านเข้าร่วมประชุมทางการเมืองของพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมือง					

ด้านการติดต่อกับนักการเมือง มีคำถาม 5 ข้อดังนี้

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ท่านเขียนเรื่องร้องทุกข์เสนอปัญหาไปยังนักการเมืองท้องถิ่นผู้นำทางการเมืองและหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ					
2. ท่านโทรศัพท์ติดต่อกับกรรมการชุมชนหรือนักการเมืองท้องถิ่นเพื่อเสนอปัญหาภายในชุมชน					
3. ท่านติดต่อประสานงานไปยังพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งเพื่อเสนอปัญหาหรือร้องทุกข์ในแก้ปัญหาและขอความช่วยเหลือ					
4. ท่านให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือนักการเมืองท้องถิ่นในการดำเนินตามนโยบายของรัฐบาลเช่นโครงการกองทุนหมู่บ้านฯ					
5. ท่านมีโอกาสพบปะพูดคุยกับกรรมการชุมชนนักการเมืองท้องถิ่นเสมอ					

ด้านการชุมนุมทางการเมือง มีคำถาม 5 ข้อดังนี้

ข้อความ	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ท่านกับกลุ่มเพื่อนนัดพูดคุยกันเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเมืองและปัญหาสังคมเสมอ (สภากาแฟ)					
2. ท่านเข้าร่วมชุมนุมฟังการปราศรัยของนักการเมืองท้องถิ่นหรือนักการเมืองระดับชาติ					
3. ท่านเข้าร่วมชุมชนประท้วงเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐที่ทุจริต รวมถึงกรรมการชุมชนสมาชิกสภา					
4. ท่านเข้าร่วมลงชื่อขับไล่การทำงานของนักการเมืองระดับชาติหรือคณะรัฐบาล					
5. ท่านเข้าร่วมชุมนุมเดินขบวนประท้วงขับไล่รัฐบาล					

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลอนยาง อำเภอบะพือ

จังหวัดชุมพร

ข้อเสนอแนะ	ระดับการมีส่วนร่วม				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. มีการเสียสละที่จะเข้ามาทำงาน ทางด้านการเมือง					
2. มีภาระหน้าที่การทำงานด้าน การเมืองอย่างเหมาะสม					
3. ให้ความร่วมมือทางการเมืองอย่าง สม่ำเสมอ					
4. มีการกระตุ้นให้ผู้หญิงเข้ามามีส่วน ร่วมพร้อมที่จะทำงานทางด้าน การเมือง					
5. มีการให้ความรู้ทางการเมืองกับสตรี อย่างต่อเนื่อง					
6. เปิดโอกาสให้สตรีได้แสดงความ ความคิดเห็นอย่างมีส่วนร่วมทางการเมือง					
7. สตรีเป็นสมาชิกของกลุ่มต่าง ๆ ภายในชุมชนหรือสังคม					
8. ได้ให้เวลาในการดูแลบุตรและ ทำงานบ้านของสตรี					
9. ได้มีการเข้าร่วมดำเนินกิจกรรม ต่างๆที่เป็นประโยชน์แก่สังคมส่วนรวม					
10. มีการประพฤติปฏิบัติตนตาม วิถีทางของการเมืองการปกครอง ระบอบประชาธิปไตย					

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ที่ รศรป.ว ๐๑๒๙/๒๕๖๑

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๕๐๐๐

๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๑

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณประสิทธิ์ สุทธิศรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวมีทนา ปิ่นละออ รหัสประจำตัว ๕๙๘๒๖๒๐๘๐๒๐๖ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตพื้นที่ ตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

เพื่อ	☒	ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา
	☐	ตรวจสอบความถูกต้องด้านการวัดและประเมินผล
	☐	ตรวจสอบความเหมาะสมด้านภาษา
	☐	อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ยุภาพร ยุภาศ)

คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

โทร. ๐๔๓-๗๒๓๕๕๕, โทรสาร ๐๔๓-๗๒๓๕๕๕

ที่ รศรป. ๐๑๓๐/๒๕๖๑

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

เรียน นายกองค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง

ด้วย นางสาวมัทนา ปิ่นละออ รหัสประจำตัว ๕๙๘๒๖๒๐๘๐๒๐๖ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง "ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตพื้นที่ ตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร" เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ยุภาพร ยุภาค)

คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

โทร. ๐๔๓-๗๒๓๕๕๕

โทรสาร ๐๔๓-๗๒๓๕๕๕

ที่ รศรป. ว ๐๑๒๙/๒๕๖๑

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๑

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณชุตติกาญจน์ ศิริพงษ์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวมีทนา ปิ่นละออ รหัสประจำตัว ๕๙๘๒๖๒๐๘๐๒๐๖ นักศึกษาปริญญาโท
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตพื้นที่ ตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา
 ตรวจสอบความถูกต้องด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบความเหมาะสมด้านภาษา
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ

มา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ยุภาพร ยุภาศ)

คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

โทร. ๐๔๓-๗๒๓๕๕๕ , โทรสาร ๐๔๓-๗๒๓๕๕๕

ที่ รศร.บ.ว ๐๑๒๙/๒๕๖๑

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๑

เรื่อง เรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน คุณอรจิตร อุคมฤทธิ

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถามการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวมัทนา ปิ่นละออ รหัสประจำตัว ๕๙๘๒๖๒๐๘๐๒๐๖ นักศึกษาปริญญาโท
หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน รูปแบบการศึกษา
นอกเวลาวิชาการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม
ร่วมทางการเมืองของสตรีในเขตพื้นที่ ตำบลคอนยาง อำเภอบึงสามพัน จังหวัดชุมพร” เพื่อให้การวิจัยดำเนิน
ไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่าน
เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา
 ตรวจสอบความถูกต้องด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบความเหมาะสมด้านภาษา
 อื่นๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

(รองศาสตราจารย์ยุภาพร ยุภาศ)

คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

คณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์

โทร. ๐๔๓-๗๒๓๕๕๕, โทรสาร ๐๔๓-๗๒๓๕๕๕

ภาคผนวก ค

ผลการวิเคราะห์การหาคุณภาพแบบสอบถาม
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ ค.1

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์ของผู้เชี่ยวชาญ

ข้อความ/การมีส่วนร่วมทางการเมือง ของสตรี	คนที่ 1 นายประสิทธิ์ สุทธศรี		คนที่ 2 นางอรจิตร อุดมฤทธิ์		รวม	เฉลี่ย	
	คนที่ 1	นายประสิทธิ์ สุทธศรี	คนที่ 2	นางอรจิตร อุดมฤทธิ์			
ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง							
1. ท่านรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจาก การติดตามข่าว	1		0		1	2	0.67
2. ท่านรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจาก การดูโทรทัศน์	0		1		1	2	0.67
3. ท่านอ่านบทความบทวิเคราะห์ทาง การเมืองและข่าวการเมืองจาก นิตยสารรายสัปดาห์หรือรายปักษ์	1		1		0	2	0.67
4. ท่านไปฟังการปราศรัยหาเสียงของ พรรคการเมืองหรือนักการเมืองทั้ง ระดับท้องถิ่นและระดับชาติ	1		1		1	3	1
5. ท่านได้นำข้อมูลข่าวสารทาง การเมืองมาวิเคราะห์เพื่อใช้ในการ ตัดสินใจทางการเมือง	1		1		1	3	1
ด้านวัฒนธรรมทางการเมือง							
1. ท่านมีความเชื่อมั่นและชื่นชมใน ระบอบการปกครองที่มีสถาบัน พระมหากษัตริย์เป็นสถาบันสูงสุดที่ จะสามารถแก้ปัญหาของชาติให้ มั่นคงยั่งยืนและมีความเหมาะสมต่อ การปกครองในประเทศไทย	1		1		1	3	1
2. ผู้นำรัฐบาลเปรียบเสมือนหัวหน้า ครอบครัวใหญ่ฉะนั้นเราควรจะทำ ตามการตัดสินใจของเขา	1		1		1	3	1

(ต่อ)

ตารางที่ ค.1 (ต่อ)

ข้อความ/การมีส่วนร่วมทางการเมือง ของสตรี				รวม	เฉลี่ย
	คนที่ 1 นายประสิทธิ์ สุทธิศรี	คนที่ 2 นางอรจิตร อุดมฤทธิ	คนที่ 3 นางจุติการณศิริพงษ์		
3. ท่านเชื่อว่าระบอบการปกครองแบบ ประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ เป็นประมุขสามารถสร้างความกลม เกลียวเหนียวแน่นให้กับคนในชาติ ได้อย่างเหมาะสม	0	1	1	2	0.67
4. เป็นเรื่องธรรมดาที่คนรวยจะได้รับ อภิสิทธิ์จากกฎหมายมากกว่าคนจน คนรากหญ้า	1	1	1	3	1
5. ระบบพรรคพวกเครือญาตินั้นถือ เป็นค่านิยมที่มีความสำคัญทาง การเมืองในสังคมปัจจุบัน ด้านสภาพแวดล้อมทางการเมือง	0	1	1	2	0.67
1. ปัญหาเศรษฐกิจเรื่องปากท้องของ ประชาชนมีผลต่อเสถียรภาพทาง การเมืองของรัฐบาล	1	1	1	3	1
2. ถ้าหากรัฐบาลละเลยการแก้ปัญหา ความยากจนของประชาชนก็ไม่ได้ ส่งผลเสียต่อเสถียรภาพของรัฐบาล	0	1	1	2	0.67
3. เมื่อเศรษฐกิจของโลกผันผวนมักจะ ทำให้การเมืองของประเทศไทยผัน ผวนไปด้วย	1	1	1	3	1
4. ปัญหาอาชญากรรมปัญหายาเสพติด ที่เกิดขึ้นในชุมชนและสังคมมีผลต่อ เสถียรภาพของรัฐบาล	0	1	1	2	0.67

(ต่อ)

ตารางที่ ค.1 (ต่อ)

ข้อความ/การมีส่วนร่วมทางการเมือง ของสตรี	คนที่ 1 นายประสิทธิ์ สุทธศรี	คนที่ 2 นางอรจิตร อุดมฤทธิ	คนที่ 3 นางจุติการณศิริพงษ์	รวม	เฉลี่ย
5. เมื่อรัฐบาลได้รัฐบาลหนึ่งที่มีพรรคร่วม หลายพรรคก็มีการต่อรอง ผลประโยชน์กันมากส่งผลต่อ เสถียรภาพของรัฐบาลนั้น ๆ	1	1	1	3	1
ด้านการพัฒนาทางการเมือง					
1. ปัญหาเศรษฐกิจเรื่องปากท้องของ ประชาชนมีผลต่อเสถียรภาพทาง การเมืองของรัฐบาล	1	1	1	3	1
2. การที่สตรีมีทัศนคติเกี่ยวกับ การเมืองว่าเป็นเรื่องของผู้นำทาง การเมืองและนักการเมืองหรือชน ชั้นสูงเท่านั้นยากที่จะทำให้มีส่วน ร่วมทางการเมือง	1	1	1	3	1
3. ความต้องการในการมีส่วนร่วม ทางการเมืองเป็นสิ่งที่ควรส่งเสริม และไม่จำกัดขอบเขต	1	1	1	3	1
4. การส่งเสริมและพัฒนาเกี่ยวกับ การเมืองให้สตรีเป็นแนวทางการ ส่งเสริมประชาธิปไตยที่ถูกต้อง	1	1	1	3	1
5. กิจกรรมใด ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน ไม่ จำเป็นต้องให้สตรีรับรู้ข่าวสารใน ทุก ๆ เรื่องเสมอไป	1	1	1	3	1

(ต่อ)

ตารางที่ ค.1 (ต่อ)

ข้อความ/การมีส่วนร่วมทางการเมือง ของสตรี	คนที่ 1 นายประสิทธิ์ สุทธศรี	คนที่ 2 นางอรจิตร อุตมฤทธิ	คนที่ 3 นางจุติการณศิริพงษ์	รวม	เฉลี่ย
ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง					
1. ท่านติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่าน ทางสื่อวิทยุโทรทัศน์และสื่อ อิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ	1	1	1	3	1
2. ท่านติดตามเกี่ยวกับสถานการณ์ทาง การเมืองการปกครองผ่านทาง หนังสือพิมพ์และวารสารอื่น ๆ	1	1	1	3	1
3. ท่านเคยเข้าร่วมรับฟังการปราศรัย หาเสียงของกรรมการชุมชนหรือ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.)	1	1	1	3	1
4. ท่านติดตามข่าวสารทางการเมือง การปกครองกับบุคคลอื่น ๆ	1	1	1	3	1
5. ท่านรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง การปกครองผ่านทางเสียงตามสาย ของชุมชน					
ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง					
1. ท่านไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งสมาชิก สภาท้องถิ่น	1	1	1	3	1
2. ท่านไปใช้สิทธิในการเลือกตั้ง ระดับชาติ(ส.ส.) และ(ส.ว.)	1	1	1	3	1
3. ท่านได้ชักชวนเพื่อนบ้านไป ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทั้งระดับ ท้องถิ่นและระดับชาติ	0	1	1	2	0.67

(ต่อ)

ตารางที่ ค.1 (ต่อ)

ข้อความ/การมีส่วนร่วมทางการเมือง ของสตรี	คนที่ 1 นายประสิทธิ์ สุทธิศรี	คนที่ 2 นางอรจิตร อุดมฤทธิ	คนที่ 3 นางชุดิการณศิริพงษ์	รวม	เฉลี่ย
4. ท่านเคยเข้าร่วมการรณรงค์เลือกตั้ง หาเสียงของผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้ง ระดับท้องถิ่นและระดับชาติ	1	1	1	3	1
5. ท่านประชาสัมพันธ์หรือเผยแพร่ ข่าวสารข้อมูลเพื่อกระตุ้นให้ผู้อื่นไปใช้ สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทั้งระดับ ท้องถิ่นและระดับชาติ	1	1	1	3	1
ด้านการสนทนาเรื่องการเมือง					
1. ท่านพูดคุยเรื่องการเมืองการปกครอง ปัญหาบ้านเมืองกับคนในครอบครัว ญาติพี่น้อง	1	1	1	3	1
2. ท่านมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลทาง การเมืองกับกลุ่มเพื่อนและเพื่อนบ้าน ใกล้ชิด	1	1	1	3	1
3. ท่านมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความ คิดเห็นกับบุคคลอื่นๆในเรื่องเกี่ยวกับ ปัญหาทางการเมืองและปัญหาสังคม	1	1	1	3	1
4. เมื่อท่านได้รับทราบข้อมูลที่สำคัญ ของทางการเมืองการปกครองท่าน ได้ส่งไปให้แก่กลุ่มเพื่อนและบุคคล อื่นๆด้วยจดหมายและด้วยสื่ออื่นๆ	1	1	1	3	1
5. ท่านเคยร่วมสนทนาแลกเปลี่ยน ข้อมูลกับเพื่อนบ้านเกี่ยวกับการ วิพากษ์วิจารณ์และการตรวจสอบ การทำงานของนัการเมืองท้องถิ่น และหน่วยงานราชการที่ทุจริต	1	1	1	3	1

(ต่อ)

ตารางที่ ค.1 (ต่อ)

ข้อความ/การมีส่วนร่วมทางการเมือง ของสตรี	คนที่ 1 นายประสิทธิ์ สุทธิศรี	คนที่ 2 นางอรจิตร อุดมฤทธิ	คนที่ 3 นางชุดิการณณ์ศิริพงษ์	รวม	เฉลี่ย
ด้านการเข้าร่วมทำกิจกรรมทาง การเมืองกับพรรคการเมืองและกลุ่ม ทางการเมืองต่าง ๆ					
1. ท่านสมัครเป็นสมาชิกพรรคใดพรรค การเมืองหนึ่งในช่วงระหว่างกา รณรงค์หาเสียงของนักการเมือง ท้องถิ่นและระดับชาติ	1	1	1	3	1
2. ท่านสมัครเป็นสมาชิกกลุ่มทาง การเมืองเช่นกลุ่มพวม(กลุ่มเสื้อ เหลือง) หรือกลุ่มนปช.(กลุ่มเสื้อแดง) หรือกลุ่มอื่น ๆ การชุมนุมประท้วง	0	1	1	2	0.67
3. ท่านเคยร่วมหาเสียงให้กับ นักการเมืองหรือกลุ่มทางการเมือง ท้องถิ่นและการเมืองระดับชาติด้วย การติดป้ายหาเสียงติดสติ๊กเกอร์เป็น ต้น	1	0	1	2	0.67
4. ท่านบริจาคเงินช่วยเหลือพรรค การเมืองหรือกลุ่มทางการเมือง	1	1	0	2	0.67
5. ท่านเข้าร่วมประชุมทางการเมืองของ พรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมือง	1	1	0	2	0.67
ด้านการติดต่อกับนักการเมือง	1	1	1	3	1
1. ท่านเขียนเรื่องร้องทุกข์เสนอปัญหาไป ยังนักการเมืองท้องถิ่นผู้นำทาง การเมืองและหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ	1	1	1	3	1

(ต่อ)

ตารางที่ ค.1 (ต่อ)

ข้อความ/การมีส่วนร่วมทางการเมือง ของสตรี	คนที่ 1 นายประสิทธิ์ สุทธิศรี	คนที่ 2 นางอรจิตร อุดมเกียรติ์	คนที่ 3 นางชุดิการณณ์ศิริพงษ์	รวม	เฉลี่ย
2. ท่านโทรศัพท์ติดต่อกับกรรมการ ชุมชนหรือนักการเมืองท้องถิ่นเพื่อ เสนอปัญหาภายในชุมชน	1	1	1	3	1
3. ท่านติดต่อประสานงานไปยังพรรค การเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งเพื่อ เสนอปัญหาหรือร้องทุกข์ในแก้ปัญหา และขอความช่วยเหลือ	1	1	1	3	1
4. ท่านให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของ รัฐหรือนักการเมืองท้องถิ่นในการ ดำเนินตามนโยบายของรัฐบาลเช่น โครงการกองทุนหมู่บ้านฯ	1	1	1	3	1
5. ท่านมีโอกาสนพบปะพูดคุยกับ กรรมการชุมชนนักการเมืองท้องถิ่น เสมอ	1	1	1	3	1
ด้านการชุมนุมทางการเมือง	1	1	1	3	1
1. ท่านกับกลุ่มเพื่อนนัดพูดคุยกัน เกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเมือง และปัญหาสังคมเสมอ (สภากาแฟ)	1	1	1	3	1
2. ท่านเข้าร่วมชุมนุมฟังการปราศรัย ของนักการเมืองท้องถิ่นหรือ นักการเมืองระดับชาติ	1	1	1	3	1
3. ท่านเข้าร่วมชุมชนประท้วง เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานภาครัฐที่ ทุจริตรวมถึงกรรมการชุมชนสมาชิก สภา	1	1	1	3	1

(ต่อ)

ตารางที่ ค.1 (ต่อ)

ข้อความ/การมีส่วนร่วมทางการเมือง ของสตรี	คนที่ 1 นายประสิทธิ์ สุทธิศรี	คนที่ 2 นางอรจิตร อุดมฤทธิ	คนที่ 3 นางจุติการณศิริพงษ์	รวม	เฉลี่ย
4. ท่านเข้าร่วมลงชื่อขี้อับได้การทำงานของ นักรการเมืองระดับชาติหรือคณะรัฐบาล	1	1	1	3	1
5. ท่านเข้าร่วมชุมนุมเดินขบวนประท้วง ขี้อับได้รัฐบาล	1	1	1	3	1
ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วม ทางการเมืองของสตรี					
1. มีการเสียสละที่จะเข้ามาทำงาน ทางด้านกรเมือง	1	1	1	3	1
2. มีภาระหน้าที่กรทำงานด้านกรเมือง อย่างเหมาะสม	1	1	1	3	1
3. ให้ความร่วมมือกรเมืองอย่าง สม่ำเสมอ	1	1	1	3	1
4. มีการกระตุ้นให้ผู้หญิงเข้ามามีส่วนร่วม พร้อมที่จะทำงานทางด้านกรเมือง	1	1	1	3	1
5. มีการให้ความรู้กรเมืองกับสตรี อย่างต่อเนื่อง	1	1	1	3	1
6. เปิดโอกาสให้สตรีได้แสดงความคิดเห็น อย่างมีส่วนร่วมกรเมือง	1	1	1	3	1
7. สตรีเป็นสมาชิกกรกลุ่มต่างๆ ภายใน ชุมชนหรือสังคม	1	1	1	3	1
8. ได้ให้เวลาในการดูแลบุตรและทำงาน บ้านกรสตรี	1	1	1	3	1
9. ได้มีการเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่ เป็นประโยชน์แก่สังคมส่วนรวม	1	1	1	3	1
10. มีการประพฤติปฏิบัติตนตามวิถีทาง กรเมืองกรปกครองระบอบ ประชาธิปไตย	1	1	1	3	1

ตารางที่ ค.2

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างวัตถุประสงค์

ประเด็นการตรวจสอบ	ระดับความ			ΣR	IOC	แปลผล
	สอดคล้อง					
	1	0	-1			
ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง						
1. ท่านรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากการติดตามข่าว	2	1	0	2	0.67	สอดคล้อง
2. ท่านรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากการดูโทรทัศน์	2	1	0	2	0.67	สอดคล้อง
3. ท่านอ่านบทความบทวิเคราะห์ทางการเมืองและข่าวการเมืองจากนิตยสารรายสัปดาห์หรือรายปักษ์	2	1	0	2	0.67	สอดคล้อง
4. ท่านได้นำข้อมูลข่าวสารทางการเมืองมาวิเคราะห์เพื่อใช้ในการตัดสินใจทางการเมือง	3	0	0	3	1	สอดคล้อง
ด้านวัฒนธรรมทางการเมือง						
1. ท่านมีความเชื่อมั่นและชื่นชมในระบอบการปกครองที่มีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นสถาบันสูงสุดที่จะสามารถแก้ปัญหาของชาติให้มั่นคงยั่งยืนและมีความเหมาะสมต่อการปกครองในประเทศไทย	3	0	0	3	1	สอดคล้อง
2. ผู้นำรัฐบาลเปรียบเสมือนหัวหน้าครอบครัวใหญ่ ฉะนั้นเราควรจะทำตามการตัดสินใจของเขา	3	0	0	3	1	สอดคล้อง
3. ท่านเชื่อว่าระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขสามารถสร้างความกลมเกลียวเหนียวแน่นให้กับคนในชาติได้อย่างเหมาะสม	3	0	0	3	1	สอดคล้อง
4. เป็นเรื่องธรรมดาที่คนรวยจะได้รับอภิสิทธิ์จากกฎหมายมากกว่าคนจนคนรากหญ้า	2	1	0	2	0.67	สอดคล้อง
5. ระบบพรรคพวกเครือญาตินั้นถือเป็นค่านิยมที่มีความสำคัญทางการเมืองในสังคมปัจจุบัน	3	0	0	3	1	สอดคล้อง

(ต่อ)

ตารางที่ ค.2 (ต่อ)

ประเด็นการตรวจสอบ	ระดับความ			ΣR	IOC	แปลผล
	สอดคล้อง					
	1	0	-1			
ด้านสภาพแวดล้อมทางการเมือง						
1. ปัญหาเศรษฐกิจเรื่องปากท้องของประชาชนมีผลต่อเสถียรภาพทางการเมืองของรัฐบาล	3	0	0	3	1	สอดคล้อง
2. ถ้าหากรัฐบาลละเลยการแก้ปัญหาความยากจนของประชาชนก็ไม่ได้ส่งผลเสียต่อเสถียรภาพของรัฐบาล	3	0	0	3	1	สอดคล้อง
3. เมื่อเศรษฐกิจของโลกผันผวนมักจะทำให้การเมืองของประเทศไทยผันผวนไปด้วย	2	1	0	2	0.67	สอดคล้อง
4. ปัญหาอาชญากรรมปัญหายาเสพติดที่เกิดขึ้นในชุมชนและสังคมมีผลต่อเสถียรภาพของรัฐบาล	2	1	0	2	0.67	สอดคล้อง
5. เมื่อรัฐบาลใดรัฐบาลหนึ่งมีพรรคร่วมหลายพรรคมักมีการต่อรองผลประโยชน์กันมากส่งผลต่อเสถียรภาพของรัฐบาลนั้น ๆ	2	1	0	2	0.67	สอดคล้อง
ด้านการพัฒนาทางการเมือง						
1. ปัญหาเศรษฐกิจเรื่องปากท้องของประชาชนมีผลต่อเสถียรภาพทางการเมืองของรัฐบาล	3	0	0	3	1	สอดคล้อง
2. การที่สตรีมีทัศนคติเกี่ยวกับการเมืองว่าเป็นเรื่องของผู้นำทางการเมืองและนักการเมืองหรือชนชั้นสูงเท่านั้นยากที่จะทำให้มีส่วนร่วมทางการเมือง	3	0	0	3	1	สอดคล้อง
3. ความต้องการในการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นสิ่งที่ควรส่งเสริมและไม่จำกัดขอบเขต	3	0	0	3	1	สอดคล้อง
4. การส่งเสริมและพัฒนาเกี่ยวกับการเมืองให้สตรีเป็นแนวทางการส่งเสริมประชาธิปไตยที่ถูกต้อง	3	0	0	3	1	สอดคล้อง
5. กิจกรรมใด ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน ไม่จำเป็นต้องให้สตรีรับรู้ข่าวสารในทุก ๆ เรื่องเสมอไป	3	0	0	3	1	สอดคล้อง

(ต่อ)

ตารางที่ ค.2 (ต่อ)

ประเด็นการตรวจสอบ	ระดับความ			ΣR	IOC	แปลผล
	สอดคล้อง					
	1	0	-1			
ด้านการติดตามข่าวสารทางการเมือง						
1. ท่านติดตามข่าวสารทางการเมืองผ่านทางสื่อวิทยุ โทรทัศน์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ	3	0	0	3	1	สอดคล้อง
2. ท่านติดตามเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเมืองการปกครองผ่านทางหนังสือพิมพ์และวารสารอื่น ๆ	3	0	0	3	1	สอดคล้อง
3. ท่านเคยเข้าร่วมรับฟังการปราศรัยหาเสียงของ กรรมการชุมชนหรือสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร(ส.ส.)	3	0	0	3	1	สอดคล้อง
4. ท่านติดตามข่าวสารทางการเมืองการปกครองกับ บุคคลอื่น ๆ	3	0	0	3	1	สอดคล้อง
5. ท่านรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองการปกครองผ่านทางเสียงตามสายของชุมชน	3	0	0	3	1	สอดคล้อง
ด้านการใช้สิทธิเลือกตั้ง						
1. ท่านไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น	3	0	0	3	1	สอดคล้อง
2. ท่านไปใช้สิทธิในการเลือกตั้งระดับชาติ(ส.ส.) และ (ส.ว.)	3	0	0	3	1	สอดคล้อง
3. ท่านได้ชักชวนเพื่อนบ้านไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทั้ง ระดับท้องถิ่นและระดับชาติ	3	0	0	3	1	สอดคล้อง
4. ท่านเคยเข้าร่วมการรณรงค์เลือกตั้งหาเสียงของ ผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งระดับท้องถิ่นและระดับชาติ	3	0	0	3	1	สอดคล้อง
5. ท่านประชาสัมพันธ์หรือเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลเพื่อ กระตุ้นให้ผู้อื่นไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งทั้ง ระดับท้องถิ่นและระดับชาติ	3	0	0	3	1	สอดคล้อง

(ต่อ)

ตารางที่ ค.2 (ต่อ)

ประเด็นการตรวจสอบ	ระดับความ			ΣR	IOC	แปลผล
	สอดคล้อง					
	1	0	-1			
ด้านการสนทนาเรื่องการเมือง						
1. ท่านพูดคุยเรื่องการเมืองการปกครองปัญหาบ้านเมืองกับคนในครอบครัวญาติพี่น้อง	2	1	0	2	0.67	สอดคล้อง
2. ท่านมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลทางการเมืองกับกลุ่มเพื่อนและเพื่อนบ้านใกล้ชิด	3	0	0	3	1	สอดคล้อง
3. ท่านมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับบุคคลอื่น ๆ ในเรื่องเกี่ยวกับปัญหาทางการเมืองและปัญหาสังคม	2	1	0	2	0.67	สอดคล้อง
4. เมื่อท่านได้รับทราบข้อมูลที่สำคัญของทางการเมืองการปกครองท่านได้ส่งไปให้แก่กลุ่มเพื่อนและบุคคลอื่น ๆ ด้วยจดหมายและด้วยสื่ออื่นๆ	2	1	0	2	0.67	สอดคล้อง
5. ท่านเคยร่วมสนทนาแลกเปลี่ยนข้อมูลกับเพื่อนบ้านเกี่ยวกับการวิพากษ์วิจารณ์และการตรวจสอบการทำงานของนักรการเมืองท้องถิ่นและหน่วยงานราชการที่ทุจริต	2	1	0	2	0.67	สอดคล้อง
ด้านการเข้าร่วมทำกิจกรรมทางการเมืองกับพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมืองต่าง ๆ						
1. ท่านสมัครเป็นสมาชิกพรรคใดพรรคการเมืองหนึ่งในช่วงระหว่างการรณรงค์หาเสียงของนักรการเมืองท้องถิ่นและระดับชาติ	3	0	0	3	1	สอดคล้อง
2. ท่านสมัครเป็นสมาชิกกลุ่มทางการเมืองเช่นกลุ่มพวม.(กลุ่มเสื้อเหลือง) หรือกลุ่มนปช.(กลุ่มเสื้อแดง) หรือกลุ่มอื่นๆการชุมนุมประท้วง	3	0	0	3	1	สอดคล้อง

(ต่อ)

ตารางที่ ค.2 (ต่อ)

ประเด็นการตรวจสอบ	ระดับความ			ΣR	IOC	แปลผล
	สอดคล้อง					
	1	0	-1			
3. ท่านเคยร่วมหาเสียงให้กับนักการเมืองหรือกลุ่มทางการเมืองท้องถิ่นและการเมืองระดับชาติด้วยการติดป้ายหาเสียงติดสติ๊กเกอร์เป็นต้น	3	0	0	3	1	สอดคล้อง
4. ท่านบริจาคเงินช่วยเหลือพรรคการเมืองหรือกลุ่มทางการเมือง	2	1	0	2	0.67	สอดคล้อง
5. ท่านเข้าร่วมประชุมทางการเมืองของพรรคการเมืองและกลุ่มทางการเมือง	3	0	0	3	1	สอดคล้อง
ด้านการติดต่อกับนักการเมือง						
1. ท่านเขียนเรื่องร้องทุกข์เสนอปัญหาไปยังนักการเมืองท้องถิ่นผู้นำทางการเมืองและหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ	2	1	0	2	0.67	สอดคล้อง
2. ท่านโทรศัพท์ติดต่อกับกรรมการชุมชนหรือนักการเมืองท้องถิ่นเพื่อเสนอปัญหาภายในชุมชน	2	1	0	2	0.67	สอดคล้อง
3. ท่านติดต่อประสานงานไปยังพรรคการเมืองใดพรรคการเมืองหนึ่งเพื่อเสนอปัญหาหรือร้องทุกข์ในแก้ปัญหาและขอความช่วยเหลือ	3	0	0	3	1	สอดคล้อง
4. ท่านให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือนักการเมืองท้องถิ่นในการดำเนินตามนโยบายของรัฐบาลเช่นโครงการกองทุนหมู่บ้านฯ	3	0	0	3	1	สอดคล้อง
5. ท่านมีโอกาสพบปะพูดคุยกับกรรมการชุมชนนักการเมืองท้องถิ่นเสมอ	3	0	0	3	1	สอดคล้อง
ด้านการชุมนุมทางการเมือง						
1. ท่านกับกลุ่มเพื่อนนัดพูดคุยกันเกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเมืองและปัญหาสังคมเสมอ(สภากาแฟ)	3	0	0	3	1	สอดคล้อง

(ต่อ)

ตารางที่ ค.2 (ต่อ)

ประเด็นการตรวจสอบ	ระดับความ			ΣR	IOC	แปลผล
	สอดคล้อง					
	1	0	-1			
2. ท่านเข้าร่วมชุมนุมฟังการปราศรัยของนักการเมือง ท้องถิ่นหรือนักการเมืองระดับชาติ	3	0	0	3	1	สอดคล้อง
3. ท่านเข้าร่วมชุมชนประถังเจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน ภาครัฐที่ทุจริตรวมถึงกรรมการชุมชนสมาชิกสภา	3	0	0	3	1	สอดคล้อง
4. ท่านเข้าร่วมลงชื่อขับไล่การทำงานของนักการเมือง ระดับชาติหรือคณะรัฐบาล	3	0	0	3	1	สอดคล้อง
5. ท่านเข้าร่วมชุมนุมเดินขบวนประท้วงขับไล่รัฐบาล	2	1	0	2	0.67	สอดคล้อง
ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรี						
1. มีการเสียสละที่จะเข้ามาทำงานทางการเมือง	3	0	0	3	1	สอดคล้อง
2. มีภาระหน้าที่การทำงานด้านการเมืองอย่างเหมาะสม	2	1	0	2	0.67	สอดคล้อง
3. ให้ความร่วมมือทางการเมืองอย่างสม่ำเสมอ	3	0	0	3	1	สอดคล้อง
4. มีการกระตุ้นให้ผู้หญิงเข้ามามีส่วนร่วมพร้อมที่จะ ทำงานทางการเมือง	3	0	0	3	1	สอดคล้อง
5. มีการให้ความรู้ทางการเมืองกับสตรีอย่างต่อเนื่อง	3	0	0	3	1	สอดคล้อง
6. เปิดโอกาสให้สตรีได้แสดงความคิดเห็นอย่างมีส่วน ร่วมทางการเมือง	3	0	0	3	1	สอดคล้อง
7. สตรีเป็นสมาชิกของกลุ่มต่างๆ ภายในชุมชนหรือสังคม	3	0	0	3	1	สอดคล้อง
8. ได้ให้เวลาในการดูแลบุตรและทำงานบ้านของสตรี	2	1	0	2	0.67	สอดคล้อง
9. ได้มีการเข้าร่วมดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ แก่สังคมส่วนรวม	3	0	0	3	1	สอดคล้อง
10. มีการประพฤติปฏิบัติตนตามวิถีทางของการเมือง การปกครองระบอบประชาธิปไตย	3	0	0	3	1	สอดคล้อง

ภาคผนวก ง

ค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

Scale: ALL VARIABLES

Case Processing Summary			
		N	%
Cases	Valid	400	100.0
	Excluded ^a	0	.0
	Total	400	100.0
a. Listwise deletion based on all variables in the procedure.			

Reliability Statistics	
Cronbach's Alpha	N of Items
.862	60

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

Item Statistics			
	Mean	Std. Deviation	N
a1	4.20	.564	400
a2	4.00	.506	400
a3	3.93	.694	400
a4	4.38	.628	400
A5	4.10	.672	400
b1	4.18	.636	400
b2	4.03	.660	400
b3	3.85	.622	400
b4	4.15	.533	400
b5	4.13	.648	400
c1	4.20	.564	400
c2	4.00	.506	400
c3	3.93	.694	400
c4	4.03	.577	400
c5	4.08	.764	400
d1	4.20	.564	400
d2	4.13	.686	400
d3	4.08	.526	400
d4	4.03	.660	400
d5	4.20	.608	400
e1	4.15	.622	400
e2	4.18	.712	400
e3	4.03	.698	400
e4	4.15	.662	400

	Mean	Std. Deviation	N
e5	4.28	.554	400
f1	4.10	.672	400
f2	4.33	.694	400
f3	4.20	.608	400
f4	4.10	.591	400
f5	4.10	.591	400
g1	4.13	.686	400
g2	4.03	.530	400
g3	4.45	.597	400
g4	4.28	.554	400
g5	4.18	.636	400
h1	4.05	.597	400
h2	4.28	.506	400
h3	4.30	.723	400
h4	4.18	.385	400
h5	4.05	.552	400
i1	4.45	.597	400
i2	4.08	.694	400
i3	4.20	.687	400
i4	4.03	.698	400
i5	4.38	.628	400
j1	4.20	.564	400
j2	4.23	.577	400
j3	4.18	.636	400
j4	4.03	.660	400

	Mean	Std. Deviation	N
j5	3.85	.622	400
k1	4.03	.768	400
k2	4.03	.698	400
k3	4.15	.662	400
k4	4.18	.636	400
k5	4.20	.564	400
k6	4.10	.672	400
k7	4.33	.694	400
k8	4.20	.608	400
k9	4.10	.591	400
k10	4.08	.694	400

Item-Total Statistics				
	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
a1	255.68	334.533	.206	.942
a2	255.85	336.336	.135	.943
a3	256.08	332.276	.311	.942
a4	255.85	329.310	.535	.941
a5	255.90	329.938	.354	.942
b1	255.83	326.251	.483	.941
b2	255.95	330.664	.613	.941
b3	256.08	331.353	.385	.941
b4	255.98	329.563	.391	.941
b5	256.18	331.328	.291	.942
c1	256.20	327.292	.526	.941
c2	255.90	323.887	.567	.940
c3	256.08	328.174	.467	.941
c4	256.10	329.015	.480	.941
c5	256.05	328.100	.387	.942
d1	255.93	325.712	.657	.940
d2	256.00	326.359	.507	.941
d3	256.05	333.331	.302	.942
d4	256.10	326.400	.527	.941
d5	256.03	329.512	.445	.941
e1	255.98	331.358	.338	.942
e2	255.95	328.049	.420	.941
e3	256.10	324.759	.563	.941

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
e4	255.98	329.051	.412	.941
e5	256.03	329.512	.445	.941
f1	256.03	323.717	.630	.940
f2	255.80	328.779	.403	.941
f3	255.93	330.789	.373	.942
f4	256.03	329.512	.445	.941
f5	255.90	334.400	.221	.942
g1	256.00	324.256	.593	.940
g2	256.10	333.015	.315	.942
g3	256.05	327.946	.436	.941
g4	255.88	328.163	.474	.941
g5	255.90	334.400	.221	.942
h1	255.95	334.664	.245	.942
h2	256.10	322.451	.697	.940
h3	256.28	330.769	.364	.942
h4	255.98	326.179	.671	.940
h5	256.00	326.205	.546	.941
i1	255.98	331.922	.370	.942
i2	256.05	325.177	.549	.941
i3	255.93	325.097	.558	.941
i4	256.05	325.177	.549	.941
i5	255.93	325.097	.558	.941
j1	255.93	333.507	.270	.942
j2	255.90	334.400	.221	.942

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item- Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
j3	255.95	324.203	.646	.940
j4	255.95	335.023	.170	.943
j5	256.10	322.451	.697	.940
k1	256.10	325.015	.498	.941
k2	255.95	328.459	.589	.941
k3	256.03	331.102	.343	.942
k4	255.95	335.023	.170	.943
k5	256.10	322.451	.697	.940
k6	255.88	328.266	.506	.941
k7	255.88	330.625	.475	.941
k8	256.05	331.741	.302	.942
k9	256.13	328.830	.410	.941
k10	256.00	327.333	.496	.941

Scale Statistics			
Mean	Variance	Std. Deviation	N of Items
193.08	265.174	20.034	60

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวมัทนา ปิ่นละอ
วัน เดือน ปีเกิด	24 พฤศจิกายน 2532
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่13/2 หมู่ 2 ตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร
ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน	ผู้ช่วยเจ้าพนักงานธุรการ องค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร
สถานที่ทำงาน	องค์การบริหารส่วนตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2556	นิเทศศาสตรบัณฑิต (นท.บ.) มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
พ.ศ. 2562	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) สาขาวิชาการจัดการภาครัฐ ภาคเอกชน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ใบอนุญาตวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

เรื่อง : ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีในตำบลดอนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร

ผู้วิจัย : นางสาวมัทนา ปิ่นละอ

ได้รับอนุมัติเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการจัดการภาครัฐและภาคเอกชน

(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวลักษณ์ โกศลกิตติอัมพร) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กนกพร ทองสอดแสง)
คณบดีคณะรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์   รักษาการแทนคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(ศาสตราจารย์ ดร.เวรวัตร ชาตรีวิศิษฐ์)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สิทธิพรร์ สุนทร)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.รังสรรค์ อินทน์จันท์)

กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วชิรินทร์ สุทธิชัย)